

Frăția oamenilor muncii de toate naționalitățile își găsește o minunată exprimare în ajutorul tovarășesc pe care cei ce muncesc și-l acordă unii altora. Din acest lucru își dă seama și strungarul inovator Herman Grunberg, de la uzinele „Klement Gottwald” din Capitală. Pentru a-și desăvârși ultima sa inovație menită a îmbunătăți calitatea fiarelor electrice de călcat ce se produc în uzină, el se sfătuiește cu tovarășii săi. Strungarul Nicolae Eparu și frezorul Constantin Irizea (stînga), ca și strungarul Ion Ciocan (dreapta), cu toții inovatori, îl ajută cu bucurie.

COPERTA I-a: Avîntați în întrecerea socialistă, mecanizatorii agriculturii vor da și în vara aceasta un sprijin puternic jărănimii muncitoare la strîngerea recoltei. În fotografie: combainierii Stelian Turpan (dreapta) și Aurelian Radu (mijloc) de la S.M.T.-Budești, regiunea București, semnează contractul de întrecere socialistă în prezența secretarului comitetului de întreprindere Silviu Ionescu (stînga).

COPERTA IV-a: Peisaj din Bucegi

O MARE CONSTRUCȚIE A PĂCII ȘI PRIETENIEI

Peste apele tumultuoase ale Dunării, între Giurgiu și Russe, se arcuiește o grandioasă magistrală de oțel — cel mai mare pod de cale ferată și șosea construit pînă acum în Europa.

Șoseaua asfaltată, largă cît să poată trece cu ușurință două mașini, are de ambele părți trotuare străjuite de-o balustradă vopsită în albastru. O dată cu sosirea amurgului, lampioane albe luminează puternic. În dreapta podului șoseaua este însoțită de sinele căii ferate.

Cu ani în urmă, Gheorghi Dimitrov, marele fiu al poporului bulgar, a numit această construcție — podul de oțel al frăției veșnice între poporul român și poporul bulgar.

Lucrările începute, simultan pe ambele maluri, în urmă cu doi ani și trei luni, s-au încheiat la 20 iunie — ziua cînd a fost sărbătorită inaugurarea podului, ziua în care a trecut primul tren pe noua arteră de comunicație ce va înlesni considerabil dezvoltarea schimburilor economice și culturale între cele două țări prietene.

Valurile Dunării se izbesc acum neputincioase în pilonii masivi de beton, îmbrăcați în piatră sură, pe care se sprijină arcadele metalice, puternice și zvelte.

Noua construcție e rodul colaborării frățești între cele două popoare, rodul ajutorului neprecupețit al Uniunii Sovietice care a trimis pe șantier specialiști și peste 200 vagoane de utilaje. El este și rodul ajutorului dat de alte țări surori — Polonia, Ungaria și Cehoslovacia, care au trimis utilaje, materiale și construcții metalice.

Au fost aplicate de către constructorii cele mai avansate metode de muncă folosite de constructorii sovietici, ca: sistemul executării terasamentelor prin hidromecanizare; cofraje speciale, demontabile; montarea tablanelor de descriere unică în depozit, pe șantier, pentru ca să fie ridicate și așezate apoi pe zidării cu ajutorul unor macarale puternice etc. Tablariile mari au fost montate pe schele pe mal și transportate la locul lor cu ajutorul șlepurilor. Macaralele și troliile grele folosite la montajul scheletului mecanic au fost fabricate în țara noastră, pentru prima oară.

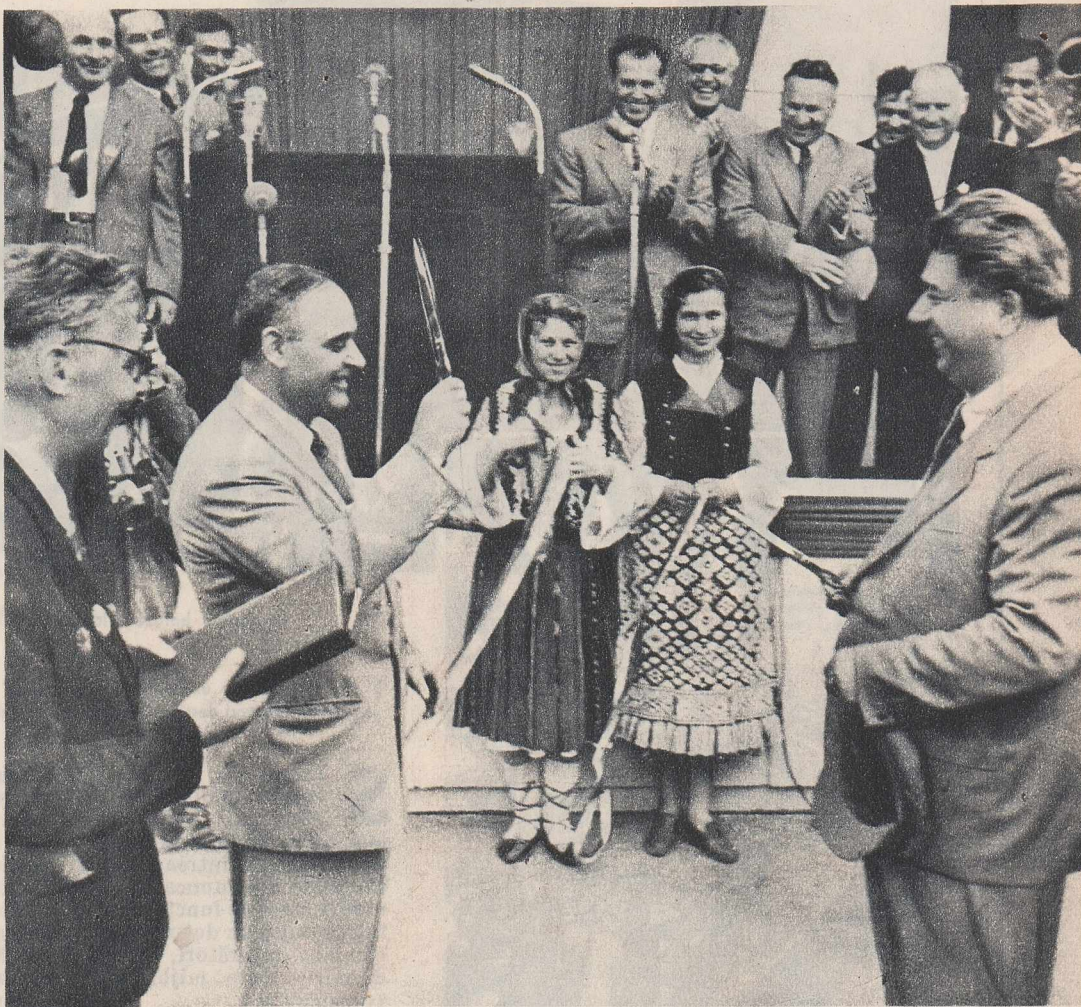
Mecanizarea muncilor pe șantier a ajuns la un nivel înalt, fiecărui muncitor revenindu-i mecanisme de o forță egală cu trei cai-putere.

Pentru săparea sub apă a fundațiilor pilonilor s-au folosit chesoane cu aer comprimat. Betonul necesar pilonilor de beton armat a fost asigurat de două fabrici moderne de beton ce s-au construit pe șantier, iar transportul betoanelor pînă la locurile de muncă s-a făcut cu ajutorul funicularului special construit. La construcția podului au fost folosite utilaje și materiale ce ar umple 52.450 vagoane de cale ferată.

Pe șantier s-au calificat și s-au călit constructorii țestoșnici: chesonierii N. Ristea, Dumitru Palu și Paul Stan; fierarii Marin Ciobanu și Ștefan Hrișcu; ulgherii Iosif Olear, Dan Vasile și Ion Anghel; montatorii Ștefan Giscă, Radu Gheorghiu, Florea Păun și mulți alții.

Pentru cerințele social-culturale ale constructorilor s-a construit pe malul românesc un cartier cu locuri de locuințe, magazine alimentare și textile, un club cu sală de spectacole, bibliotecă, cantine, reșe, două policlinici, o farmacie etc.

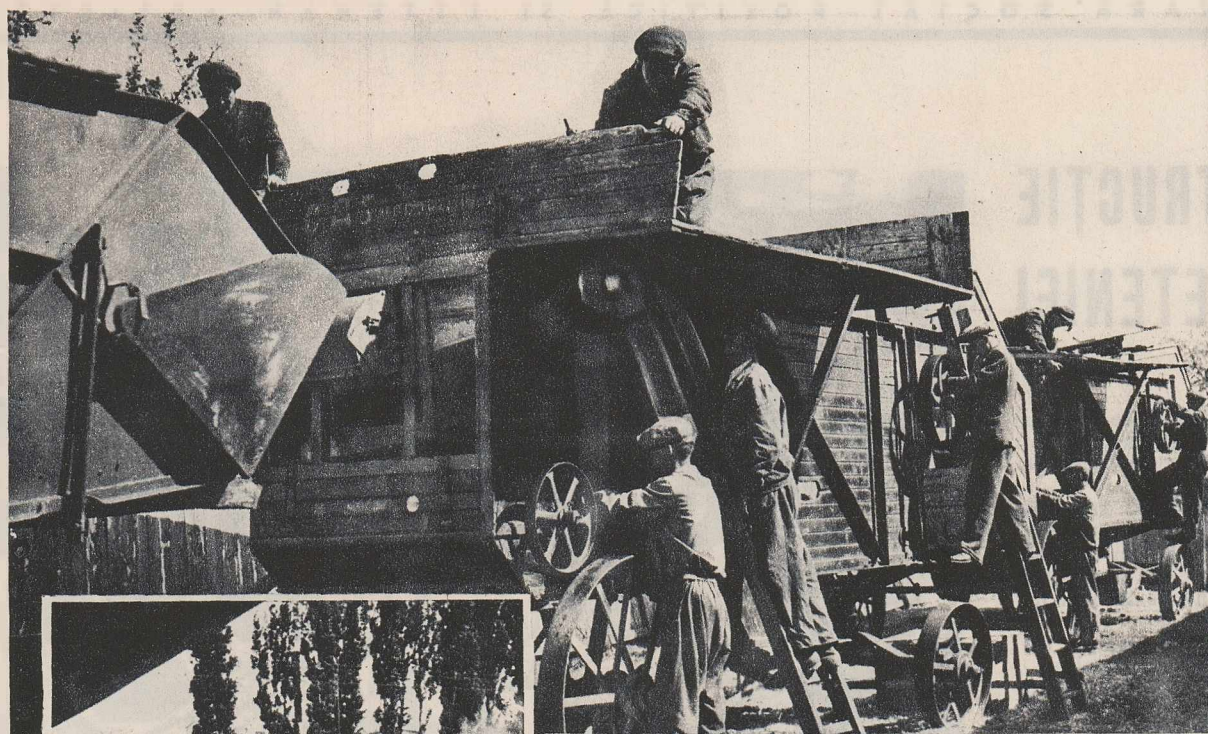
Podul peste Dunăre inaugurat la 20 iunie, construit prin colaborarea mai multor popoare prietene, este un simbol grăitor al spiritului internaționalist ce s-a atornicit în țările lagărului socialismului, constituie o contribuție adusă de cele două țări la cauza întăririi păcii și prieteniei între popoare.

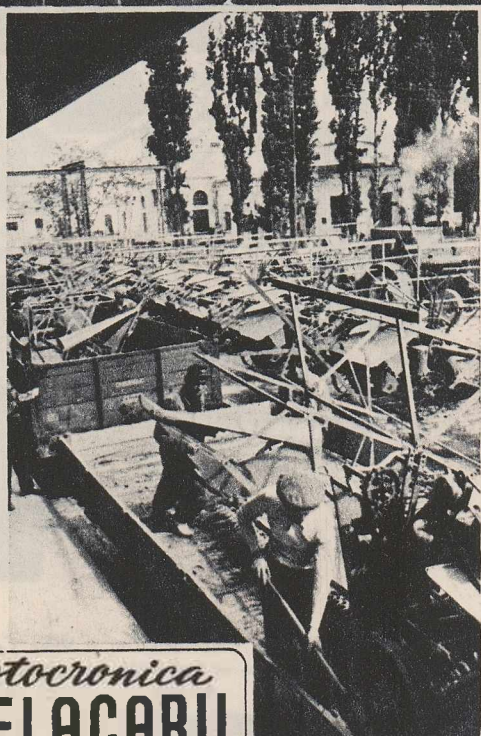
Aspecte de la solemnitatea inaugurării podului. Sus: tovarășii Gheorghe Gheorghiu-Dei și Vilko Cervenkov tăind panglicile. Jos: după inaugurarea podului, participanții la solemnitate se îndreaptă spre târmul românesc

CAUZA INTREGULUI POPOR MUNCITOR

Se repară batozele la G.A.S.—Satu-Mare.

Stînga: la rampa uzinelor „Semănătoarea” se încarcă o nouă serie de secerători-legători destinate mecanizării muncilor de recoltare a cerealelor.

Sîntem în pragul recoltării păioaselor. În răstimpul scurt ce-a mai rămas pînă la începerea campaniei, în întreaga țară se desfășoară munca de punere în stare de funcționare a întregului parc de tractoare, combine, secerători, batoze, dezmiriștitoare, mijloace de transport etc.

Pornind la îndeplinirea sarcinilor trasate de recenta Hotărîre a partidului și guvernului, multe regiuni ca: Oradea, Timișoara, Regiunea Autonomă Maghiară, au organizat temeinic reparațiile

mașinilor de recoltat, treierat și dezmiriștit. În unele locuri colectivității au și început secerișul. Astfel, la gospodăria colectivă din comuna Fundulea, raionul Brănești, o secerătoare-legătoare trasă de-un tractor al S.M.T.-ului din Sărulești a început seceratul orzului. La G.A.S. „Alexandru Sahia” din comuna Mănăstirea, raionul Oltenița, muncitorii organizați în brigăzi și echipe au secerat numai în câteva zile orzul de pe o suprafață de 50 de hectare și au început treieratul. În regiunile Plo-

ești, Constanța, Galați, Stalin, Iași și Pitești, însă, starea de lucruri în acest sector nu o de loc mulțumitoare. Datorită controlului slab exercitat de direcțiile agricole regionale, de secțiile raionale, datorită lipsei de suficient interes manifestată de conducerea S.M.T.-urilor și G.A.S.-urilor, piesele de schimb necesare reparațiilor n-au fost procurate la timp, lucrările înaintează prea încet. Unii conducători de S.M.T și G.A.S. ca, de pildă, cei din G.A.S. Cîmpeni, raionul Balș, și S.M.T. Tr. Măgurele, socotesc că mai au vreme destulă. Aceștia, precum și cei ce fac reparații de mîntuială, ori care recepționează lucrările, neglijînd calitatea lor, uită probabil că în perioada campaniei de strîngere a recoltei, fiecare zi întîrziată, fiecare mașină înșepentită pe ogor, înseamnă cantități mari de boabe scuturate. Bobul, odată copt, nu așteaptă!

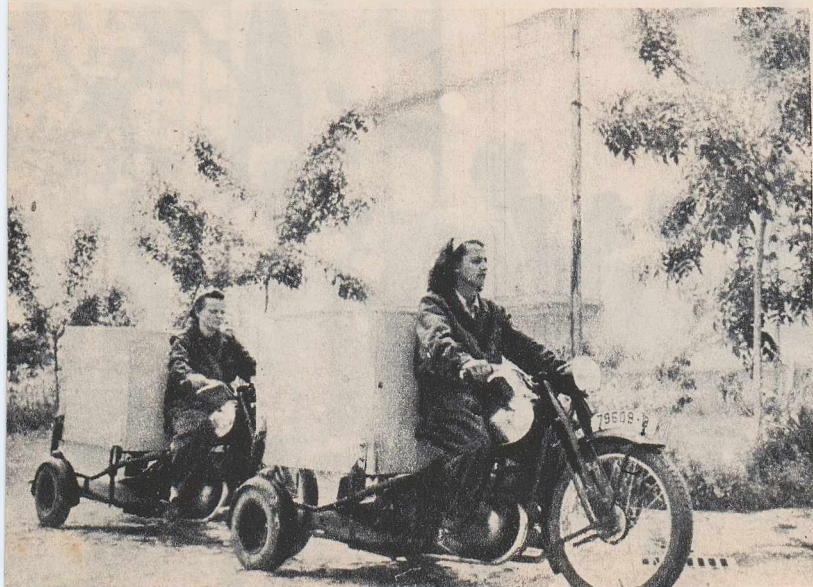
Organele agricole și de partid trebuie să lichezeze cît mai neîntîrziat rămînerile în urmă, să asigure piesele de schimb trebuincioase, să accelereze reparațiile. Comisiile de recepție să verifice amănunțit fiecare mașină reparată, pentru ca să nu scape nici o piesă prost lucrată. Trebuie să revizuite, amenajate și curățite magazinele; comitetele executive ale sfaturilor populare și conducerea S. M. T.-urilor trebuie să ia măsuri în vederea electricării arilor, pregătirii dispozitivelor pentru cuplarea secerătorilor și batozelor, să creeze condiții pentru aplicarea graficului orar la recoltat și treierat.

Să nu procupețim nici un efort, pentru ca secerișul și treieratul să ne găsească pregătiți cu toate cele necesare strîngerii la vreme și fără pierderi a recoltei.

...E peste măsură de cald. Ce bună ar fi acum o înghețată! Nu trebuie să te obosești prea mult: tricicletele cu motor transportă înghețata populară în toate colțurile Capitalei. În foto: Jana Angelescu și Olimpia Grigore, de la T.A.P.-Grivița Roșie, pleacă de la fabrică cu răcoarea încărcătură.

Elevii școlilor din întreaga țară se pregătesc cu sîrguință pentru examene. Încheierea anului școlar aduce emoții și viitorilor artiști. Elevele de la Școala Populară de Arte din București dau acum examenul „de producție”. După cum se vede, un examen care cere, pe lîngă cunoștințe și tehnică, multă supleță, grație, gust...

ÎN ÎNTÎMPINAREA MARI ANIVERSĂRI

Marcel Minea, turnător de la uzinele „Vasile Roaită”, este fruntaș în lupta pentru reducerea rebuturilor. Prin munca lui, el contribuie la îndeplinirea angajamentelor luate de uzină în cinstea lui 23 August.

An de an sărbătorirea măreței zile de 23 August — ziua în care, datorită eroismului glorioșilor ostași sovietici, poporul patriei noastre a fost eliberat de sub jugul fascist — prilejuieste un puternic avânt în muncă.

Dar mai cu seamă în acest an — al zecelea de la eliberare încoace — întreg poporul e hotărât să acorde o deosebită cinstire glorioasei aniversări. Această ne-o dovedesc atât scrisoarea comună prin care colectivele a 13 întreprinderi din Capitală și-au luat, în întrecerea socialistă în cinstea lui 23 August, angajamente sporite în producție, cât și largul răsunet pe care-l are această scrisoare în rândul muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor de la întreprinde-

rile de pe întreg cuprinsul țării.

„În ziua de 23 August uzina noastră va lucra în contul zilei de 10 septembrie... Piese de schimb pentru tractoare și secerători-legători pentru agricultură, planificate pe întreg anul 1954, le vom realiza integral până la 23 August” — spun muncitorii de la întreprinderea metalurgică „21 Decembrie”. Printre angajamentele textiliștilor de la uzinele „7 Noiembrie” se poate citi: „Vom da peste plan 5000 kg. fire de bumbac și 4000 m.p. țesături... Până la 23 August vom produce 35 modele noi de țesături de cămăși și rochii”.

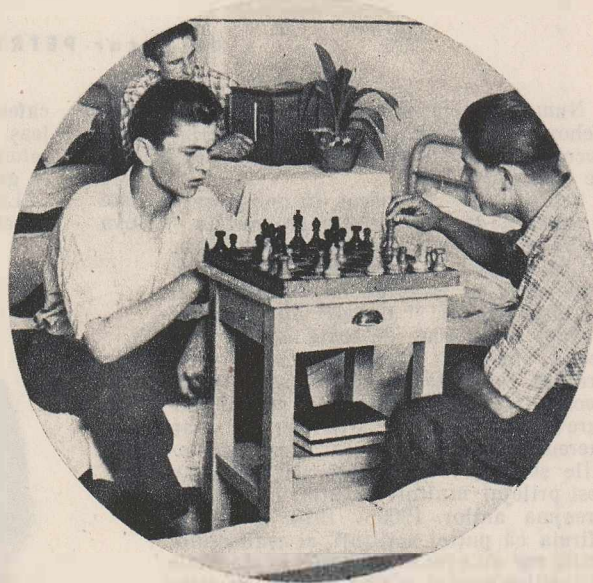
Angajamentele celor 13 întreprinderi hucureștene sînt multiple și pe specificul fie-

căreia din ele. Dar toate au un obiectiv comun: întîmpinarea marii sărbători de la 23 August cu succes sporite în lupta pentru creșterea nivelului de trai al celor ce muncesc, pentru întărirea forței economice a patriei noastre. Și toate angajamentele luate vor fi îndeplinite mai ales pe baza descoperirii și folosirii marilor rezerve interne existente în întreprinderi, rezerve care — așa cum se arată în scrisoare — „pot și trebuie să fie mobilizate în slujba îndeplinirii și depășirii planului de stat”.

Iar în încheiere, scrisoarea celor 13 colective din Capitală sună astfel :

„În întîmpinarea zilei de 23 August, cea de a zecea aniversare a eliberării patriei noastre, chemăm pe toți muncitorii, tehnicienii, inginerii și funcționarii întreprinderilor din întreaga țară să analizeze posibilitățile existente în fiecare întreprindere, să-și ia noi angajamente în întrecerea socialistă, să-și pună întreaga lor pricepere și energie creatoare, întreaga lor dragoste de țară în slujba luptei pentru prapășirea și înflorirea economică a patriei, pentru în bunățătirea continuă a vieții poporului”.

Răspunsul la chemarea întreprinderilor din Capitală n-a întârziat. Și-au spus cuvîntul și oameni ai muncii din toată țara. Iar primele rezultate obținute în întrecere sînt o dovadă vie a hotărîrii lor de a întîmpina ziua de 23 August cu contribuții tot mai însemnate la dezvoltarea neconținută a economiei noastre naționale.

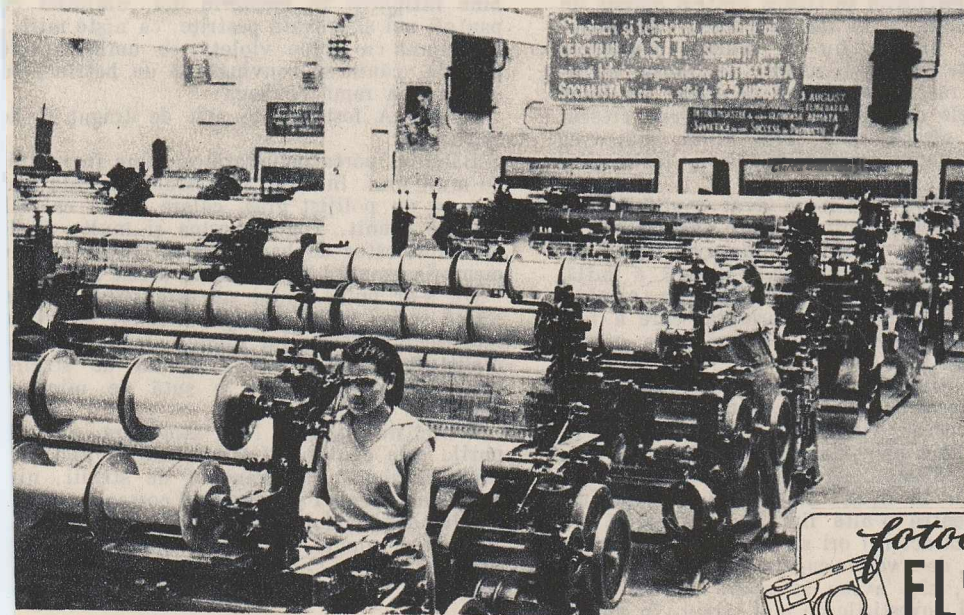

Vom da în funcțiune pînă la 1 Iulie un grup social modern cu dușuri și băi de aburi — așa sună unul din angajamentele fabricii de ulei „13 Decembrie”. Fotografia arată un dormitor din acest grup social, amenajat cu cîteva zile înainte de termen.

Un grup de muncitori de la uzinele „Mao Tze-dun” citesc scrisoarea colectivă a unor întreprinderi din Capitală.

Colectivul întreprinderii „Tricotajul Roșu” s-a angajat să producă peste plan 15.000 bucăți tricotate. În fotografie: și muncitorii din sala mașinilor din această fabrică se străduiesc să contribuie la îndeplinirea angajamentului.

fotocronica
FLACĂRII

ANTON CEHOV

de Cezar PETRESCU

Numele, opera și viața lui Anton Pavlovici Cehov n-au însemnat ceva cu totul nou, nici necunoscut pentru lectorul român, chiar înainte de 23 August 1944.

Schițele sale au apărut în numeroase reviste și colecții de popularizare progresiste. Cîteva ne-au slujit de model și nouă, scriitorilor, astăzi maturi, în acea vreme începători, după cum au jucat un rol decisiv și în evoluția schiței și nuvelei din occident — fapt recunoscut de toată critica apuseană. Prietenia lui Gorki, cum și fotografiile celor doi mari scriitori atît de deosebiți ca temperament, ca soluții literare și ca mijloace artistice, ne erau mereu aduse sub ochi de către publicațiile străine. Piese de teatru au fost prilejul multor dezbateri critice din preajma anilor 1900 — 1910. Se poate afirma că puțini scriitori ai realismului critic rus au avut atîta acces în rîndurile cititorilor romîni și s-au bucurat de atîta popularitate — fiindcă puțini au zugrăvit, cu mijloace artistice atît de simple, o lume care ne era familiară și nouă, fiindcă era atît de înrudită cu lumea eroilor din Momentele lui Caragiale.

Nouă este deci numai interpretarea operei lui Cehov în lumina altor vremi și concepții. Nouă ne-a apărut numai semnificația adînc socială a acestor nenumărați eroi din lumea cea măruntă și obscură, cu nenumăratele lor drame în care zîmbetul unui dezmodămint grotesc tremură irizat într-un strop de lacrimă. Nouă se precizează astăzi numai discreta vestire a uriașelor răsturnări și priveriri ce-aveau să vină, așa cum se rostea Cehov, nu o dată prin glasul acestor prea modești anonimi eroi, și așa cum mulți contemporani ai săi n-au știut s-o pătrundă, socotindu-l numai un scriitor umorist și ironic — soarta lui Caragiale al nostru.

Astăzi, cînd se împlinște o jumătate de veac de la moartea sa, nici o confuzie nu mai pare de mult posibilă. Și ne surprind numai cuvintele pe care Anton Cehov le scria unui prieten în nemărginita-i modestie, prin 1888, cînd Academia îi acordase jumătate din premiul Pușkin pentru o culegere de povestiri trimise de alți prieteni, fără știrea sa:

„Tot ce-am scris va fi uitat peste cinci sau șase ani; dar calea pe care am bătătorit-o ne rămîne întregă și nevătămată — acesta e singurul meu merit”.

Operă uitată peste cinci sau șase ani? Nu-i oare mai vie ca oricînd? Și, oare, nu trecuse hotarele patriei sale încă de-atunci, așa cum avea să treacă mai apoi hotarele timpului?

Aminteam adineaori despre înrudirile eroilor săi cu multe din tipurile lui Caragiale, din aproape aceeași epocă. Este vorba de ceva adînc și semnificativ. Și Cehov, ca și Caragiale, ca și mulți povestitori din apus, își recrutau eroii povestirilor sub semnul celui mai strict realism, în descrierea unei lumi sortite pieirii: burghezia în descompunere. Astfel, printr-un simplu sincronism istoric, social și literar, s-au pomenit cu aceleași uri și cu aceleași zîmbete sarcastice. Aceleași cauze nu produc oare aceleași efecte? Aceleași climat social, nu era logic să furnizeze scriitorilor tipuri din aceeași faună umană, cu aceleași moravuri?

În alte veșminte, cu altă stare civilă, eroii „mărunți” ai lui Cehov puteau fi întîlniți în acea epocă și pe ulițele tîrgurilor noastre provinciale sau pe bulevardele Capitalei. Ieseau de la aceleași birouri, cu aceiași șefi, copleșiți de aceeași existență cenușie, pentru a intra la

cafenea ori la bodegă să se tînguască de aceleași păsuri și să peroreze aceleași banalități reformatoare, aproape cu același vocabular — grotesc în aparență, tragic în realitate.

Lume mergînd către crepuscul. Iată de ce lectorul român s-a familiarizat

atît de repede cu opera lui Anton Cehov. Iată de ce un mare număr dintre eroii săi s-au găsit în România de la începutul veacului, la dinșii acasă!

Anton Pavlovici se trăgea dintr-o obîrșie de serbi. Născut la 17 ianuarie 1860, în orașul Toganrog, el era fiu de mărunț neguțător cu familie grea și nepot de iobag eliberat prin răscumpărare. Și ca atare, pe lîngă experiențele de copil și de adolescent crescut în tîrguri sărace, de-a treia mîină, mai avea în sînge și cunoașterea lucidă a realităților țărănești.

„În copilăria mea n-am avut copilărie!” — mărturisește melancolic undeva autorul atîtor povestiri despre copii care n-au avut copilărie, deși nu-i stătea în fire să-și plîngă a milă. Dar o spunea poate ca să-și explice așa, printr-o pretimpurie și amară experiență, care a fost origina resorturilor sale lăuntrice de om și de scriitor.

Bătăia, tirania, sărăcia, viața școlărească într-un liceu de pomină, unde „oamenii în cutie” soroceau vieții alți viitori oameni în cutie; pe rînd băiat de serviciu într-o băcănie și elev-meditator, student în medicină și colaborator la fițiici umoristice — toate împreună, pentru o altă fire, ar fi conspirat să-i mutileze caracterul ori să-l niveleze în cinism și lașitate, de-a valma cu oamenii sfîrșiți înaintea de vreme, cîți aveau să apară cu sutele în schițele și povestirile de mai tîrziu, în piesele

sale de teatru. Ce-ar fi lipsit, să-l pindească aceeași soartă?

L-au apărut însă de asemenea naufragiu, probitatea unei înalte conștiințe, munca, bună-tatea, omenia și vocația de scriitor, cu toate răspunderile acestei vocații.

Astfel, toate experiențele amare, toate observațiile și amintirile s-au acumulat, stratificîndu-se într-un nesecăuit tezaur, de unde scriitorul de rodnică maturitate și-a sorbit substanța operei literare.

Nimic nu fusese pierdut. Dimpotrivă. Toate au contribuit pentru a da acestei opere un accent de neuitat.

Prețuit de marele Tolstoi și ajungînd în scurtă vreme unul dintre cei mai iubiți prieteni ai veneratului scriitor de la Iasnaia-Poliiana; la început îndrumător al lui Maxim Gorki împreună cu Vladimir Korolenko, mai apoi scump prieten și sfătuitor al lui Gorki, e cert că a cîștigat un mare reazem omenesc și scriitoricesc în aceste două prietenii. Ca doctor și profesor, ca medic de plasă, orizontul experiențelor sale umane și sociale s-a lărgit an de an. A cunoscut de aproape mizeria satelor și a țărănilor. A cunoscut mica burghezie cărturărească a timpului, copleșită de meschinele ei drame. Maturizîndu-se ca om și ca artist, deși n-avea temperament de luptător, a acumulat în zecile și zecile sale de schițe — mici romane condensate — o adevărată operă de combatant, incisivă și nepieritoare... Deși cu plămîinii măcinați de tuberculoză, deși ca medic avea întreaga conștiință a acestei boale care nu ierta pe atunci, nimic nu l-a oprit să-și continue opera pînă în ultimele ceasuri.

Chipul în care se simțea în această vreme din ce în ce mai atras de mai tînărul său confrate și prieten, Maxim Gorki, are o explicație asupra căruia nu s-a stăruit îndestul. Maxim Gorki reprezenta întrucîtva reacția firească, efectul, concluzia împinsă mai departe a realismului cehovian. Reprezenta partea pozitivă a criticii sale sociale și morale, trecerea la faptă și la acțiune, la lupta pe teren.

Despre acest capitol, Maxim Gorki a scris pagini neuite, de-o subtilă interpretare a operei cehoviene. După cum neuitate sînt și paginile scrise de el la înmormîntarea lui Cehov, în iulie 1904, acum o jumătate de veac, pe vremea războiului ruso-japonez:

„Coșciugul scriitorului atît de iubit de locuitorii Moscovei a fost adus într-un vagon verde, care avea scris pe ușă cu litere mari: Pentru stridii. O parte din publicul nu prea numeros, care se adunase în gară pentru a întîmpina pe scriitor, a pornit după sicriul generalului

Keller, adus din Mancuria, și toți erau foarte mirați că Cehov e înmormîntat cu muzică militară. După ce eroarea s-a lămurit, unii oameni veseli au început a zîmbi ironic și a chicoti. În urma coșciugului lui Cehov mergeau vreo sută de oameni, nu mai mult; mi-au rămas bine întipăriți în memorie doi, umblînd cu pantofi noi și cravate peștrite, ca niște miri... O doamnă cu rochie violetă, cu umbreluță de dantelă, căuta să convingă pe un bătrînel cu ochelari în ramă de baga:

— Ah! A fost un om atît de draguț și de spiritual!...

Bătrînelul părea nefirezător. Ziua încropită cu mult praf. În capul procesiunii înainta majestuos un polițist gras, călare pe-un cal alb și bine hrănit. Toate acestea și multe altele erau înfiorător de banale și incompatibile cu memoria marelui și subtilului artist”.

Nu s-ar putea spune că este sfîrșitul unei schițe scrise de însuși Anton Cehov și întîtu lată cu indulgența lui ironic: „Înmormîntare realistului ironic” sau „Vagonul de stridii ori „Răzbuarea celor o sută de mic-bu ghezi”?

Nimic nu lipsește. Nici atmosfera, nici tipurile sale de-o sinistră nimicnicie, nici pe sajul dezolant, nici vagonul de stridii, nici confuzia grotescă și meschinul cortegiu al scriitorului dus la mormînt de proprii săi eroi.

De-ar fi numai atît, și ar ajunge pentru situa pe Anton Cehov și întreaga-i operă în epoca sa, cu realismul cel mai lucid și mai ustarător.

de A. CEHOV

Ilustrație de Eugen TARU

Intr-o noapte mohorâtă de toamnă, Andrei Stepanovici Peresolin se întorcea cu trăsura de la teatru. Pe drum începu să se gândească la folosul pe care l-ar putea aduce teatrele, dacă ar prezenta piese cu conținut moral. Trecînd, însă, prin dreptul instituției sale, încetă să mai cugete la acest subiect și cercetă din ochi ferestrele clădirii în care — ca să ne exprimăm în limbajul poezilor și căpitanilor de vase — el era cîrmaciul. Două ferestre, acelea ale biroului de serviciu, erau puternic luminate.

„Te pomenesti că mai lucrează încă la darea aceea de seamă! — gîndi Peresolin. Stau acolo patru tîmpiți și nu-s în stare să o isprăvească. Lumea poate crede că nici noaptea nu-i lasă să răsufle. Ia să mă duc să-i pun puțin pe roate... Oprește, Guri!”

Peresolin coborî din trăsură și se îndreptă spre instituție. Ușa principală era încuiată, dar cea din dos, care n-avea decît un zăvor, stricat și acela, rămăsese larg deschisă. Folosindu-se de această împrejurare, ajunse într-un minut în fața ușii biroului de serviciu, care stătea crăpată. Aruncă o privire înăuntru

— Ce faci, diavole olandez? — se supără Zvizdulin, privindu-și mînios partenerul din față — Se poate să joci așa? Il aveam în mîna pe Dorofeev în doi, pe Șepeliov cu nevastă-sa și pe Stioпка Erlakov, și tu îl joci pe Kofeikin? Din pricina ta am pierdut de două ori! Trebuia să-l dai pe Pogankin. Joci ca o cizmă!

— Ia mai slăbește-mă! — îi răspunse arțăgos partenerul. — Chiar dacă-l jucam pe Pogankin, Ivan Andreevici îl avea pe Peresolin.

„Ce cauți aici numele meu?... — dădu din umeri Peresolin. — Nu înțeleg!”

Pisulin împărți din nou cărțile și funcționarii continuară:

— Banca de Stat...

— Două, Administrația Financiară...

— Fără atu...

— Fără atu, ai zis? Hm!... Administrația Guberniei, două... Dacă ni-e scris să pierim, apoi să pierim, fire-ar al naibii! Rîndul trecut am pierdut din cauza Instrucției Publice, de data asta am s-o pătesc cu Administrația Guberniei. Fie ce-o fi!

— Micul Șlem la Instrucție Publică!

„Zău dacă înțeleg ceva!” — șopti Peresolin.

și văzu ceva cu totul neobișnuit: în jurul mesei, acoperite cu coli mari pentru situații, patru oameni ședeau la lumina a două lămpi și jucau cărți. Nemișcați, cu aere concentrate și cu chipurile colorate în verde din pricina abajururilor, ei aduceau cu niște arătări din basme sau, doamne ferește, cu niște falsificatori de bani... Jocul lor îi făcea să pară și mai ciudați. Judecînd după mișcărilor lor și exclamațiile tipice pe care le scoteau din cînd în cînd, păreau să joace wint; dar ascultîndu-i cîteva clipe, Peresolin își dădu seama că ceea ce făceau ei nu putea fi numit wint și nici măcar joc de cărți. Era ceva nemaiauzit, ceva straniu și misterios... Peresolin îi recunoscu pe funcționari; erau: Serafim Zvizdulin, Stepan Kulakevici, Eremei Nedoiehov și Ivan Pisulin.

— Eu deschid cu consilierul de stat... Hai, Vania, aruncă și tu un consilier titular sau un secretar de gubernie.

— Ce să fac cu un consilier titular? Mai bine iau cu Peresolin...

— Iar eu îi dau în cap lui Peresolin al tău... poftim... Il avem pe Rîbnicov. Ați pierdut de trei ori! Ia scoateți-o pe Peresolinoaia! Degeaba o ascundeți în mîncă!

„S-au agățat și de nevastă-mea... — gîndi Peresolin. — Ce înseamnă asta?”

Și, ca să-și potolească mai repede nedumerirea, deschise ușa și intră în biroul de serviciu.

Dacă în fața funcționarilor s-ar fi ivit însuși diavolul, cu coarne și coadă, nu i-ar fi uimit și speriat așa cum îi uimi și-i sperie șeful lor. Dacă le-ar fi ieșit înaintea fantoma funcționarului însărcinat cu administrația internă și cu ordinea în birouri, decedat anul trecut,

și le-ar fi spus cu voce mormintală, suflîndu-le în față frigul groapei: „Urmați-mă, ciraci ai satanei, la locul nelegiuirilor” — ei nu s-ar fi îngălbenit atît de tare ca acum cînd îl recunoscă pe Peresolin. De spaimă, lui Nedoiehov începu chiar să-i curgă sînge din nas, iar lui Kulakevici i se păru că cineva îi bate darabana în urechea dreaptă; și cravata i se desfăcu de la sine. Funcționarii aruncară cărțile, se sculară încet și, după ce se uitară unul la altul, își ațintiră privirile în podea. Timp de un minut în biroul de serviciu domni o tăcere adîncă...

— Frumos mai lucrați la darea de seamă! — începu Peresolin — Înțeleg acum de ce vă place atît de mult să vă ocupați cu situațiile... Pot să știu și eu cu ce vă îndeletniceați?

— Ne-am oprit numai de cîteva clipe, excelență... — șopti Zvizdulin. — Priveam niște fotografii... Ne odihneam și noi...

Peresolin se apropie și ridică din umeri. Pe masă nu erau cărți de joc, ci fotografii — portrete de mărime obișnuită, desprinse de pe cartonul lor și lipite pe cărți de joc. Erau multe. Privindu-le mai bine, Peresolin se văzu pe sine, o văzu pe nevastă-sa, precum și numeroși subalterni și prieteni...

— Prostii!... și cum se joacă jocul ăsta?

— Nu l-am născocit noi, excelență... Doamne ferește... Ne-am luat după alții...

— Ia explică-mi, Zvizdulin! Cum se joacă? Am văzut totul și am auzit cum m-ați luat cu Rîbnicov... Hai, ce te codești? Doar n-am să te mîncînc! Spune!

Dar lui Zvizdulin îi era rușine și, în același timp, se și temea. Incele din urmă, văzînd că Peresolin începea să se supere, să sufle pe nări și să roșească de nerăbdare, se supuse. După ce adună fotografiile și le amestecă, ca la un joc de cărți, le întinse pe masă și începu să explice:

— Fiecare fotografie are rostul ei... valoarea ei, excelență, ca și fiecare carte dintr-un joc. Avem aci 52 de cărți și patru culori, ca și la un joc obișnuit... Funcționarii administrației financiare sînt cupele, administrația guberniei — treflele, cei de la ministerul instrucțiunii publice — caralele, iar filiala băncii de stat reprezintă picile. Așa... Consilierii de stat actuali sînt ași, consilierii de stat — popi, soțiile persoanelor de clasa IV sau V — dame, consilierii de colegiu — valeți, consilierii de curte — decari — și așa mai departe. Eu, bunăoară, — iată fotografia mea, — sînt un trei, deoarece, fiind secretar de gubernie...

— Ia te uită! Prin urmare eu sînt as?

— Da, de treflă, iar excelența sa doamna e dama de treflă...

— Hm! Asta-i original... Hai să facem o partidă! Să văd și eu cum vine...

Peresolin își scoase paltonul și se așeză la masă, zîmbînd nefîncător. Funcționarii se așezară și ei la ordinul lui și jocul începu.

...La șapte dimineața, cînd paznicul Nazar veni să măture în biroul de serviciu, rămase înmărmurit. Tabloul care i se înfățișă în clipa în care intră cu mătura în mîna, fu atît de uimitor, încît și azi își mai aduce aminte de el — chiar și atunci cînd i se întîmplă să zacă beat mort. Peresolin, tras la față, somnoros și cu părul răvășit, stătea în picioare în fața lui Nedoiehov și îi spunea, ținîndu-l de un nasture:

— Înțelege odată că nu trebuia să-l joci pe consilierul Șepeliov, din moment ce știai că mă am în mîna pe mine însumi. Zvizdulin îl avea pe Rîbnicov cu nevastă-sa, avea trei profesori de liceu și pe deasupra pe nevastă-mea, iar Nedoiehov pe cei de la bancă și pe cei trei de la administrația guberniei. Trebuia deci să-l joci pe Krișkin! Ce-ți pasă că au început cu administrația financiară! Știau ei ce fac!

— L-am jucat pe consilierul titular, excelență, deoarece mă gîndeam că ei îl au pe consilierul de stat actual.

— Dar, dragul meu, nu se poate să judeci în felul acesta! Asta nu se cheamă joc! Numai ciubotarii joacă așa. Trebuie să raționezi!... Cînd Kulakevici a jucat pe consilierul de curte de la administrația guberniei, trebuia să-l arunci pe Ivan Ivanovici Grenlandski, fiindcă știai că Kulakevici o are pe Natalia Dmitrievna cu Egor Egorici... Ai stricat totul! Dacă vrei, pot să ți-o dovedesc pe loc. Stați jos, domnilor, să mai facem un rober!

Și, trimițîndu-l la plimbare pe Nazar, care nu-și credea ochilor, funcționarii se așezară din nou și își continuară jocul.

*) Joc de cărți înrudit cu whist-ul și bridge-ul.

Sistemul de lucru în bandă a îmbunătățit simțitor calitatea produselor, prin gruparea tuturor operațiilor de confecție. Aceasta permite o atență supraveghere a lucrului, o mai justă împărțire a muncii, și o răspundere precisă. Lăcuirea și unsul, care se făceau în secții diferite, astăzi sînt incluse în bandă, iar șeful de echipă răspunde direct de calitatea încălțămintei. Deși se aplică de numai o lună, noul sistem a și dat roade atît în ceea ce privește ridicarea productivității muncii și a sporirii producției, cît și a îmbunătățirii calității.

Prima grijă: CALITATEA

Munca controlorului de calitate este de o mare importanță și cere o calificare superioară. Efectuarea controlului de calitate pe faze se face cu multă atenție și exigență. Florica Sandu, una dintre cele mai bune controloare ale fabricii, urmărește cu atenție felul în care Santia Tompa a aplicat tocul pe calapod.

Calitatea produselor — iată una dintre cele mai importante probleme care preocupă pe oamenii muncii din țara noastră. Urmînd linia trasată de plenara lărgită din august 1953 a C.C. al P.M.R., colectivele întreprinderilor noastre socialiste se străduiesc zi de zi să satisfacă cerințele cumpărătorilor în ceea ce privește îmbunătățirea calității mărfurilor livrate.

Cunoscînd faptul că una din preocupările cele mai de seamă ale oamenilor muncii din industria cauciucului este îmbunătățirea calității produselor, echipa de fotoreportaj a „Flacării” a vizitat fabrica „Cauciucul Quadrat” din București.

Cei ce muncesc în această fabrică desfășoară lupta pentru calitate de-a lungul tuturor fazelor procesului de producție. Ei știu că buna calitate a încălțămintei pe care o produc depinde și de calitatea materiei prime, și de felul cum se prepară lacul, de felul cum se vulcanizează, de postavul și fermoarul folosit. Ei știu că buna calitate mai depinde și de felul în care se îndeplinește controlul, de metodele de muncă ce sînt folosite, de utilajul ce le stă la îndemînă, de gradul de mecanizare a muncii. Iar măsurile tehnico-organizatorice, pe care conducerea întreprinderii este chemată să le ia, pot, la rîndul lor, să aibă o mare influență asupra calității.

Există încă nemulțumiri în rîndurile maselor de cumpărători în legătură cu calitatea șoșonilor și galoșilor. Trebuie însă să arătăm că în ultimii ani acestea au scăzut mult. Dacă cetățenii mai au încă unele necazuri cu fermoarele, dacă postavul șoșonilor continuă să se scămoseze, dacă — aceasta din ce în ce mai rar — încălțămintea nu-și păstrează suficientă vreme lacul, trebuie totuși să recunoaștem, în același timp, că problema cea mai importantă — a durabilității părții de cauciuc a încălțămintei — a fost în cea mai mare parte rezolvată: produsele fabricii „Cauciucul Quadrat” sînt produse rezistente.

Spre îmbunătățire se merge și în ce privește sortimentele. Cumpărătorii — mai bine zis, cumpărătoarele — vor avea bucuria ca în toamna aceasta să poată cumpăra, pe lângă sortimentele cunoscute, și cizmulițe de damă de culoare gris ori maron, fabricate pentru prima oară în țară.

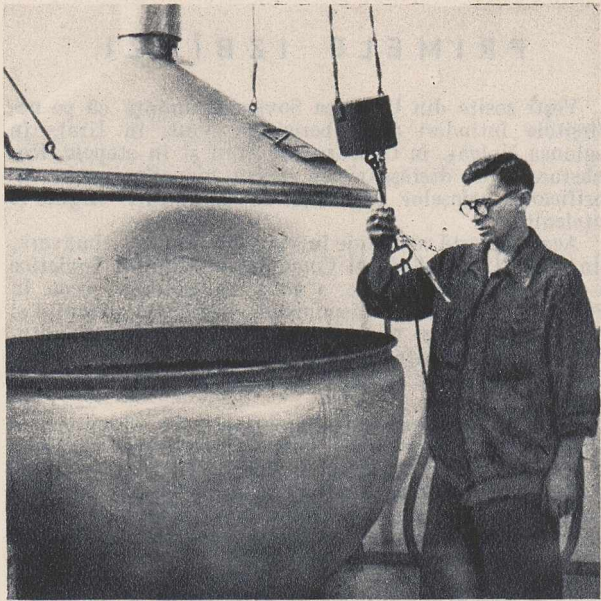
Dar să lăsăm ca fotografiile să povestească despre strădaniile, pe care colectivul acestei fabrici le depune pentru ridicarea calității.

Un alt sector de muncă, de care depinde calitatea produselor, este vulcanizarea. Subvulcanizarea sau supravulcanizarea constituie o rebutare de nereparat. Ion Manolescu, un vechi și priceput meserias, respectă indicațiile inginerului în ceea ce privește durata, temperatura și presiunea aerului din autoclavă.

Fruntași în luptă pentru calitate

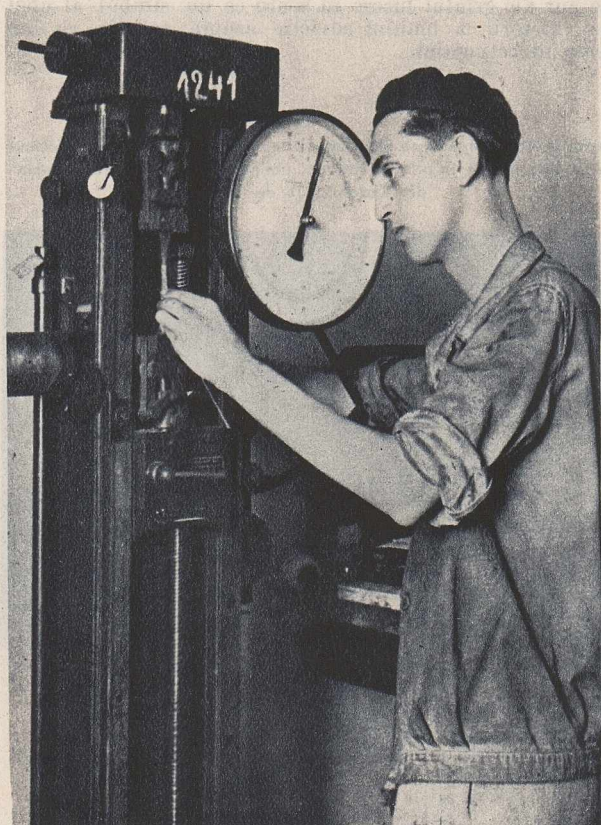
În toate sectoarele și în special în cele de care depinde, în primul rând, calitatea cauciucului și durabilitatea încălțămintei, muncitorii se străduiesc să dea produse de bună calitate. În lupta pentru calitate s-au evidențiat numeroși muncitori. Elena Teulea (fotografia din stînga), șefă de echipă, a dovedit o grijă deosebită pentru calitate, mobilizînd și celelalte muncitoare în această luptă. Calandrierul Ion Irimescu, fruntaș în întrecerea socialistă, dă o deosebită atenție calandrării cauciucului (fotografia din mijloc). Elena Vătașu, șefă de echipă la sectorul confecții, ajută pe tovarășele sale să lucreze cu atenție și urmărește pe faze, confecționarea încălțămintei.

Inginerul Gabriela Ursu, șeful laboratorului, are o mare răspundere în ceea ce privește calitatea produselor. Iată-o, în fotografia noastră, lucrînd la colorimetru, un aparat cu care determină, printre altele, și conținutul de mangan la cretă. Atenția ei e încordată, deoarece un procent prea ridicat de mangan poate duce la o slabă calitate a încălțămintei.

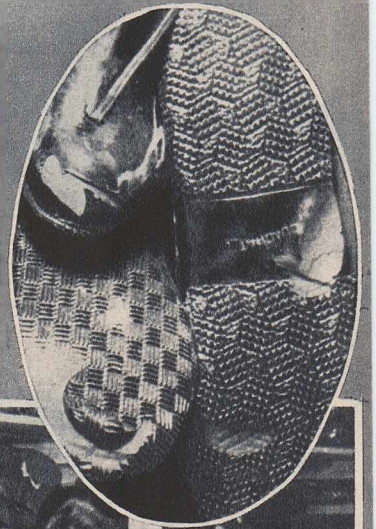

O mică neatenție la fabricarea lacului și pe mii de perechi de încălțăminte vor apare marmorări, pete de toate formele, matități. Mii de perechi pot fi rebutate. B. Iosub e conștient de răspunderea sa și se străduiește să fabrice numai lacuri de bună calitate.

Una dintre cele mai de seamă probe de laborator: amestecul de fabricație este zilnic controlat. Pentru determinarea calității, probele de rezistență și alungire sînt cele mai importante. Tînărul Mircea Opreș, laborant, știe să minuiască cu îndemnare aparatele cu care se execută aceste probe.

Se întîmplă însă, uneori — și nu prea rar — ca la controlul tehnic să se găsească încălțămintă de calitate mai puțin decât din medallion. Lucrul acesta nu e o cinste pentru muncitorii care au confecționat șosonii sau cizmulițele. Ba dimpotrivă. Cînd se ivesc asemenea cazuri, Ana Cristea, șefa controlului tehnic, convoacă șefii de echipă, și critică aspru echipa vinovată de slabă calitate a încălțămintei. La aceste ședințe se analizează cauzele defecțiunilor și, după avizarea conducerii fabricii, se iau măsuri de îndreptare.

Actualități din U.R.S.S.

PRIMELE IZBÎNZI

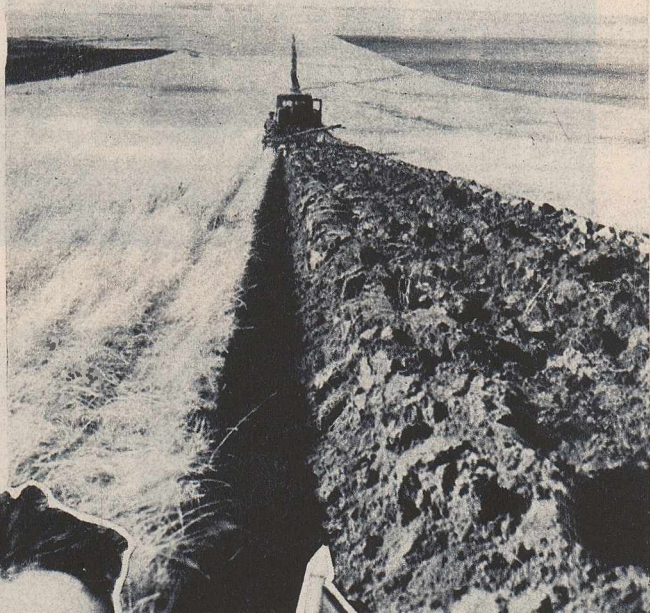
Vești sosite din Uniunea Sovietică anunță că pe nesfârșitele întinderi ale Siberiei de Vest, în Ural, în regiunea Volgăi, în Caucazul de Nord și în stepile Kazahstanului se desfășoară cu succes muncile pentru valorificarea uriașelor suprafețe de pământuri virgine și întelenite.

Această vastă campanie începută în această primăvară, din inițiativa Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și a Guvernului Sovietic, a găsit un puternic ecou în rândurile tineretului. Răspunzând chemării Partidului și Guvernului, mii și mii de comsomoliști din toate colțurile Uniunii Sovietice au și pornit la lupta pentru sporirea producției de cereale, prin lărgirea suprafețelor de însămânțat cereale.

Tinerii voluntari sînt înconjurați de dragostea și prietenia populației locale, care participă cu însuflețire la marea acțiune patriotică. Și unii, și alții, se bucură de același sprijin din partea Partidului și Guvernului, din partea întregului popor sovietic. Spre pământurile întelenite se îndreaptă zilnic nesfârșite convoaie de tractoare și alte mașini agricole perfecționate.

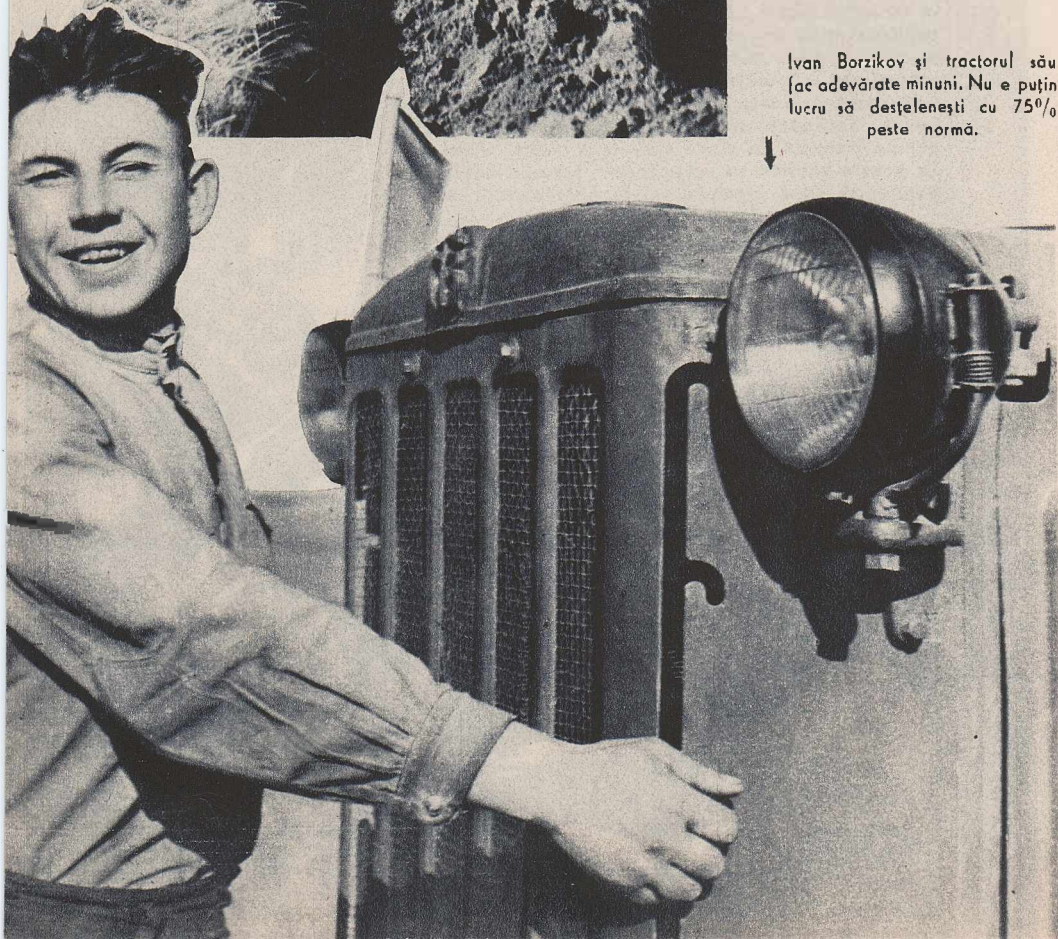
Sute de mii de hectare de pământ au și fost destelenite și sînt gata pentru a fi valorificate de sovhozuri și colhozuri. Pe locurile năpădite de secole de ierburi și buruieni încep să apară nesfârșite lanuri mănoase. Spicete de aur ale grîului lucesc în soare ca un simbol al unei noi victorii a omului sovietic asupra naturii, ca un semn al belșugului.

↑ Se verifică adîncimea arăturii executate de tractoristul Alexandr Scepelev. Are 22—24 cm. Merită într-adevăr steagul de tractorist fruntaș în întrecere, cu atât mai mult cu cît și suprafața lucrată întrece pe a celorlalți tractoriști.

← Omul supune natura. Stepa aridă și uscată dispare, făcînd loc brazdei proaspete de pămînt negru, gras, afînat, dătător de recolte bogate.

↓ Ivan Borzikov și tractorul său fac adevărate minuni. Nu e puțin lucru să desteleniți cu 75% peste normă.

Uruitul motoarelor nu tace nici ziua, nici noaptea. Tractoriștii din schimburi de noapte își iau în primire tarlăua, pe pământurile colhozului „Lenin” din Kazahstanul de Vest. —

PE PLAIIURI MOLDOVENE

- reportaj -

de Constanța COPORAN

foto: Andrei LOVINESCU

e-atunci — din ziua a doua de Cuptor a lui 1504, când neastîmpăratul Vodă Ștefan-s-adus, jelit de tot norodul, în odihna cea fără de oprire, sus la Putna, în locul de sine ales — au clocotit și s-au scurs în albia istoriei patru sute și cincizeci de ani.

Geografia a schimbat cîte o dată firul piraiei și a născut cerși noi de pămînt cu care a înfățat locuri și locuri. Viața a perindat de-atunci generații după generații. Vijeliile și ploile au scrijelit zidurile bisericilor ridicate de voievod și, uneori, le-au năruit. Au rămas vii doar faptele, luminoase, de parcă ieri s-ar fi petrecut. Ele au născut o necuprinsă fierbere folclorică, legende fără număr, rostite azi din Borzești pînă la Putna, de la Neamț pînă la Vaslui, de la poalele Vrancei pînă la Suceava — sfîrșite toate cu aceleași vorbe mîndrite: „Iaca, ceste isprăvi le-o săvîrșit, și multe altele, Ștefan al nostru”.

De la moartea voievodului, pe

Cum e azi la Borzești, în ținutul Bacăului, unde a copilărit Vodă Ștefan și unde Gheorghijă, puilul de țaran, a fost săgetat de tătari în stejarul cel-nalt...

Stejarul nu mai trăiește de mult... Pe cioata lui a durat Vodă Ștefan, după ce i-a înfrînt pe tătari, biserica aceasta cu mănunchiuri de discuri smălțuite, care pare că-și trăiește singuratică veacurile. Pare, spun, pentru că la cîțiva metri de ea răsună cascade de glasuri, reperi ca apele Trouşului... Ele aleargă prin ferestrele școlii și sune pînă acolo unde taberele de luptă ale lui Ștefan-copilul se „războiau” în urmă cu secole. Auzi-le, înfrigurate și totuși îndrăznețe, la recapitularea din ultima zi de școală... „Cinci ori șapte minus cinci fac... fac... treizeci!”... Asta la clasa celor care mai ieri au scrișnit prima cifră pe tăbliță... La clasa patra se recapitulează istoria. Auzi vocea Mariei Geană, învățătoarea... „Spune tu, Pîrvule, de cînd pînă cînd a donnit Ștefan cel Mare și unde s-a născut dînsul?” Lui Pîrvu i se luminează ochii. Se ridică în mijlocul codrului de degete avîntate și răspunde cu gravitatea aceea impresionantă de copil: „O donnit de la 1457 pînă la 1504 și s-o născut în sat, la noi!”

De-alături, din mijlocul stejarilor uzi de ploaie, zidirea lui Ștefan pare că aude și se-nfioară. Pe vremea cînd s-a văzut statornică aici, și-n lungii secolii de ședere de apoi, n-a mai auzit pînă azi vorbe despre Ștefan rostite cu atîta mîndrie. Nici atîta freamăt și niciodată atîtea gînduri de viitor. Căci, în recreații — bătrîna zidire știe — toți cei care-au schimbat puștile de soc de demult cu avioanele de hîrtie colorată își fac planuri să învețe mai departe, să

care țărani l-au iubit, cinstit și ajutat, s-au scurs patru sute și cincizeci de ani. Au trecut de-atunci la noi două rînduri ale lumii: s-a stins de mult feudalismul și dusu-s-a pe veci puterea capitaliștilor. Pe meleagurile cutreierate de Vodă Ștefan cu vitejii lui și hrănite cu sînge dat pentru libertatea țării, strănepoții dispăruților răzeși și clăcași — muncitorii și țărani eliberați de astăzi — construiesc socialismul. Fie că te afli la Vaslui, sau la Suceava îndrăgită de Ștefan, sau sus la Putna, sau la Neamț, sau la Borzești — prețutindena, pe temelia străvechilor așezări și izbînde, clocotește azi viața nouă pe care n-au putut-o cunoaște pînă acum aceste locuri. Și dacă pe aici, au rămas locuri, și cetăți, și legende de pe vremea lui Ștefan voievod, ele stau măturie a ce a fost și se încunjură cu prezentul nostru plin de vigoare care le cinsteste nașterea și trăirea glorioasă.

...Și acum, hai, cititorule, să facem o preumblare să vedem oamenii și faptele care trăiesc și se petrec astăzi pe acolo, pe unde a fost și a luptat marele voievod...

fie ingineri, agronomi cu știință...

Ploaia a stat, frunzele stejarilor sclipesec ca banii de argint în soare și fetele au ieșit să facă repetiție la jocuri, pentru serbare... Uite Tărășelul... Cum s-au mai îmbujorat obraji în frămîntarea amețitoare... Auzi acum vocea îmbărbătată a Emiliei Sasu: „Drag mi-e cîmpul roditor, fără urmă de răzor...” Din jur hora, săltînd învîrtoșat, îi răspunde într-un glas: „Ia, la-da, da-la, la...”

Și parcă vîntul dinspre Bogdana vine și ia pe aripă cîntecul fetei și-l duce spre Valea Seacă, pe tarlalele întinse ale gospodăriei colective... Parcă-l aude și omul acela care muncește la prășit în grădină, Ion Constantin Andronic, comunistul.

Nu demult, toate cele zece sate care s-au alipit comunei Borzești erau stăpînite de cinci moșieri... Impreună cu chiaburii, ei tăiau și spînzurau. „Acum s-o schimbat rostul” — spune Andronic, bătrînul, și fără să-i ceri, îți istorisește nașterea și viața gospodăriei. „Cum s-o născut, draga de ea, la 2 noiembrie din 1952... Cum o vinit la colectiv cele patruzeci și șapte de familii... Cum Andrei Ciubotaru a luat anul trecut pe munca lui 2.441 kg. porumb, 2.715 kg. grîu, 2.300 de lei, floarea-soarelui, zarzavat... Cum Maria a lui Chiriac, dacă se ține coconoașă și nu vine să muncească, nu ia mai nimic...”

Il ascuți și pe nesimțite te trezești în capul rîndului de roșii... Căci el, deși vorbește, nu stă o clipă din prășit.

„Vezi, matală! — Îți vorbește mai

tîrziu șeful de echipă Gheorghe Pavel II. — De-aci scoatem porumb hibrid, voinic ca chiatra... Uite cum am dres: am pus cîte un rînd de moldovenesc, cîte unul de portocaliu... Moldovenescul îi planta—mamă, portocaliul—tată... Cînd a face spicul, îl tăiem la cel moldovenesc și scuturăm polenul de la portocaliu pe mătasa moldovenescului...” Vorbește firesc, ca omul deprins de cînd lumea și pămîntul cu termenii agrotehnici. Și doară pînă mai ieri nu se frămînta decît pentru codrul de mămăligă de a doua zi...

Pe seară, președintele face socoteli... Își pune ochelarii de bunic și-ncepe cu cifrăria: 8.000 bucăți de țigla, 30 metri cubi de material lemnos, 3 metri cubi de cherestea, tablă galvanizată... Astea s-au adus, drept e, dar cîte nu mai trebuie pentru ridicarea grajdurilor noi și a magaziiilor de bucate! Doar la toamnă au hotărît să înființeze sectorul zootehnic — o sută de oi, scroafe, vieri... Nu-i atît de lesne... Te izbești de năcazuri și trebuie să le dărîmi, că doar d-ai-a ești om — și nu mămăligă! Uite cazul cu Elena Antohie. Au stat pe rînd de vorbă cu ea și au convins-o să intre în gospodărie. Pînă cînd și-a băgat la mijloc coada, Vasile Matei, chiaburul din Negoiești. I-a suflat el știe ce vorbe blestemate, că acum femeia ocolește de-o poștă colectiva... Parcă oamenii or să lase treaba așa? Duminică se duce pe la ea, și-or să meargă încă zece duminici dac-o să fie nevoie, ca s-o hotărască din nou. Că așa sînt unii. Mai grei la cale proaspătă. Parcă n-a fost la fel și cînd a fost de s-au înființat în comună cele patru stîne cooperatiste? Cei mai mulți țărani se codeau. Ba că să dea alții oile întîi, să vadă cum merge, ba că mai bine le dau la bacii la care-au apucat... Pînă au văzut că se dă cîte 5 kg. de brînză pentru fiecare oaie, că stîna are ea grijă să rostuiască și cu cotele de lapte, și plata izlazului — și au început să-și dea oile de cu vară, pînă toamna tîrziu... Astăzi, în cele patru stîne s-au strîns 1.267 oi. 293 dintre ele sînt la stîna lui Petru Cercel, în deal la Gîrbovana...

Auzi fluierul? Le zice strașnic unchieșul Ciubotaru... Pînă acum a purtat mioarele departe, taman la Valea Căiuțului. El în frunte, Ștefan Pavel pe-o aripă, strungă-

rul cu caș în loc de mustețe pe cealaltă aripă și Turcu, dulăul, pe din urmă. Acum, la apus, cînd nălbioara s-a frăgezit de rouă, se întore la stîna... Baciul Cercel și ciobanii se așează mulcom pe scăunașele scunde, iar băietanul dă la strungă: „Tîi, țurcană nărhoasă!...” Laptele șuvoiește gras și cald în căldări, cu iz de mîntă și ierburi muntene. Ca într-un neuzit cîntec de clopoței, mulsele trec una cîte una la țarcul de odihnă și ciobanii se pun la masă... Baciul frînge mămăliga și dă socoteală: „Am vorbit în sat, la cooperativă, că luna asta am trecut frumușel plănuțul... 600 kg. brînză am dat la cooperativă și 300 la oameni... Dac-om trece mereu așa pînă la toamnă, o lua și cooperativa, și oamenii, mai mult, și noi om lua premii...” Ciobanii tac, chibzuiesc, apoi unchieșul se uită în tăcere spre coperiș. Și zice: „Le-am spus din nou de tablă și carton... Că nu mai putem sta așa, să ne ude ploaia... Le-am spus și răspunsul matală, unchieșule... Că nu ție de noi, cît de caș, că-l strică apa... Au făgăduit... Eu le-oi bate capul de cîte ori oi coborî... Așa cum am făcut pînă mi-o dat halatul cel alb...” Ciobanii beau apă, se șterg la gură cu mîncele, dau drumul la oi și pleacă să le poarte în cină... Iar baciul, după ce aprinde felinarul, se înștrăiește cu halatul alb și trece la cășărie...

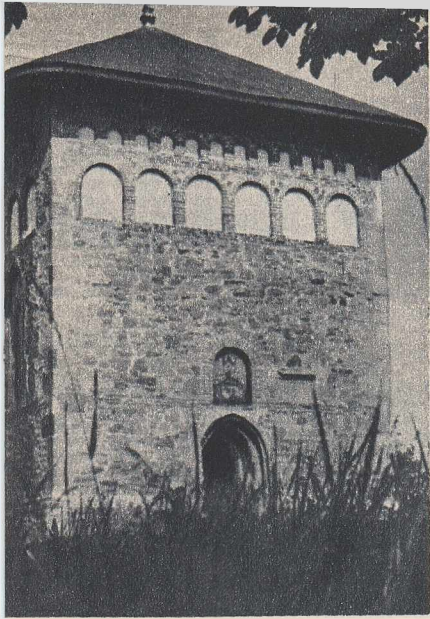
...A apărut și creștetul lunii pe dealul Corbului... Acum, la sfatul popular, președintele îl dojenește pe Ion N. Marin care s-a lăsat pe tînjeală și nu și-a însă-mîntat pămîntul... Colectivistul Botezatu se chibzuiește cu nevasta unde să așeze mai bine țigla pe care a luat-o alaltăieri, pentru porumbul dat la cooperativă... Își face omul casă nouă... Tinca a lui Petrache Mocanu din Radiana dă de mîncare vițelului pe care s-a prins prin contract să-l îngrașă... Sus, la Borzești, în deal, pe prispa lui Macovei, deputatul, cîțiva oameni pun la cale să îndrepte treaba la căminul cultural. „De luni de zile n-o mai vînit pe la noi cinematograful... De ce? De ce să nu vină? Avem acum și lumină electrică...”

Așa e astăzi pe plaiurile unde s-a născut Ștefan Vodă: arde lumina electrică și oamenii luptă pentru ca viața să li se lumineze din zi în zi mai mult...

La Suceava, unde Ștefan a avut scaunul domnesc și cetate nebiruită...

Lîngă ruinele cetății, Lucaciuc, bătrînul paznic, dăduse foc vreascurilor de brad și-n ceața aceea înmiresmată ca ția-apărut deodată mai falnică decît în orice închipuire. Iată blocurile acelea masive, năruite în bună parte, pe care se sprijinea podul mișcător. Iată mulțimea de încăperi, cu zidiri a căror trecută putere te

uimește... Trăinicia aceasta i-a închipuit-o cetății Petru Mușat, i-a dat-o Alexandru cel Bun și i-a desăvîrșit-o Vodă Ștefan. Pe-atunci, pe cînd era puternică, a rezistat eric la două asedii turcești și unul polon. Pe-atunci au zăngănit pe-aici armele... Azi, migălesc arheologii, inginerii, zidarii. Se fac săpături, se strîng

Piatra funerară din marmoră de Carrara, de pe mormintul marelui voievod, din biserica de la Putna.

Stînga: Biserica din Borzești (regiunea Bacău) ridicată de Ștefan cel Mare în 1493 — 1494. Legenda spune că a fost clădită pe cîoata stejarului lîngă care tătarii l-au săgetat pe Gheorghită, prietenul și tovarășul de joacă din copilărie al domnitorului.

cu grijă obiectele găsite, se consolidează zidurile.

Asta se petrece aici acum. Dar în oraș, în orașul acesta născut de-a lungul secolelor din căsuțe firave de lemn, ce se petrece?

Il văd desfășurat, întinerit, clocotind ca în oricare altă zi din anii noștri. Iată, la cîțiva kilometri, fabrica de pielărie și încălțăminte „Străduința”, din Ițcani, reclădită și amenajată în 1949 din ruinele unei foste fabrici de zahăr. În sălile mari, lucrul e în toi. Mai toate operațiile la sectorul de încălțăminte sînt mecanizate. „Dar nu era așa” — îți spune imediat ce vezi asta, Dumitru Latu — fruntaș în întrecere și inovator. De la el, de la alți muncitori, aflî că, printre mașinile de bază instalate în ultimul timp, optsprezece sînt sovietice. Mecanizarea, creșterea productivității muncii au cerut în scurt timp introducerea benzii glisante în toate secțiile și meca-

nizarea transporturilor interne. „Vinovați” de realizarea tuturor acestora, prin folosirea rezervelor interne, sînt electricianul comunist Iacob Covalșchi și tovarășii săi.

Datorită mecanizării, producția la talpă a crescut de două ori, la piele de șapte ori, iar la încălțăminte de șase ori față de 1949.

Să gîndească asupra felului cum pot fi smulse toate posibilitățile locale și să le folosească înzecit, a intrat în obiceiul muncitorilor de la „Străduința”. O spun faptele. Iată: Anton Raiovșchi și Gh. Cristoreanu au construit, din patru mașini aruncate la fiare vechi, două mașini-perie și două de glăzuit. Șerban Vasiliu a făcut o mică „revoluție” în tipicul folosirii sforii de înșirat, în diferite faze de producție: a eliminat-o complet, înlocuind-o cu șireturi. La tăbăcărie se refolosesc azi zeturile de cenușar. Rezultatul? Consumul de sulfură de sodiu s-a redus cu 9.000 kg. anual. Tot prin rezerve interne s-a construit clubul, și cîte altele nu s-au făcut! Din păcate,

însă, muncitorii nu sînt prea ajutați în privința aceasta. Cabinetul tehnic nu are responsabil de mai bine de-o lună și, deci, inițiativele creatoare trebuie să aștepte...

...Din Ițcani iei iute mașina, un frumos autobus sovietic — pentru transportul comun au sosit de curînd două autobuse sovietice „ZIS” și unul cehoslovac „Skoda” — și vii din nou în Suceava. Încotro s-o iei? Ai atîtea de văzut... Poate vrei să te preumbli pe una din străzile de curînd pavate? Căci în străvechiul oraș al lui Ștefan s-au pavat numai în ultimii șase ani peste 40.000 metri pătrați de stradă. Poate vrei să vezi cele patru case construite pe strada Zamcei — sînt atît de frumoase! — sau poate cele două blocuri noi de pe strada Armenească, sau pe cele în construcție de pe atîtea alte străzi? Poate vrei să te plimbi sau să te odihnești în noul parc în care cetățenii au sădit prin muncă voluntară 10.000 de puieți? Sau poate vrei să vizitezi stațiunea experimentală agricolă sau secțiile întreprinderii economice locale a sfatului popular raional...?

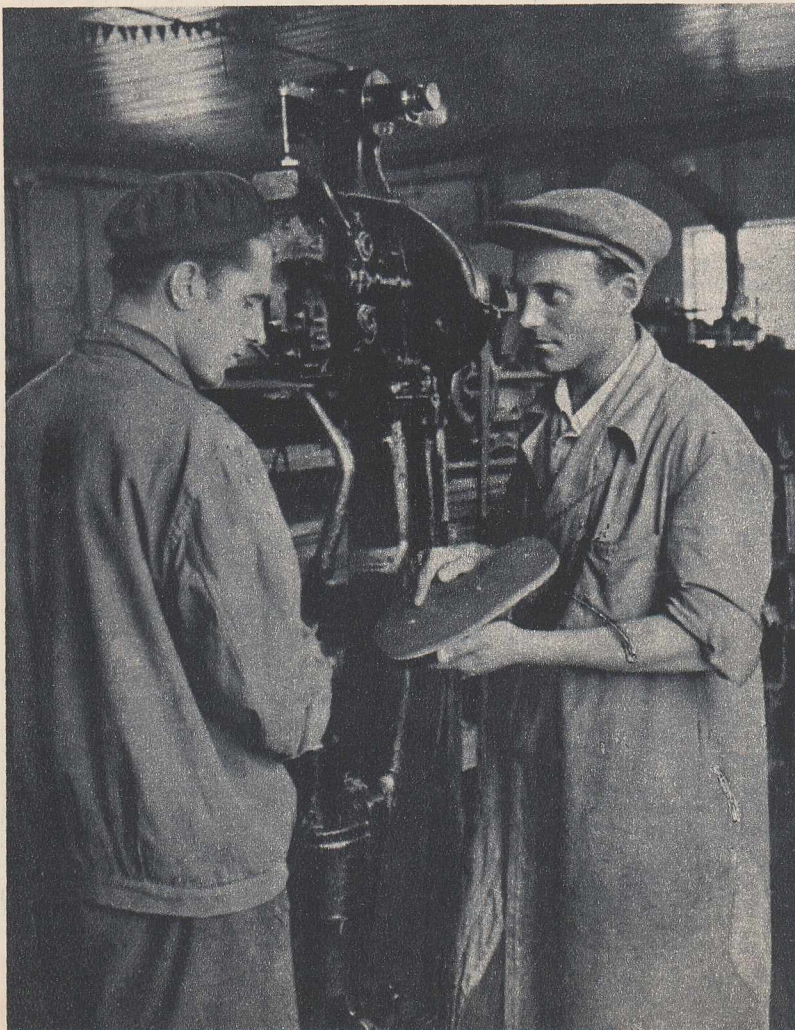
În toate clocotește noul. Toate te atrag. Văd însă că pașii te poartă spre spitalul unificat. E

bună alegerea. Spitalul s-a schimbat mult de cîțiva ani încoace. Întii și-ntii — vezi? — pavilionul acesta nici n-a existat pînă în 1951. În el s-a instalat secția de pediatrie și maternitatea cu 55 paturi. Acum, la ora asta, sus în camera cu perdele ca spuma, proaspeții cetățeni ai lumii își visează primele vise în incubatoarele și pătucurile albe. Tiberiu Hulpe, medicul-șef al maternității, e de mai bine de o oră într-o operație grea... Pe sală, un țaran tînăr, cu bundiță înflorită și cu pălăria mototol în mîini, se preumbli de colo-colo, înfrigurat, absorbit de gînduri și de echilibristica mersului pe vîrfurile picioarelor. Se întoarce și dă cu ochii de-o soră: „Am vînit... am auzit... că Veronica... din Șcheia sînt... Olteanu-mi zice... am un ficior... Dorel... Să-l văd amu...” Și cum s-a potrivit să fie zi de vizită, Vasile Olteanu, fericitul tată, intră buzna în salon. Își sărută nevasta, dar nu-l vede pe Dorel lîngă ea... E la incubatoare... Il auzi pe proaspătul tată cum se roagă de doctorul

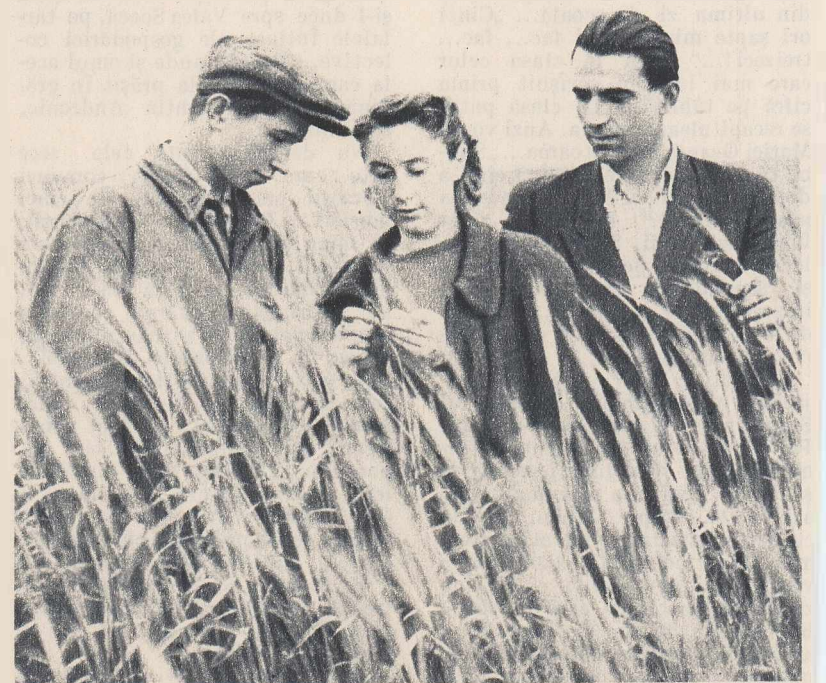

Acum este ora „prînzului” la noua secție de maternitate a spitalului de stat din Suceava. Din camera incubatoarelor și pătucurilor albe ca floarea de cîreș, micuții cetățeni sînt dați mamelor, în sala de alăptare. E

Raționalizatorul Șerban Vasiliu (dreapta), șeful sectorului de încălțăminte de la „Străduința”-Ițcani, îl arată tînărului Constantin Adăscălescu cum trebuie prinsă talpa unui nou model de pantofi.

La I.C.A.R. Suceava pe compartimentul experimental semănat cu diferite soiuri de secară, directorul Nicolae Brătianu (dreapta), inginerul Jana Popescu și tractoristul Dragoș Gulei, care a făcut lucrările cu tractorul, cercetează acum spicele cu bob plin, gata să dea în pîrg.

Hulpe pe sală? „Dacă așa e obiceiul — c-am văzut p-aci — mascați-mă, înfășurați-mă în vată, dar dați-mi drumul să-l văd măcar din ușă... Doar e ficiorul meu...”

... Și-acum să mergem la Casa de Cultură căci astă-seară, ansamblul de stat de cîntece și dansuri al sfatului popular regional dă un spectacol nou. Sala mare — amenajată de cîțiva ani — cu peste 500 de locuri, este plină. Membrii ansamblului sînt muncitori din diferite fabrici și ateliere... Uite, s-a stins lumina și spectacolul a început... Un cîntec popular din regiune, o scenetă, o poezie și nelipsitul moment satiric despre unele treburi de-a-ntoarșelea din oraș... Rîsetele sălii curg, și cînd se vorbește

de baia comunală unde rămîi adesea cu săpunul pe tine, pentru că nu mai curge apa, și cînd se amintește sfatului popular de promisiunea de a se instala cișmele pe stradă... Uite, vezi? Acum pică în sală, gîfînd, tovarășul acela de la Întreprinderea de Locuințe și Localuri. Își face loc grăbit și întrebă în șoaptă și cu prefăcută nepăsare pe un tînar de-alături: „Pe cine-au mai luat ăștia, astă seară în târbacă?” „Pe dumneavoastră nu, din păcate — răspunde tînarul neluîndu-și ochii de la scenă. — Dar rîndul viitor să veniți mai devreme... Nu de alta, dar cred c-o să se vorbească puțintel și de întreținerea unor imobile, de murdăria de la hotelul de stat nr.2... Am să am eu grijă...”

Aici, la Putna, de pe colina ceea din sîfnga și-o încordat Ștefan arcul — și săgeata i-a zburat ca rîndunica și i-o ales temelia de lăcaș, înfigîndu-se într-un paltin

Și-n lăcașul acesta doarme de sute de ani Vodă Ștefan... Iată-i mormîntul, dăltuit în marmoră de Carrara, purtînd inscripția de sine aleasă. Iată în muzeul de alături de biserică, mantia lui domnească, cu umerii cusuți în fir de aur. Și tot aici, nenumăratele daruri făcute de el bisericii, brodate cu cusătură scumpă și încrustată cu perle. Nici cînd mai mult ca astăzi nu s-a purtat mai multă grijă prelungirii vieții locașului și odoarelor acestora, care amintesc de voievod și fac cinste poporului care le-a creat. Numai anul trecut, statul nostru a alocat suma de 70.000 lei pentru unele lucrări de consolidare a bisericii.

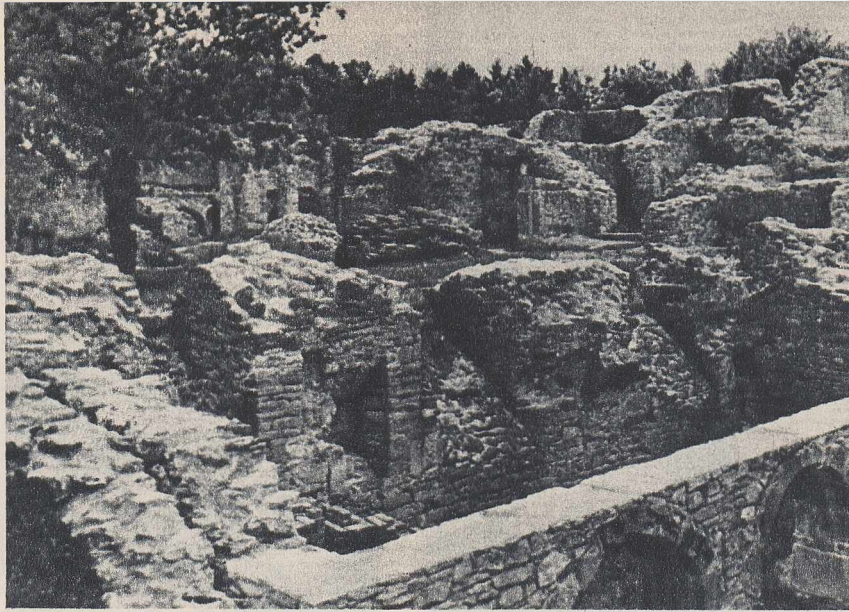
În urmă cu zece ani, în ajunul eliberării noastre, s-au dat prin locurile acestea lupte crîncene... Timp de șase luni de zile nu s-a cîlîntit de aici frontul împotriva fasciștilor. Apărate cu bărbăție și singe de către vitejii ostași sovietici, bătrînele lăcașuri au retrăit atunci vremuri eroice de luptă pentru libertate...

Astăzi, dincolo de străvechile zidiri străjuite de „turnul” înalt al „tezaurului”, Putna își trăiește viața cea nouă...

Coboară de-aici, pînă jos, la pîrîul Vețăului, și-ai să vezi, la nici două sute de metri de chilia bătrînului Danilă Sahastru, întreprinderea forestieră pentru industrializarea lemnului. Auzi țăcănitul gaterelor și huruiala prelungă a circularelor? Dar mai ales —

ascultă — auzi vocea asta? „Mai răpîdi, măi... Voltaa”. Scandată la nesfîrșit, într-un ritm ciudat, cu neputință de imitat, zvrîlîită spre culmile munților covîrșiți de brazi, chemarea asta de om învățat cu pădurea te uimește și în același timp îți dă o siguranță neînțeleasă. Te apropii și iată-l pe stăpînul chemării: șeful de echipă Gheorghe Cîrstean. Auzi-l din nou: „Volta!... Volta!” La comanda asta cei șase oameni din echipă rostogolesc deodată bușteanul cu țapinele de la rampa de descărcare, pe lagăre... Totul cu siguranță și cu o uluitoare sincronizare a mișcărilor. Curînd, după ce scapă de țapine, buștenii sînt sortați și apoi transportați pe linia de decovîl pînă la gater. Aici, pe mulți îi ia în primire moșul Toader Baciu, gateristul frunțas, care lucrează de treizeci și doi de ani în fabrică. De vorbă cu dînsul poți să stai numai la cantină. Căci poți să-i dai luna de pe cer și nu se cîlînteste de lîngă gater în timpul lucrului.

„Iacă gaterile — îți spune mîncînd cu poftă felul întii — că la ele m-oi pricepe ca nime”. S-o pus șasă gater noi... S-o adus o mașină nouă de forță, sovietică... Ea ne-o ajutat să dăm producție de patru ori mai mare decît cînd era Melinte, patronul. Să vezi și cele șasă fierăstraie electrice di secționat buștenii. Tot sovietice sînt... Ci se mai căsneau înainte oamenii la treaba asta!... O făceau cu fierăș-

Bătrîna cetate a Sucevei... Ruinele-i mărturisesc și azi voinicia ei de pe vremea lui Vodă Ștefan. Acum, printre zidurile străvechi migălesc arheologii, inginerii, zidarii...

traie de mîină... Acum depășesc ghine norma și cîștigă de două-trei ori cît înainte. Ce să-ți mai spun? S-o făcut o rampă de încărcare, s-o adus trii circulare electrice, s-o făcut, la noi, aici, din resturi, două pendule electrice, s-o lărgit mai toate halele de lucru și s-o făcut anul trecut treisprezece case muncitorești. Și tot povestind, a terminat felul doi și iscodește după al treilea... Curînd trece grăbit la gater. Dintr-un metru cub de buștean e planificat să scoată 0,625 metri cubi de cherestea. Dar face el ce face, modelează gaterul cu atenție, dă toate resturile la circulare și în loc de 0,625, scoate 0,640 metri cubi.

... Ai stat cam mult printre forestieri, că uite s-a lăsat seara... Ce se petrece acum în sat? Ce fac oamenii la ora asta? Uito colo, pe malul Putnei celei repezi, două femei stînd de vorbă. Una din ele, cu catrința suflecată, spală rufe în pîriu. Cealaltă, s-a așezat pe iarbă cu copilul lîngă ea. Sînt cumnate. Pe amîndouă le cheamă Cenușă și amîndouă-s deputate în sfatul comunei... Vorbește acum Floarea, clîtînd o bluză: „Amu am venit acasă... Am măs-

toată după amiaza prin Putnișoara, și am vorbit cu oamenii pentru cotele de carne... că sîntem rău rămași de rușine... Mai stăi puțin și intrăm în casă că trebuie să pun la foc cina...”

... Mai sus, pe terenul de sport, se face antrenament pentru Spartachiada Satelor... Il vezi pe Cenușă Vasile al lui Gheorghe — tînarul care lucrează la I.F.E.T. — ce strășnic joacă volei?

... Sus în deal, la sanatoriul T.B.C., amenajat acum trei ani într-un fost pavilion regal de vînătoare, e seară de film...

Acasă la el, în fundul cătunului Putnișoara, Ilie Văcăreanu și-a gătat treaba și deschide acum difuzorul de radio... Unul din cele 105 difuzoare ale stației de radioficare care sînt azi în Putna... Iar jos, pe valea Vețăului, în spre bătrîna chilie a lui Danilă Sahastru, un băiat și o fată, rătăciți într-aici de la prășit de păpușoi, merg mîină-n mîină și par a fi uitat că becurile electrice s-au aprins de mult în sat...

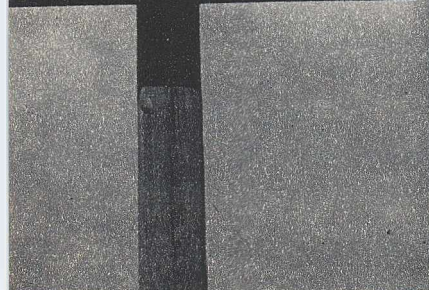
Asemenea viață freamătă în zilele noastre pe străvechiurile plauri ale Moldovei lui Ștefan...

În Vaslui, unde Vodă Ștefan a zdrobit în 1475 oștile îngîmfatului Soliman — astăzi, în 1954, în anii regimului nostru, orașul clocotește de muncă pașnică pentru construirea socialismului. S-au ridicat fabrici noi, case, s-au amenajat parcuri, s-au înființat cămine de copii, școli. Una dintre noile școli este cea profesională metalurgică de mecanici agricoli, care pregătește noi cadre de mecanizatori ai agriculturii. În fotografie: o probă scrisă, în ultima zi de școală, înainte de plecarea în practică, la un SMT.

Tot la Suceava, în biblioteca centrală regională care a avut anul trecut 2008 cititori. Numai în primul trimestru al anului în curs s-au împrumutat 9.206 cărți. Multe din acestea au fost citite de copii care, după cum se vede, vizitează în mare număr biblioteca.

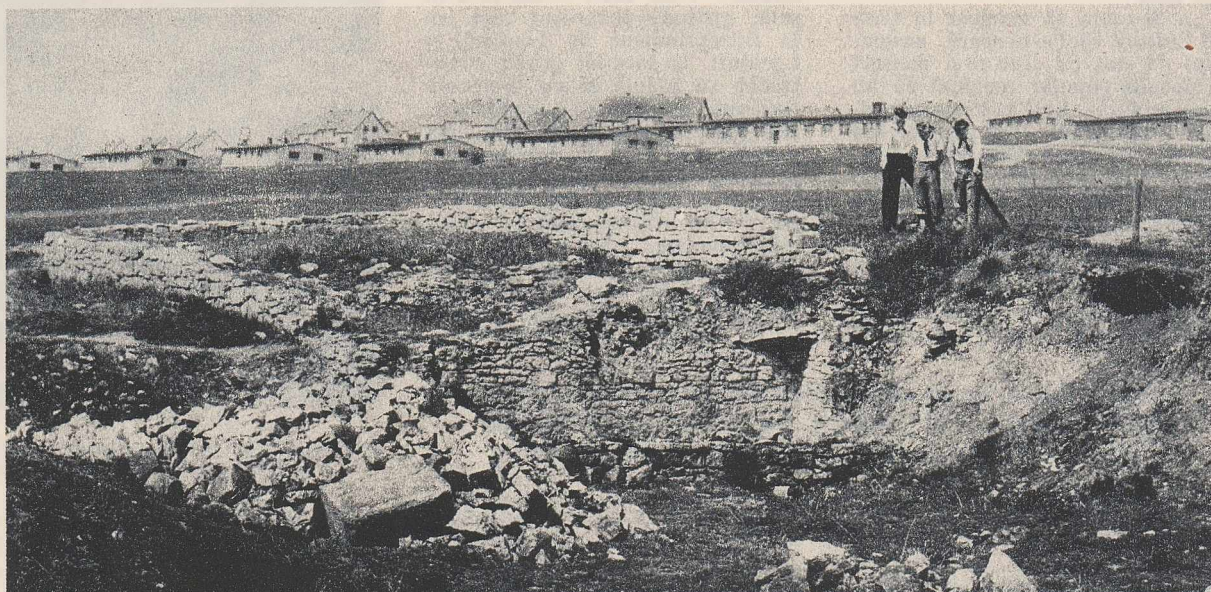

СТАВАЛА ОБЕС ЛИДИЦЕ
 СЪ БЫЛО СЕЛО ЛИДИЦЕ
 HERE ONCE STOOD LIDICE
 ICI ÉTAIT COMMUNE DE LIDICE.

Placarda fixată, după eliberarea Cehoslovaciei, la marginea satului distrus de hitleriști.

LIDICE TRĂIEȘTE

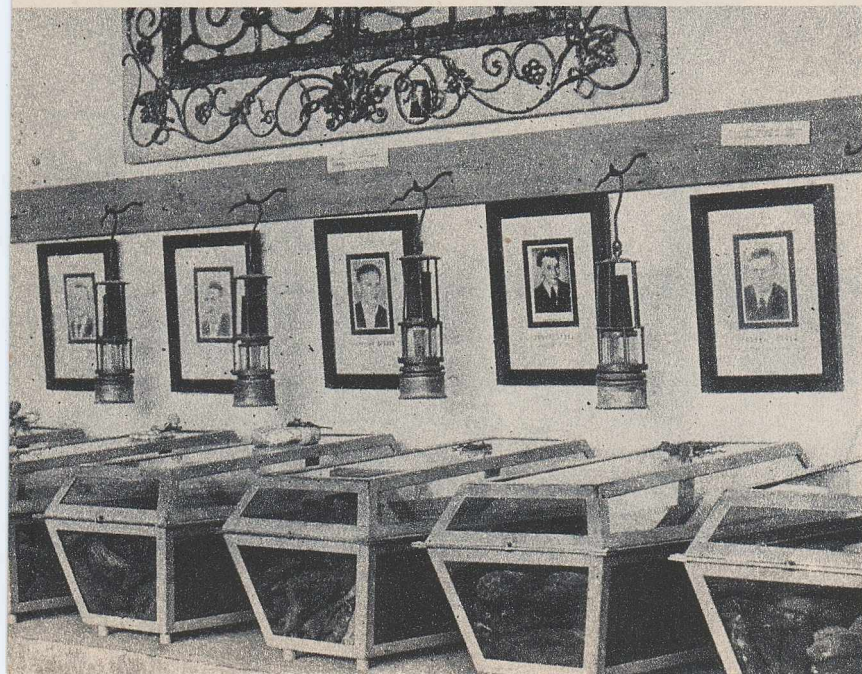
Ruinele vechiului Lidice. În depărtare se zăresc casele, pline de clocotul vieții, ale noului Lidice, construit în anii puterii populare.

Până și iarba, la Lidice, părea fără culoare. Printre temeliile de piatră ale caselor distruse acum doisprezece ani se strecura, din când în când, un iepure de câmp, tot atât de cenușiu ca și pământul răscolit și sterp. O liniște adâncă și apăsătoare domnea asupra colinei și asupra albiei secate a pârului, ca și în coroanele arborilor care au supraviețuit catastrofei... Sub bătaia soarelui, ruinele pustii și goale parcă spuneau tuturor, cu glas surd: „da — aici fremăta, cândva, viața unui sat încântător...”

... Aici, în amurg răsuna vecerania, iar în bisericuța cu poarta de fier forjat ingenucheau parohul albit de vîrstă și bătrînele credincioase. Prin ferestrele școlii răzbatău cîntecele copiilor, prin grădini zumzăiau albinele. Spre seară, când în case plutea mirosul dulceag al laptelui proaspăt muls, femeile ieșeau pe prispă în așteptarea bărbaților, siderurgiști și mineri ce veneau înșiruiți pe drum dinspre Kladno, orașul, cu ziduri înnegrite, al cărbunelui și al fierului.

O tristă inscripție în patru limbi vorbește în înaltul platoului

În muzeul din Lidice sînt păstrate și azi salopetele de muncă și lămpile de mine ale bravilor mineri osasinați de naști. Pînă în ziua eliberării Cehoslovaciei, ele fuseseră ascunse de mineri în fundul minelor din Kladno.

de la Lidice despre un fapt care a zguduit lumea acum cîțiva ani:

Zde stávala obec Lidice
 Zdies bilo sielo Lidice
 Here once stood Lidice
 Ici étaît commune de Lidice
 (Aici a fost comuna Lidice).

În ziua de 10 iunie 1942 hitleriștii au ras de pe fața pămîntului comuna cehă Lidice. Crima lor au anunțat-o oficial, printr-un comunicat în care se spunea, între altele: „Bărbații au fost împușcați, femeile duse în lagărul de concentrare, iar copiii plasați pentru a fi crescuți cum trebuie. Casele comunei au fost făcute una cu pămîntul, iar numele comunei a fost șters”. Cu sînge rece, cu o sălbăticie de neînchipuit pentru mintea omului și fără precedent în istorie, cu un sadism ce face să-ți înghețe sîngele în vine, fasciștii au „lichidat” Lidice.

REPORTAJ SCRIS PENTRU „FLACĂRA”

de Lidice TARANTOVA — Praga

Sîntem în anul 1954. Deasupra văii strălucesc din nou acoperișurile roșii ale caselor. Tencuieli noi, de culoare deschisă, lucesc pline de prospețime, iar la ferestrele largi înverzesc ghivecele de flori. Un număr de o sută și patru case frumoase, de tip diferit, sînt locuite încă de pe acum. La capătul satului se mai construiește; alte douăzeci și două de case urmează să fie predate locuitorilor încă în cursul acestui an. Noul sat Lidice va cuprinde în total un număr de o sută cincizeci și cinci de clădiri; în comună va funcționa o Casă de cultură bine înzestrată și un magazin de stat modern. În locuințe există instalații de încălzire centrală și de apă. La parterul caselor, locuite peste tot de cîte o singură familie, se află o bucătărie, o cameră, un dormitor și o odaie de copii; sus, la etaj, arhitectul a construit o cameră pentru oaspeți. Noul sat Lidice reprezintă tipul unui sat socialist, în care oamenii trăiesc în același confort ca și la oraș.

Desigur că Lidice nu are încă atîția locuitori cîți a avut înainte de distrugere. Dar, încetul cu încetul, comuna se repopulează. Acelora care au supraviețuit cumplitelui calvar, li s-au repartizat locuințe. Așa, de pildă, într-o casă locuiește Hejmova, o bătrînă de optzeci și unu de ani, împreună cu fiica ei Radostova, o femeie de aproape cincizeci de ani. Radostova, și ea cu părul albit, pare a avea cu zece ani mai mult. Ea stă la fereastră cu fruntea luminată, adînc brăzdată, cu ochii ațintiți nu se știe unde. „Bărbatul meu a fost siderurgist la Kladno — spune ea. — Iar băatul — băatul a învățat bine”. Soțul Radostovei a fost împușcat lîngă zidul gospodăriei lui Horak. Fiului ei de șaisprezece ani i s-a scurs sîngele în același loc.

Bătrînica Hejmova își aduce aminte de anii petrecuți în lagărul morții din Oswieczim (Auschwitz). „Se apropia sfîrșitul războiului,

povestește dînsa. Într-o seară am aflat că în dimineața următoare voi fi dusă și eu în camera de gaze. În noaptea aceea a venit Armata Sovietică. M-au dus la un spital. Am supraviețuit, m-am întîlnit cu fiica mea. Inșă nu și cu celelalte tovarășe de chinuri din lagăr...”

Astfel de povestiri auzim în toate casele. Cei din Lidice își amintesc cu jale de bărbații, frații, fiii, tații... copiii — atîția copii mici!

... Deodată strada s-a înviorat, se aud strigăte de bucurie. Priviți acești micuți îmbrăcați în treninguri sau cu șorturi! E un grup de la o grădiniță. Se țin de mîna, gîndindu-se cu bucurie la prînzul pregătit de mămica. O, ce frumoasă e ziua de astăzi! Astăzi trăiesc în Lidice optzeci și doi de copii. Exact atîția cîți au fost uciși în camera de gazare din Chelm, în iunie 1942.

Ne uităm la micii cetățeni din Lidice care nu mai pot de bucurie. Și deodată îl avem din nou în fața ochilor pe Jiri Frûhauf, cel cu ochii mari, mîndru de cravata lui albastră, brodată, și care avea doar patru ani cînd a fost dus la moarte... Il mai vedem și pe Mila Liska, de patru ani. Purta o pălărie albă de marinar... Pe Pepik Brejcha, de cinci ani, căruia mama i-a pieptănat bretonul deasupra ochilor negri... Pe Elenka Nova, care deși în vîrstă de abia doi ani — rîdea într-una, din toată inima, pe Jarka Storkova, copilă de o frumusețe rară, cu codițele negre și sprintenă ca o scînteie... Il vedem pe flăcăiașul zvelt — Jozka Vanderle, care abia împlinea doisprezece ani cînd l-au ucis cu gaze. Optzeci și doi! Optzeci și doi de copii din Lidice au fost încărcați într-o zi de iunie în autocamionul I.K. — 163391 de către agenții gestapoului din orașul Lodz și duși în fața unei clădiri deasupra căreia se afla un coș din care ieșea fum. Și copiii intrau în clădire, ținîndu-se de mîini („unde ești, mămico?...”) „Copiii au fost pla-

Gospodinele satului amenajează o grădină publică.

sași, pentru a fi crescuți cum trebuie", se spunea în comunicatul hitlerist din 10 iunie al anului acela. Numai 16 copii din cei 98 au rămas în viață. Au fost acei care urmau să fie germanizați forțat. După război, când au fost găsiți în Germania și apoi repatriați, nu numai că nu mai vorbeau limba cehă, dar purtau și nume germane!

Chelm! Acesta nu a fost numai locul tragediei copiilor din Lidice. Acolo au mai luat drumul camerelor de gazare, zeci de mii de alți copii: francezi, evrei, iugoslavi și țigani. La Chelm au fost aduși și copii din România. În primul rând era vorba de copiii deținuților politici antifasciști aflați în temnițe.

În orașul Lodz, o stație pentru schimbarea trenului spre Chelm, spre camera de gazare, numai un număr neînsemnat dintre micii condamnați au avut „norocul” să fie aleși ca „buni din punct de vedere rasial” pentru germanizare în Reich și astfel să scape de camera de gaze. Dar nici copiii cu

părul bălan și ochi albaștri din Cehia și Polonia „nu corespundeau” totdeauna. Vai de copiii cu părul negru, cu ochii negri și cu tenul închis!...

Soarta comunei Lidice a avut-o și orașul francez Oradour. S-au săvârșit masacre și în Ucraina, și în Rusia, și în Polonia... Singele curgea șuvoi în toată Europa. Lidice devenise însă simbolul suferinței poporului ceh în cel de al doilea război mondial. În același timp, Lidice a devenit și simbolul bestialității fasciste.

După cel de al doilea război mondial, s-a întâmplat însă un lucru îngrozitor. A ieșit la iveală că Lidice n-a fost ultimul capitol din istoria suferințelor oamenilor. Și satele din Coreea, și cele din Malaya, și cele din Vietnam, au avut soarta lui Lidice. Bandele imperialștilor, corpurile lor expediționare, adesea întărite cu foști membri ai batalioanelor SS, n-au rămas în urma ucigașilor din Lidice, în îndeletnicirea lor sângeroasă.

Oamenii pașnici din toată lumea cunosc însă aceste crime și-i urăsc pe organizatorii lor. Lumea iubitoare de pace cere cu hotărâre încetarea războiului din Vietnam, soluționarea definitivă a problemei

coreene, întărirea păcii. Cu ocazia ultimei mele vizite la Lidice, m-am întâlnit cu țărâncă Ruzena Petrakova, al cărui bărbat a fost împușcat de naști. Cei doi copii ai ei au pierit în camera de gazare. Petrakova este una dintre sutele de femei din Lidice care, întorcându-se din lagărul de concentrare, n-a găsit acasă nimic altceva decât niște pietre acoperite de cenușă. Am stat de vorbă cu ea pe îndelete. Atât în gândurile, cât și în cuvintele ei, Petrakova se întorcea mereu la trecut. Apoi gândurile ei au revenit la situația de azi în lume. Când mi-a vorbit de tratativele internaționale, în glasul ei vibra nădejdea. Trecându-și repede mâna peste frunte, a spus în numele tuturor femeilor din Lidice:

„Nu. Nu cred că va mai fi război. Nu trebuie să mai admitem niciodată izbucnirea unui nou război. Am suferit prea mult!”

Lajos LÉTAY (Cluj)

Înimii să-i simți îndemnul

E duminică. Să șadă
Ar putea, colea-n grădină...
Unde merge? Cu ce treabă,
Uitând umbră și odihnă?

Ulița-i ca de văpăi...
Poate plouă pînă-n seară!
Merge moșul - pașii săi -
Stîrnesc pulberea ușoară.

Merge spre „Viață nouă” -
Poate-o jiglă s-a slăbit,
Poate lîngă șură plouă
Peste-un plug neadăpostit.

Ploaie ani în șir și bine,
Dar un pal să nu se piardă!
Cu aceste gânduri vine -
Pe-a gospodăriei poartă.

Pe bătrîn astfel vedemu-l,
Vorbe mari nu-ncap aici.
Înimii să-i simți îndemnul
Chiar un vreasă dacă ridici.

În românește de Ion BRAD

Viața înfloréște din nou în Lidice.

Coșmarul ocupației hitleriste a fost de mult destrămat. Copiii noului Lidice se pot bucura iar de viață.

Biblioteca Centrală
Regională

CAPITALA ASTRONOMICĂ

Vedere generală a Observatorului, azi. Stînga sus: iată cum arăta Observatorul din Pulkovo în anul 1943, după bombardarea lui barbară de către coteropitorii hitleriști.

Nu de mult a avut loc la Leningrad un eveniment de seamă atît în viața oamenilor de știință sovietici, cît și în viața milioanei de cetățeni ai orașului ce poartă numele marelui Lenin: într-un cadru sărbătoresc a fost inaugurat vestitul observator astronomic central din Pulkovo al Academiei de Științe a U. R. S. S., reconstruit din temelii.

Pe colina Pulkovo, unde pînă în urmă cu cîțiva ani sălășluiau ruinele mohorîte ale bătrînului observator distrus de coteropitorii hitleriști, se înalță acum, mîndru și luminos, monumentalul observator renăscut.

Este nou acum observatorul acesta minunat, dar el are o istorie veche de mai bine de-un veac.

În urmă cu 120 de ani, un grup de savanți ruși înaintați, în frunte cu V. I. Struve, au stabilit, pe bază de date și calcule științifice, că punctul cel mai înalt al colinei Pulkovo este locul cel mai nimerit pentru construirea unui observator astronomic. Un an mai tîrziu, într-un cadru solemn, se punea piatra fundamentală a observatorului. Sub lespeze, a fost îngropată o medalie de platină, pe care era gravată fațada viitorului observator și semnele Zodiacului.

La 19 august 1839 a avut loc inaugurarea oficială a observatorului astronomic, care în anii existenței sale a devenit celebru prin precizia observațiilor și cercetărilor sale științifice. Așa se explică de altfel rolul de mare însemnătate pe care l-a avut observatorul din Pulkovo în dezvoltarea științei astronomice ruse și mondiale.

În istoria astronomiei, vechiul observator din Pulkovo a deschis o pagină nouă prin faptul că astronomii lucrau aici după un plan bine stabilit nu pentru un an sau doi, ci pentru un secol.

Valoroase observații și cercetări ale astronomilor ruși din Pulkovo au fost reluate și în mod creator îmbogățite și dezvoltate de eminenții astronomi ai epocii sovietice.

Răspunzînd mai multor cititori care ne-au cerut materiale mai amănunțite despre noul observator din Pulkovo, publicăm articolul alăturat.

de B. MARKOV

Observatorul din Pulkovo este denumit „Capitala astronomică a lumii”. Acest observator, întemeiat în 1839, a devenit de mult celebru prin descoperirile științifice făcute de eminenți savanți ruși ca F. A. Bredihin, A. A. Belopolski și alții care au lucrat aici. Observatorul a devenit, însă, deosebit de cunoscut în anii Puterii Sovietice, cînd, datorită atenției acordate înfloririi științei de către P.C.U.S. și Guvernul Sovietic, la dispoziția oamenilor de știință ai observatorului s-a pus un utilaj modern, unic în lume.

În timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei, Pulkovo se găsea în prima linie a apărării Leningradului. Barbarii fasciști au prefăcut observatorul în ruine. Pentru refacerea lui, Guvernul Sovietic a alocat zeci de milioane de ruble. Au trecut numai cîțiva ani și vestitul observator, acest adevărat oraș științific, își trăiește din nou viața sa de muncă creatoare.

Intrăm pe teritoriul acestui orașel. Drumul asfaltat duce spre clădirea splen-

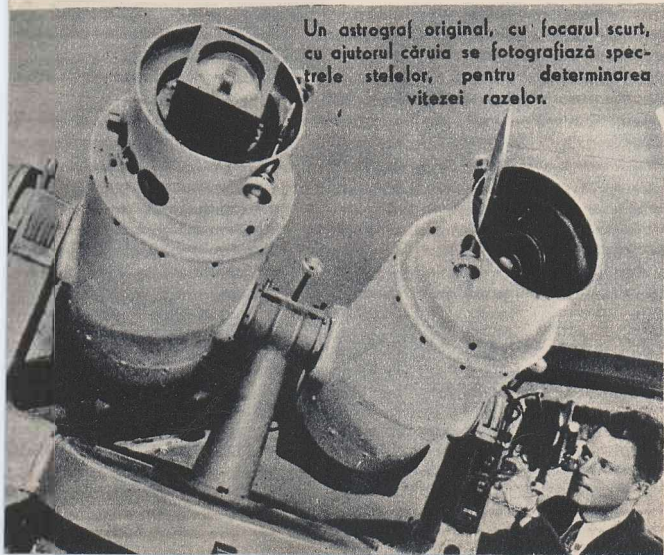
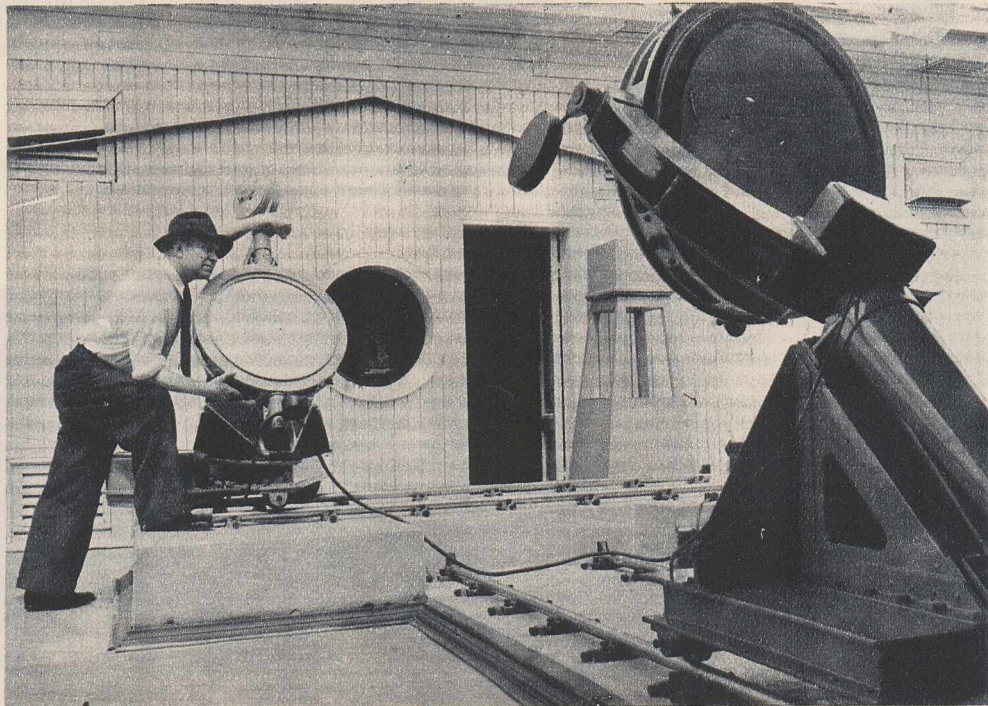
didă a hotelului, în jurul căruia este amenajat un scuar mărginit de plopi, mesteceni și meri. În dreapta hotelului se află clădirea principală a observatorului, iar în stînga, locuințele colaboratorilor științifici.

Prin centrul rotondei observatorului trece unul dintre meridianele globului — meridianul Pulkovo — linia obținută prin întretăierea globului pămîntesc cu un plan care trece prin centrul și polii pămîntului. De la acest meridian a pornit măsurarea sistematică a pămîntului rusesc.

Trecem pe lîngă clădirile în care sînt instalate aparatele astronomice. Directorul observatorului, Alexandr Alexandrovici Mihailov, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., ne explică:

— La Pulkovo se păstrează încă și acum instrumentele confecționate cu 100 de ani în urmă, după proiectul lui V. I. Struve, mare specialist rus în domeniul astronomiei practice, întemeietorul observatorului și primul lui director. Aceste instrumente sînt folosite și astăzi pentru a determina coor-

V. Zuikov, colaborator științific al Observatorului, punînd la punct celostatul — un aparat cu ajutorul căruia se fac cercetări solare.

Un astrograf original, cu focarul scurt, cu ajutorul căruia se fotografiază spectrele stelelor, pentru determinarea vitezei razelor.

donatele astrelor. Este folosit de mulți ani și marele telescop — zenitul de la Pulkovo, care permite stabilirea variațiilor în latitudine ale pământului. Acestea reprezintă tot ce a rămas din trecut, — spune Alexandr Alexandrovici. Restul, tot ce se află aici, este nou.

Înainte de război la observator a fost instalat un mare telescop solar orizontal, construit după sistemul lui Nikolai Gheorghievici Ponomariov și Dmitri Dmitrievici Maksutov, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., ambii laureați ai Premiului Stalin. Acest telescop a fost distrus de un proiectil inamic. Al doilea telescop de mari dimensiuni, construit după proiectele ce s-au păstrat, este singurul instrument de acest fel din lume. Cu ajutorul lui, și sub conducerea profesorului Vladimir Alexeevici Krat, colaboratorii științifici ai observatorului studiază fenomenele ce se petrec la suprafața soarelui.

Marele telescop permite observarea unor stele a căror lumină este de un milion de ori mai slabă decât a stelelor pe care le vedem cu ochiul liber.

Observatorul are și alte instrumente originale, unice în lume...

*

... Se lasă amurgul. Abia atunci începe la observatorul din Pulkovo ziua de lucru. Astronomii se îndreaptă către aparatele lor. Lângă telescop o poți vedea pe Sofia Vasilevna Romanskaia, candidat în științele fizico-matematice, o cercetătoare care și-a început activitatea la Pulkovo încă în urmă cu 45 de ani.

La Pulkovo lucrează numeroși tineri care au îmbrățișat munca de astronom. Lângă telescopul solar îl poți vedea în zilele senine pe G. F. Valșin, cel mai tânăr astrofizician, care a terminat abia anul trecut Universitatea din Ural. Aici se găsesc și numeroși absolvenți ai Universității din Leningrad și ai altor universități.

Făcând cercetări numeroase și multilaterale, începând încă din anul 1845, oamenii de știință ai observatorului au editat cataloage de stele, care sînt înzecit mai precise decât cele din străinătate. Toți astronomii din lume se folosesc și astăzi de cataloagele de stele ale observatorului din Pulkovo. În prezent, astronomii sovietici lucrează la întocmirea unui catalog nou, și mai precis, în care pentru prima oară rețeaua fixă de coordonate nu va mai fi determinată în raport cu stelele, ci în raport cu sistemele stelare, care se află dincolo de Galaxie, la distanțe de zeci și sute de milioane de ani-lumină.

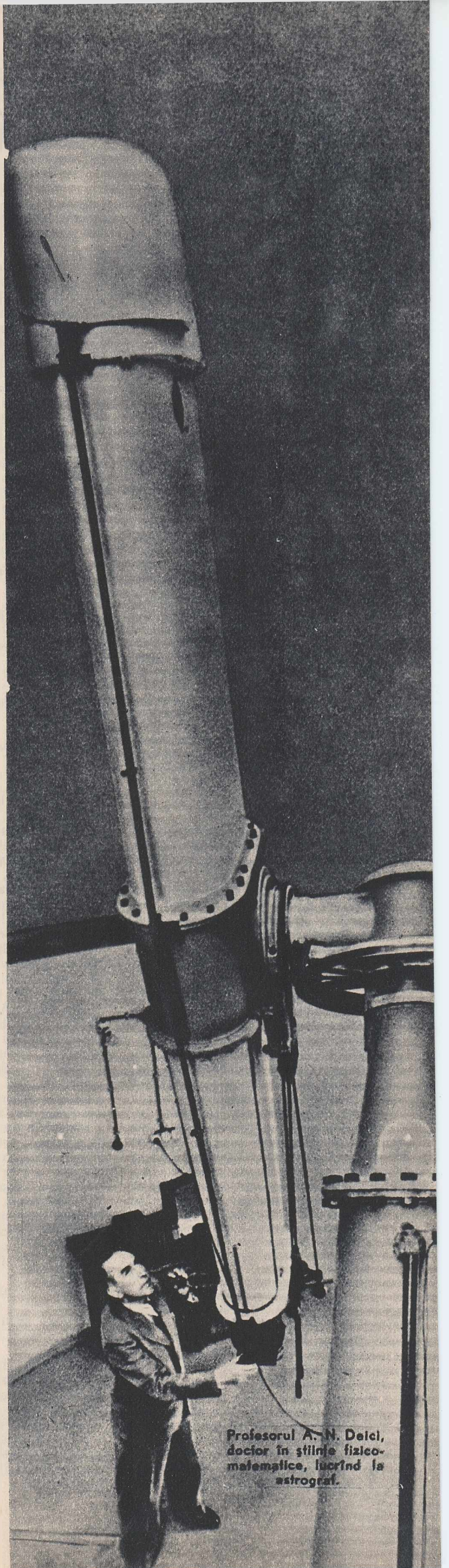
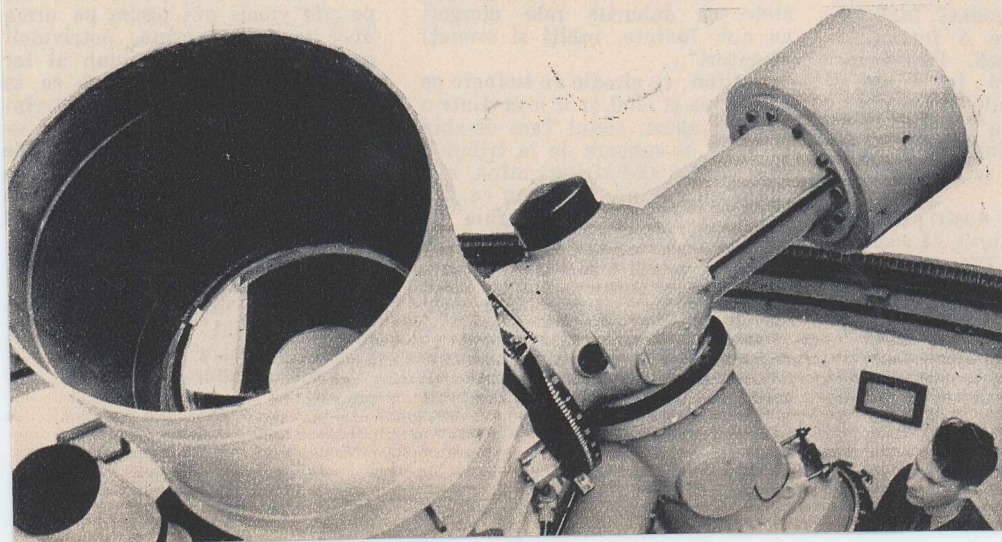
Aici se fac și observații pentru serviciul meteorologic al U.R.S.S. Unul dintre întemeietorii serviciului meteorologic, prof. N. N. Pavlov, laureat al Premiului Stalin, a descoperit metoda înregistrării fotoelectrice a stelelor în timpul observării lor. Datorită acestei metode există posibilitatea determinării timpului cu o precizie excepțională. Conținutul acestei metode constă în faptul că steaua ce trece la meridian, ajungînd în câmpul vizual al aparatului lui Pavlov, se înregistrează „singură” cu ajutorul fotoelementului. Astfel se obține determinarea timpului cu o precizie pînă la a mia parte de secundă.

*

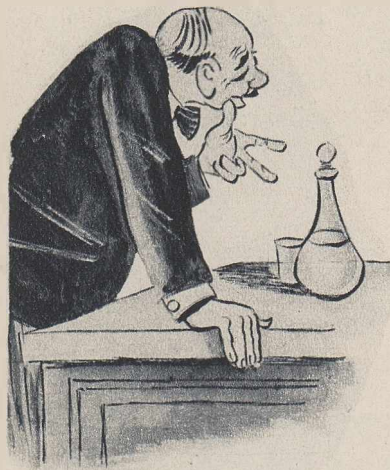
... Pulkovo a devenit din nou un mare centru astronomic.

Pe înălțimile de la Pulkovo viața pulsează din plin. Cîte cuvinte de caldă recunoștință primesc oamenii de știință ai observatorului din partea marinarilor flotei comerciale, a piloților aviației civile, a geodeziștilor și gravimetriștilor, pe care îi ajută prin descoperirile lor astronomice! Această recunoștință a oamenilor sovietici arată ce importanță practică imensă au lucrările oamenilor de știință din domeniul astronomiei.

Telescop cu menisc de 50 cm. construit după sistemul savantului sovietic D. D. Maksutov

Profesorul A. N. Delci, doctor în științe fizico-matematice, lucrînd la astrograf.

ORATORUL

de
Emil GÎRLEANU

În ultimul an al secolului trecut venea la Iași ca sublocotenent un proaspăt absolvent al școlii militare, pe nume Emil Gîrleanu. Dar tînărul ofițer se simțea atras mai mult de literatură decît de cariera armelor și curînd îl aflăm printre obișnuții cenacurilor literare ieșene și colaborator la revista „Arhiva” și la cotidianul „Evenimentul”. Dezvoltîndu-se o dată cu alți scriitori din generația sa, ca Mihail Sadoveanu, Jean Bart, D. Anghel, ș. a. — Emil Gîrleanu se dedică scrisului, dîndu-și curînd demisia din armată.

Lucrările lui Gîrleanu oglindesc în mare parte aspecte din viața socială a vremii și-și trag puterea din legătura cu poporul și din dragostea pentru natură. Fie că e vorba de viața de mizerie a țărănimii ce robea pe moșiile ciocoiești, fie că e vorba de soarta soldaților morți de holeră pe pămînt străin, în timpul campaniei din 1913, Emil Gîrleanu scrie o serie de schițe și articole demasca-toare, dovedind o deosebită înțelegere pentru cei ce suferă. („Țăranul soldat” ș. a.)

Cea mai fecundă activitate a avut-o între anii 1907—1910, cînd a dat tiparului: „Cea dintîi durere” (1907), „Intr-o noapte de mai” (1908), „1877, Schiță de război” (1908), „Din lumea celor care nu cuvîntă” (1910).

Scriitorul moare tînăr, la 2 iulie 1914, în plină vigoare a creației sale.

Scrișă cu sensibilitate și căldură, cu o deosebită măiestrie artistică, proza lui Gîrleanu a marcat un pas înainte în tînăra noastră literatură.

Ea a militat pentru o literatură inspirată din realitatea vieții romînești, lovind fără cruțare în cosmopolitii care o denaturau cu lucrări formaliste, maimuțarite după literatura decadentă a apusului.

Din lucrările sale cu caracter social face parte și schița, „Oratorul”, pe care o publicăm mai jos.

Tocmai isprăvisese de mîncat friptura, cînd Ghiță Năstase, agentul, îi aduse o scrisoare. Conul Tase Filoreanu desfăcu domol plicul și citi:

Iubite Tase,

În împrejurări grele, la cine să alergăm? Firește, — la tine. Afaceri grabnice mă silesc să plec numaidecît. Și astă-seară, la 8 ceasuri, cred că știi: sînt cele două întruniri, în despărțirile III și IV, la care trebuie să vorbesc. Bizuit pe marele tău talent, plec mai mulțumit și împăcat în mine însumi decît chiar dacă aș fi vorbit eu alegătorilor.

Al tău îndatorat,
Jean.

P.S. Iartă-mă că-ți scriu, așa, pe fugă; mai am jumătate de oră pînă să plece trenul. Tocmai, — semnul buletinelor noastre de vot e crucea.

De multe ori îi scrisese șeful; dar niciodată nu-i așternuse rînduri mai călduroase ca acestea. Conul Tase era încîntat. Inghiți o bucată de plăcintă în pripă, sorbi de două ori din cafea și porunci să-i aducă o trăsură. Erau 7 ceasuri. Își îmbracă redingota, își apucă tabachera cu tutun, iar coana Tica Filoreanu îi puse în portofel vreo două scobitori, căci se putea, după întrunire, soțul dumneaei să guste ceva, cu prietenii.

Peste cîteva clipe, trăsura luneca, sprintenă, spre sala „Jupiter”, unde se ținea întrunirea despărțirii a III-a. La intrarea oratorului, sala se cutremură de strigătele de bucurie ale alegătorilor; conul Tase Filoreanu era cunoscut și recunoscut ca mare vorbitor. Cînd pași în sală, fața conului Tase se rumeni ca floarea mărului, cînd se așeză în fața mesei, se aprinse ca trandafirul, iar cînd ridică degetul să se facă liniște, obrazii i se înflăcărară ca bujorul. Dar tăcerea se întinse peste capetele celor strînși să audă și conul Tase începu să vorbească. Cele dintîi cuvinte îi ieșiră din gură mai mult suflăte decît spuse. Intotdeauna pătea așa. Vorbele parcă se-necau, se amestecau, se îmbulzeau la poarta dinților, pînă ce, în sfîrșit, stăpînirea de sine le rînduia, le făcea să iasă una cîte una, curate, înșirate cu darul pe care, într-o măsură, conul Tase îl avea. Tulburarea ținea două-trei clipe doar; alegătorii cunoscură îndată glasul care, și acum, tuna și fulgera împotriva tuturor acelor care erau de alte păreri decît ale conului Tase Filoreanu și tovarășii săi care

făcuseră toate... ei orînduiseră țara; ei alcătuiseră legile cele înțelepte; ei ieftiniseră traiul; numai de la ei, toată suflarea putea să aștepte îmbunătățirile viitoare!...

Din cînd în cînd, cite un glas răgușit striga, vajnic: „Așa-i!” Și atunci, ca o furtună, strigătele se încălecau, geamurile zbrînfiau de vuiet: „Așa-i! Așa-i! Așa-i!” Un om scurt, cocotat pe un scaun, lîngă un stîlp, în fundul sălii, ridică mîna și țipa: „Jos; jos cu ei!” apoi clătîndu-se, lua stîlpul de care se sprijinea în brațe, să nu cadă. Atunci Năstase făcea liniște, — avînta bastonul deasupra capului și porunca: „Tăcere!” Și tăcerea se făcea îndată.

Apoi vorbele conului Tase își luau iar șirul, unele după altele, ca niște tovarășe bune care știau ce aveau de făcut...

Conul Tase se înfierbînta; vorbea, și-n aceeași vreme își da seama de toate; gura spunea una și gîndul mergea alături, înțelegea că robea sala, simțea că putea vorbi așa trei-patru ceasuri, o zi întreagă, o săptămînă chiar, dacă ar fi fost nevoie. Deodată, însă, își aminti că mai are o întrunire. Trebuia să sfîrșească. Post-scriptum-ul i se înșiră în minte... „Tocmai—semnul buletinelor noastre de vot e crucea”. Asta era și sfîrșitul; avea să încheie în chip măreț. Conul Tase se umplu bine în haină:

...„Astfel, iubiții noștri prieteni, voi încheia arătîndu-vă că semnul buletinelor noastre de vot, semnul cu care pornim la luptă e crucea; cu ea vom merge la izbîndă. Căci, domnilor, crucea e semnul credinței noastre strămoșești; crucea e cel dintîi semn pe care mama noastră ne-a învățat să-l facem

în fața sfîntului iconostas; pentru strălucirea crucii, sfîntii mucenici au murit în chinuri; pentru cruce, Domnii noștri viteji au luptat în șirul veacurilor; și în sfîrșit, pe cruce, Domnul nostru Isus Hristos și-a jertfit viața pentru mîntuirea păcatelor omeneshti! Așadar, crucea e semnul care vă va călăuzi, — credeți în ea și mergeți la izbîndă. Și mai judecați, iubiți alegători, că-n vreme ce noi pornim la luptă creștinește, potrivnicii noștri, ca niște păgîni, și-au ales steaua, doar ca toți să le poată spune: „Vai de steaua lor!” Și-au ales steaua, care-i tot așa depărtată de noi, ca și ei de inimile noastre, ale tuturor; și-au ales steaua rece, — rece ca și suflătele lor neîndurătoare; și-au ales steaua, — steaua călăuzitoare care nu lasă în urma ei decît lumina minci-noasă a unei clipe; și-au ales steaua, iubiți alegători, pentru că ocîrmuirea lor de astăzi e steaua rea a acestei biete țări!... Făcîndu-vă dar cruce, și lepădîndu-vă de cei care zboară printre stele, ca duhurile rele, mergeți cu noi, înainte, iubiți și stimați alegători!...

Suflînd, cu sîroaie de sudoare pe frunte, ca și cînd ar fi ieșit dintr-o baie cu aburi, conul Tase de-abia răzbi să se coboare de la tribună. Toți căutau să-i strîngă mîna, să-i spună un cuvînt, în vreme ce, din partea cealaltă, sala duruia de tropote ca și cînd năvălise în ea o herghelie speriată. În sfîrșit, cu mare greutate, conul Tase izbuti să se îndrepte spre ușă. Alegătorii din cealaltă despărțire vor fi pierdut răbdarea. Trebuie să se grăbească. Dar drept în ușă, un om suflînd de fugă, îi

întinse o scrisoare. Conul Tase Filoreanu o luă, se apropie de lampa din peretele sălii și citi:

Tase,

Scriu de pe scara vagonului. Un gînd mă muncește că, grăbit cum eram, ți-am scris greșit; așa sau nu, vreau să plec liniștit: să știi că semnul buletinelor noastre de vot e steaua, nu crucea, cum mi se pare că ți-am spus. Ține bine minte.

Jean

Conul Tase rămase împietrit. Arătă scrisoarea lui Năstase:

— Ce e de făcut?

Nasul borcănos al lui Năstase se aprinse deodată ca o lampă. Se scărpină după ceafă. Apoi, ca omul care nu dă de la nimic înapoi, răspunse:

— Să îndrepti greșeala dincolo, coane Tase.

Conul Tase simțea că i se scoborise tot sîngele în inimă. Firește, atîta-i mai rămăsese; să dreagă dincolo ce, fără voia lui, stricase aici. Se sui repede în trăsură, și peste un sfert de ceas se oprea în fața sălii „Apolon”, din despărțirea a IV-a.

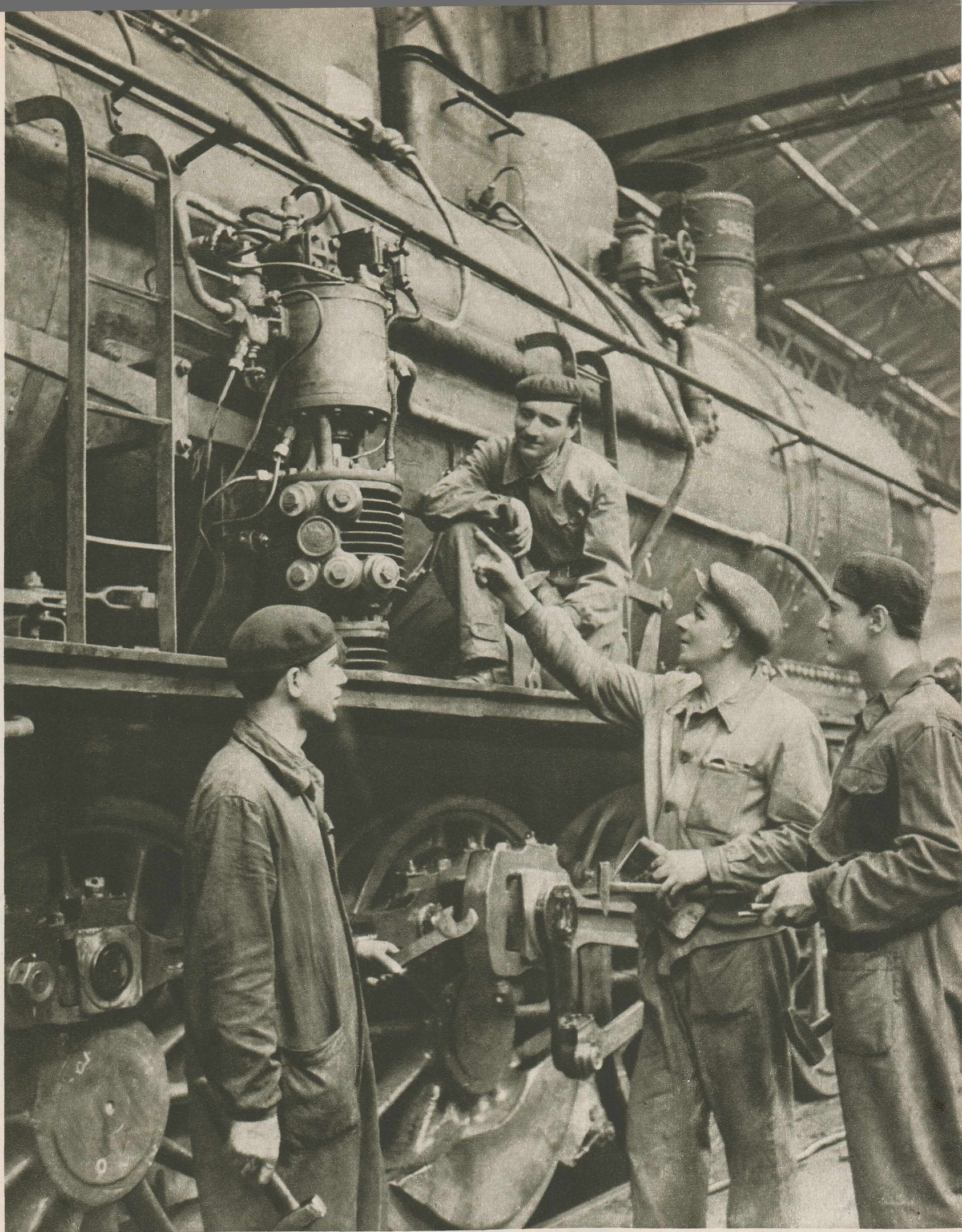
Sala plină; în ea un freamăt cumplit de nerăbdare. În despărțirea aceasta erau foarte mulți circumari, care știuseră cum să vie la întrunire. De la cele dintîi vorbe ale conului Tase, urlate ridicau acoperămîntul. În mijlocul tuturor, un sfrijit, cu mustața lungă de părea înnodată pe după urechi, își șuiera mereu cuvintele: „Suuș cu conul Tase! Suuș cu conul Tase!” Dar Năstase ridică bățul: „Tăcere!” și gurile se închiseră cîteva clipe. Cu alte vorbe, cu alte întorsături, conul Tase ajunsese tot acolo; tot ei, nimic ceilalți. Și iarăși simți de la o vreme că poate cuvînta așa un ceas, două, o zi, o săptămînă chiar, și gîndul mergea domol alături... Trebuia să încheie. Dar asta era greu: ce spuse dincolo trebuia să întoarcă aici. La urma urmei, vorbele, gîndea conul Tase, sînt ca și mînușile: le poți întrebuința și pe dos, dacă nu ți-e de ce-or zice alții.

Se potrive bine în redingotă:

...„Așadar, iubiții mei prieteni, un lucru mai am să vă spun, și anume: drept semn al buletinelor noastre de vot, drept semn al biruinței noastre, am ales steaua. Cu ea să țineți, cu steaua cea bună care veghează mereu, strălucitoare deasupra partidului nostru; cu steaua să țineți, căci fiecare dintre noi, o știți, avem cîte o stea, care ne adumbrește din înalt cu raza ei cea norocoasă; cu steaua să țineți, căci atunci cînd dînsa apare, cerul rămîne senin, norii se duc. De steaua noastră să vă călăuziți, da fraților, cum Magii s-au călăuzit de steaua tainică ce i-a dus la ieslele în care se născuse Mîntuitorul! Și nu uitați că, pe cîtă vreme noi pășim pe urma unei raze de lumină, potrivnicii noștri și-au luat ca semn al lor crucea! Crucea, — semnul ce se pune la casele de vînzare, de vînzare ca și suflătelor; crucea, — semnul cu care se înfiercează spatele celor nemernici; crucea, — crucea roșie care acoperă pe cei istoviți și răniți în lupte; crucea, semnul care amintește de tăcerea, de muțenia cimitirelor! Puneți-le, dar cruce, și lăsați-i!”

Cu mîna întinsă, cu privire grozavă, conul Tase încheie cu glasul răsunător:

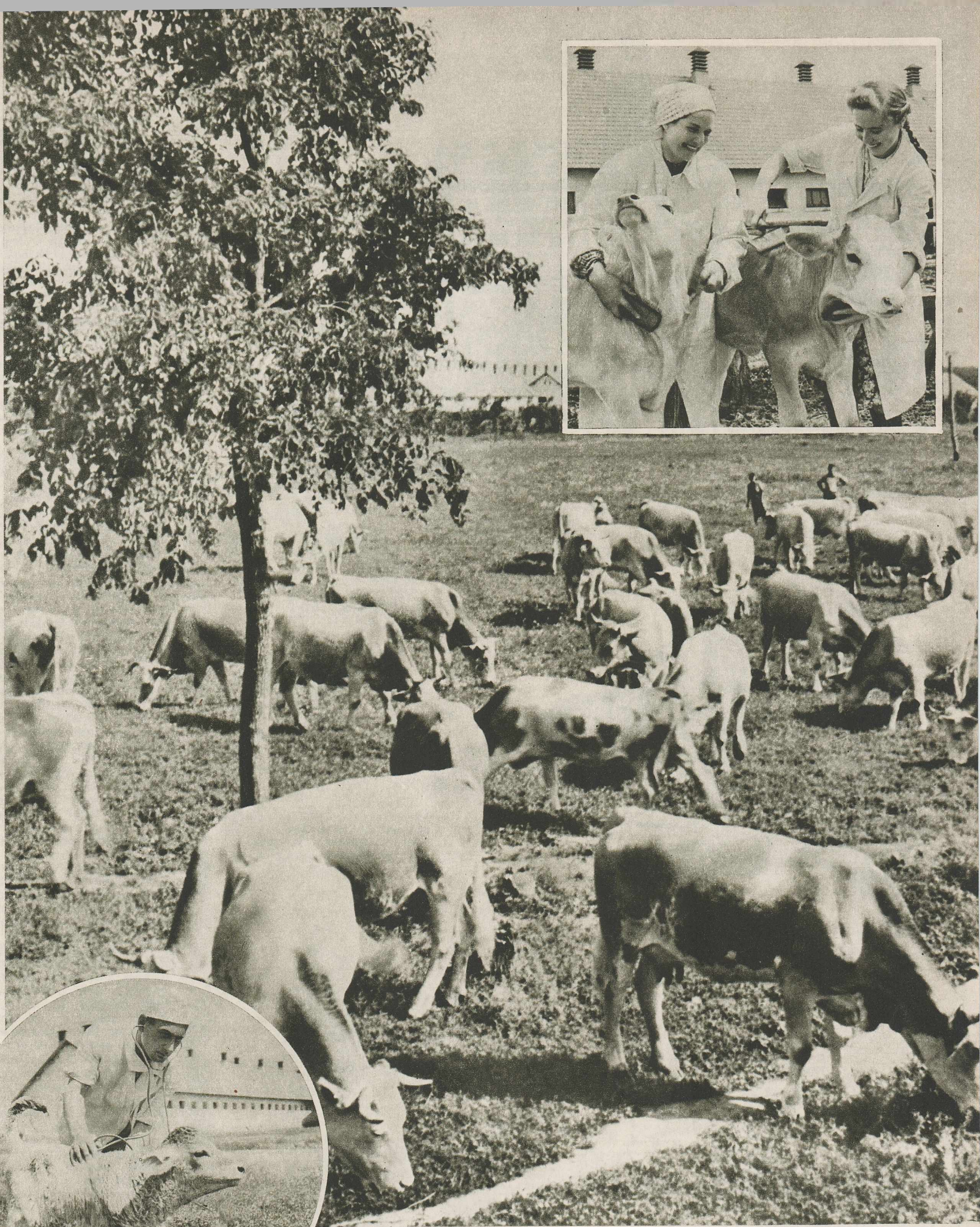
„Morții cu morții, domnilor, vii cu viii!”

Locomotiva e gata să plece pe parcurs. Montorii frunțași Dumitru Butnaru, Dumitru Alexandrescu și Vasile Bordeianu, din secția a II-a montaj general de la Atelierele C.F.R. - Grivița Roșie, dau în primire mașina recepționarului Nicolae Ciuhaf.

Legume pentru oraș. La gospodăria agricolă de stat din Popești-Leordeni, se încarcă în camioane legume proaspete pentru aprovizionarea cantinelor și a piețelor din Capitală.

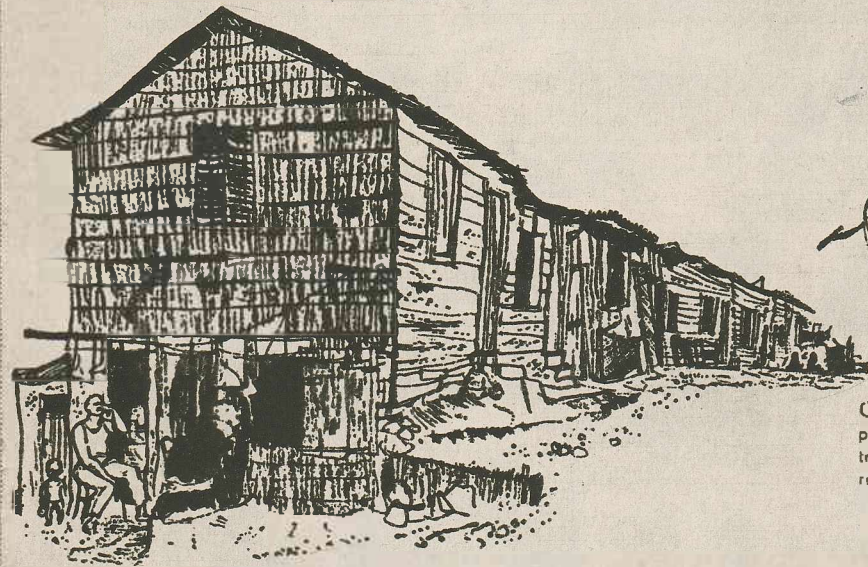

Mai mult lapte pentru creșe și cămine de zi, pentru gospodăriile oamenilor muncii! Mai multă carne pentru hrana orașelor! O bună îngrijire a vitelor asigură traducerea în viață a acestor chemări. Iată câteva aspecte de la crescătoria de vite a gospodăriei agricole de stat - Pantelimon, regiunea București. În fotografia mare: o cireadă de vite pe islazul gospodăriei; sus în dreapta: vițeilor li se face în fiecare dimineață o riguroasă toaletă; în medalion jos: unul dintre noii născuți, în timpul unei consultații medicale.

DESENELE UNUI ARTIST LUPTĂTOR

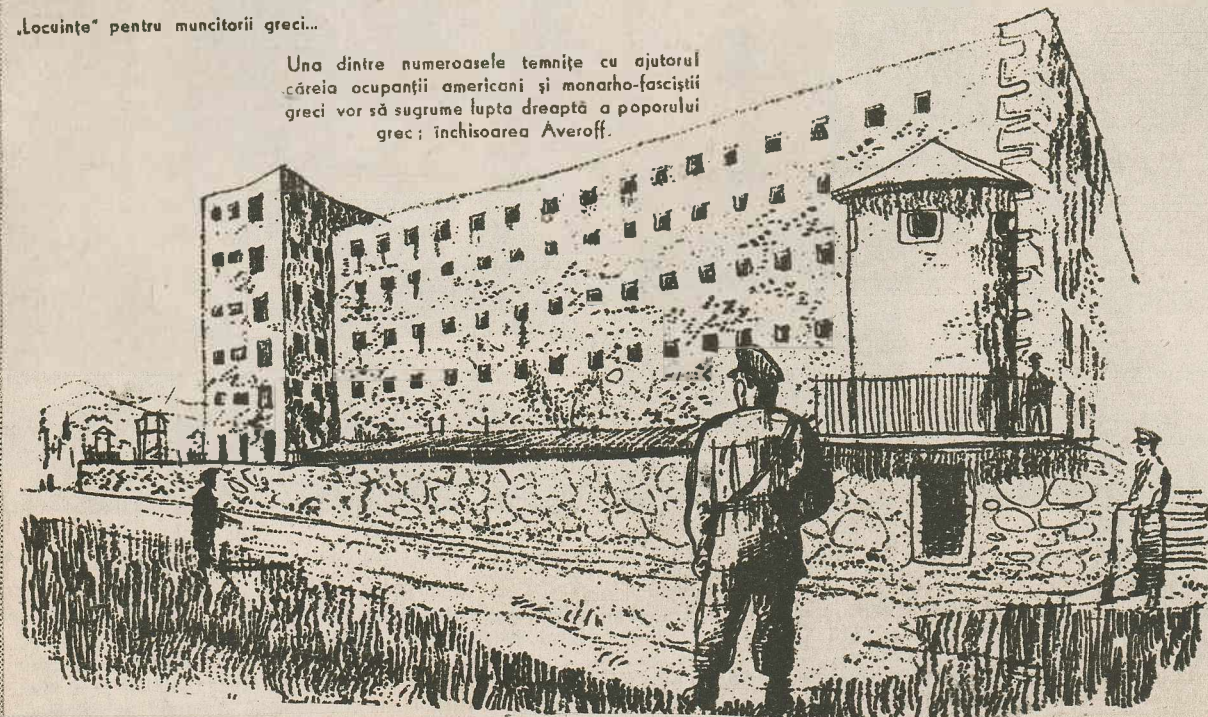

Piața Constituției. Câtă amară ironie în alăturarea acestor două cuvinte aspectului acestei piețe centrale din Atena! „Libertatea” pe care o simbolizează constituția greacă se apare, în adevărată sa înfățișare, în desenul lui Paul Hogarth: afaceriști autohtoni și militari americani se lăfăiesc la mesele de pe terasa unei cafenele, din piața dominată de firmele cu neon ale lui „General Electric” și ale altor monopoluri americane ce stăpinesc Grecia.

„Locuințe” pentru muncitorii greci...

Una dintre numeroasele tenițe cu ajutorul căreia ocupanții americani și monarho-fasciști greci vor să sugrume lupta dreaptă a poporului grec; închisoarea Averoff.

Curajul și dirzenia sînt caracteristice poporului muncitor al Greciei. Aceste trăsături se desprind și din figura minerului din Peristeri, desenată de Paul Hogarth.

Un album cu scoarțe galbene și câteva zeci de desene...

Autorul este un artist dintr-o țară capitalistă și se numește Paul Hogarth, iar albumul e intitulat: „Un popor care se apără” și se ocupă de poporul Greciei de azi.

„Aceste desene — spune autorul în prefață — le-am închinat femeilor și bărbaților din Grecia care rezistă celei mai teribile tiranii și despre care nimeni nu se îndoieste că vor fi victorioși”. Și desenele, și cuvintele aparțin unui englez — unui artist englez — înarmat cu setea de a cunoaște și cu curajul de a dezvălui adevărul vieții. „Greutățile, sărăcia și speranțele de viitor ale unui popor care de veacuri luptă împotriva tiraniei și opresiunii”, iată ce-a încercat artistul să ne arate în desenele sale.

Este al doilea album al acestui artist, care îmi cade în mână, și, ca și prima dată, frunzărindu-l, mă uimește posibilitatea pe care și-o dă, ca spectator, de a cuprinde dintr-o dată tot ceea ce a surprins, din conținutul momentului ales, ochiul artistului.

Caut să-mi închipui greutatele prin care poate trece un artist conștient, un artist care — după cum spune chiar Paul Hogarth — „nu mai poate trăi separat, care trebuie să fie conștiința picturală a omenirii, zgrăvind tragediile și eroismul timpurilor noastre”, — într-o țară în care o mână de oameni supuși americanilor și de spaima de a nu-și pierde puterea, hăituiesc buna credință și dreptatea. Caut să-mi închipui toate acestea și nu mă pot împiedica de a vedea deosebirea ce există între aceste condiții și cele în care artiștii noștri, în toată libertatea, au dreptul de a vedea și apoi înfățișa pagina de azi a istoriei noastre.

Desenele lui Hogarth, laconice, pline de un dramatism zguduitor, ne vorbesc despre „binefacerile” aduse de ocupația americană, despre mame scheletice purtînd în brațe copii și mai scheletici, despre șomeri, despre cocioabe în care locuiesc muncitorii, despre copilandri firavi, necrescuți, cu membre rahitice, în contrast cu luxul cafenelilor, al cinematografelelor, în contrast cu obezul negustor satisfăcut de sine. Dar aceste desene ne mai vorbesc și despre curajoșii muncitori, luptători pentru dreptate, despre procesele în care ei se transformă din acuzați în acuzatori, despre lagărele și închisorile care nu le pot înăbuși glasul.

Mijloacele plastice extrem de simple folosite de Hogarth, notațiile precise, nervoase, în care caută să evidențieze tocmai ceea ce trebuie, trezesc imaginea clară a vieții din Grecia de azi.

Sinceritatea în a surprinde și reda esențialul vieții, protestul indignat, ca și necesitatea de-a împărtăși prin arta sa adevărurile crude cunoscute de el, îi atrag lui Paul Hogarth justificata noastră apreciere și simpatie.

Florica CORDESCU

UN CÎNTĂRET AL PACII

Paul Robeson

de Mircea BUCIU
artist emerit al R.P.R.

Pe Paul Robeson l-am ascultat deseori. Intorceam butonul aparatului de radio și dacă îi auzeam glasul, orice ocupație era lăsată la o parte. Multe voci frumoase am auzit în viața mea. Dar nu sînt multe acelea care izbutesc, asemenea glasului lui Robeson, să umple întreaga încăpere atunci cînd răsună, să te învaluiască și să te răscolească, să vibreze mult timp în aer, chiar și după ce s-a stins.

O vreme am fost înclinat să atribui această vrajă a vocii lui Robeson timbrului său de o gravitate plină de căldură, muzicii negre — pline de farmec — pe care el o cîntă, tehnicii sale desăvîrșite. Căci, fără îndoială, Paul Robeson este un maestru în arta sa. Mi-am dat însă curînd seama că greșesc. Că ceea ce dă atîta negrăită frumusețe și forță emoțională muzicii lui Robeson, este, în primul rînd, marea sinceritate pe care o pune în cîntec. Paul Robeson nu cîntă pentru a-și etala darurile vocale, ci pentru că are ceva de spus. Iar cîntul său vorbește cutremurător despre tragedia poporului negru din S.U.A. dar și despre deșeptarea lui, despre revoltă și despre luptă.

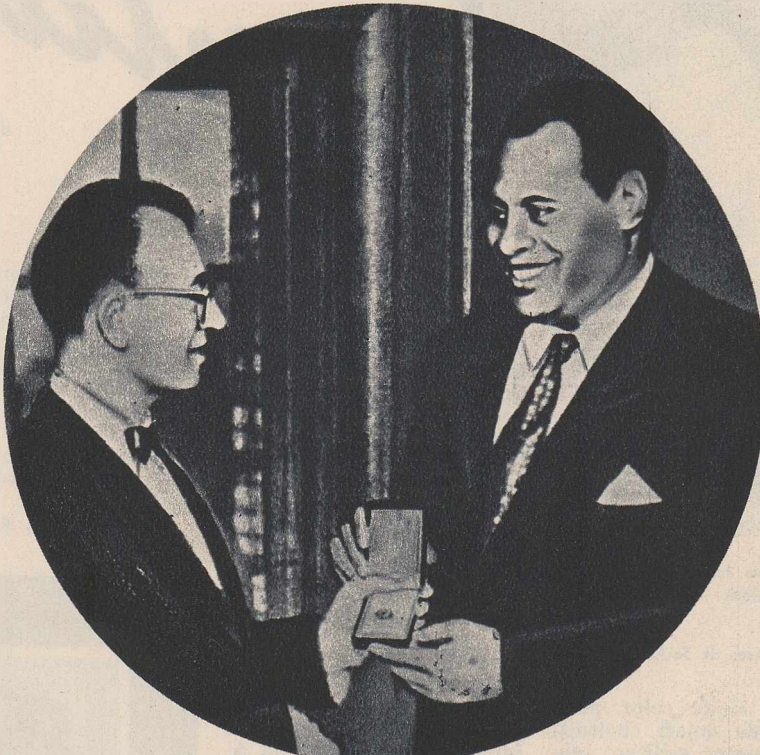
Lucrul acesta l-am înțeles, poate și mai bine ca pînă acum, cu cîtăva vreme în urmă. L-am înțeles citînd o scurtă notă din pagina patra a unui cotidian. Era reproducă acolo o declarație făcută presei de Paul Robeson: „Diferiți comentatori ai ziarelor și posturilor de radio, precum și diferite reviste — spunea declarația — răs-pîndesc o calomnie fantastică afirmînd că Paul Robeson „și-ar fi schimbat concepțiile“. Aș vrea să fac următoarea declarație pentru presă: întregul sens al vieții și al activității mele este devotamentul față de convingerile mele. Ca și în trecut, în prezent îmi consacru neabătut și în întregime toate forțele luptei pentru pace și democrație în întreaga lume“.

Paul Robeson își reafirma, în aceste cîteva rînduri, profesiunea sa de credință. Cu același curaj cu care a cerut — la Golden Gate Auditorium, locul tradițional de întruniri din Harlem — să se pună capăt odiosului război din Coreea. Cu aceeași hotărîre neînfrîcată cu care a cîntat la Peekskill, în pofida pogromului fascist pus la cale pentru a-i împiedica concertul. Cu aceeași consecvență cu care a susținut oricînd și oriunde drepturile poporului negru, drepturile tuturor celor oprimați. Ceea ce m-a surprins însă și m-a indignat în legătură cu nota pe care am citit-o, a fost această nouă și perfidă manevră folosită de scribii presei lui Hearst pentru a-l compromite pe marele tribun al luptei pentru pace: „Paul Robeson și-a schimbat concepțiile“. E o încercare disperată de a compromite pe acest artist-luptător. Încercare care a eșuat, însă, ca și alte precedente.

Lucrurile sînt cunoscute: cu ani și ani în urmă, la începutul carierei sale artistice, Robeson, cîntărețul negru cu voce de aur, mai putea fi auzit în eleganta sală de concert Carnegie-Hall. Era pe vremea cînd impresarii, ispițiți de bunele afaceri pe care le făgăduia o astfel de voce — fie ea și a unui negru — se băteau între ei pentru a organiza

concertele lui Robeson. Apoi însă — și lucrurile sînt foarte proaspete — urlete huliganice au încercat să înăbușe glasul acesta puternic și melodios. Lui Robeson i s-a interzis să mai cînte în sălile de concert ale Broadway-ului, i-au fost închise ușile marilor teatre. Dar artistul a continuat să cînte: pe estradele de lemn din Harlem

clorului muzical american — și-a programat concertul anual — la care își dădea concursul și Paul Robeson — la Peekskill, un mic orășel situat la 50 mile de New-York. Pentru a împiedica acest concert al lui Robeson, care însemna o nouă și puternică acțiune în favoarea păcii, a fost organizat, cu ajutorul cîtorva sute de lepădături

Howard Fast înmînd lui Paul Robeson medalia de aur a Premiului Internațional Stalin „Pentru întărirea păcii între popoare“.

și pe micile scene improvizate în grădinile publice, pretutindeni unde sutele și miile de oameni simpli — albi ori negri — așteptau cu emoție cîntecul lui. „Nu demult am fost la Oakland — povestea el odată. Din cauza persecuțiilor era greu să dau concerte acolo. Dar mă duceam unde erau oameni și, în loc să lupt pentru un auditoriu de o mie de oameni, vorbeam și cîntam în fața a 5000—6000 pe zi, mergînd de la o biserică la alta și de la o adunare la alta“.

Numele lui Paul Robeson nu mai evoca, în aceste condiții, doar imaginea unui cîntăret de talent, ci și pe cea a unui mare luptător pentru libertatea omului, pentru liniștea omenirii. Iar numele acesta nu mai putea fi făcut uitat prin scoaterea lui de pe afișele și reclamele Broadway-ului. El trăia în conștiința maselor.

Atunci a fost pus la cale pogromul de la Peekskill, „prima manifestare de mari proporții, fățișă, a fascismului american“ — cum o numește Howard Fast, martor și cronicar al faptelor petrecute la Peekskill în 1949.

Faptele sînt cunoscute: în acea vară, gruparea „People's Artists“ (artiștii poporului) — care se ocupă cu culegerea și valorificarea fol-

din legiunea americană, înarmate cu măciuci, boxuri și pietroaie, un linșaj în masă, un înfiorător pogrom.

Huliganii nu și-au putut duce însă la bun sfîrșit întregul lor plan: cei veniți să-l asculte pe Robeson s-au apărut cu strășnicie, respingînd

atacurile fascistilor. Iar peste o săptămînă concertul — împiedicat prima oară — a avut, totuși, loc: Robeson a cîntat în fața a sute și zeci de mii de oameni care au răs-puns în felul acesta, cu hotărîre, provocărilor fasciste.

Afacerea Peekskill a eșuat și ea. Vocea lui Robeson nu a amuțit. Ea a răsunit din nou, limpede și gravă, acoperînd urletele isterice ale reacțiunii. A răsunit și atunci cînd, oprit fiind de a participa la cel de-al doilea Congres Mondial al Partizanilor Păcii, și-a trimis impresionantul său mesaj imprimat pe o bandă de magnetofon. Și cu toate că lui Robeson i s-a ridicat pașaportul — crezîndu-se că astfel și vocea lui va fi oprită să treacă granițele Americii — glasul lui Robeson nu are nevoie de pașaport: pe calea undelor, pe discuri, pe bandă de magnetofon, el străbate lumea întreagă, purtînd un înflăcărat îndemn la lupta pentru fericirea omului.

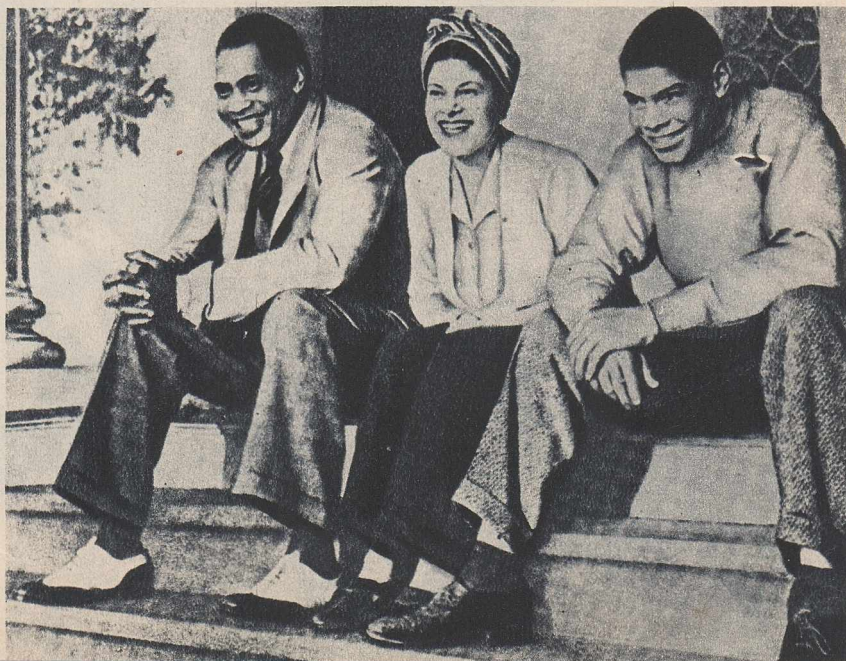
Cuvintele rostite atunci cînd i s-a decernat, în sala de concert a hotelului „Therese“ din New-York, medalia de aur și diploma de laureat al Premiului Internațional Stalin „Pentru întărirea păcii între popoare“ vor răsuna multă vreme în auzul americanilor cinstiți: „Putem fi mîndri că ne-a revenit privilegiul de a participa la această luptă măreață pentru o pace tra-inică.“

Și pentru că nimic nu a putut înăbuși glasul lui Robeson, pentru că numele lui a devenit astfel un adevărat simbol al Americii luptătoare pentru pace, reacțiunea a plămuit atunci cea mai odioasă minciună, menită să-l compromită pe Robeson în fața maselor de milioane de americani cinstiți: „Paul Robeson și-a schimbat concepțiile!“

Răspunsul răs-picat pe care el l-a dat acestei provocări, a făcut să amuțească orăcălele presei imperialiste: „Să-mi schimb concepțiile? O, domnilor reprezentanți ai presei, mai bine v-ați schimba dvs. concepțiile, deoarece ceea ce constituie crezul meu a și început să prindă viață.“

Paul Robeson este și va rămîne al nostru. Al celor ce iubesc copiii și muzica, florile și pacea. Și va lupta, sîntem siguri, cu aceeași tărie pînă cînd crezul său va fi pe deplin împlinit.

Paul Robeson, soția sa, Eslanda, și Paul, fiul lor.

O FORTĂ DE NEÎNVINS

ASIA

Luptă pentru

de A. CERNEA

cea ce nu este desigur cazul.

Același lucru l-a spus nu de mult și unul din ziarele burgheze din Franța, „Combat”, relevând mai ales efectul pe care-l are asupra popoarelor Asiei faptul că cercurile guvernante din S.U.A. sprijină regimurile antipopulare din unele țări ale Asiei și uneltesc împotriva Republicii Populare Chineze. „Prin atitudinea lor față de China lui Mao Tzedun, a scris „Combat”, ca și prin sprijinul sistematic pe care-l acordă reprezentanților regimurilor feudale — un Cian Kai-și, un Li Sin Man, un Bao Dai — Statele Unite au ridicat împotriva lor popoarele Asiei, care nu vor ca teritoriile lor să devină o nouă Coree sau o nouă Spanie.” Multă vreme imperialiștii americani au crezut că, prin forța armelor și prin clinchetul ispititor al dolarilor, vor putea cuceri pozițiile

pierdute și vor menține pe cele pe cale de a fi pierdute în Asia. Ei mizau de asemeni nu numai pe clicile trădătoare și corupte din țările celui mai mare continent de pe glob, dar și pe așa zisa „incapacitate” a popoarelor asiatice de a se conduce singure, fără „ajutorul” american sugrumător.

Chiar în 1949, atunci cînd

forța mișcării de eliberare a popoarelor Asiei devenise destul de vizibilă, unul dintre „ideologii” imperialiștilor americani, Lennox Mills, susținea că în țările din Asia de sud-est n-ar exista lideri politici „cu experiență”, că acolo populația ar fi ignorantă și că ar manifesta indiferență față de constituirea unor guverne naționale.

Pentru salvarea păcii. Oamenii muncii din lumea întreagă luptă uniți pentru o pace trainică, pentru democrație populară! Impotriva aștitătorilor la un nou război.

Desen de Su Kuo-şin (Pekin)

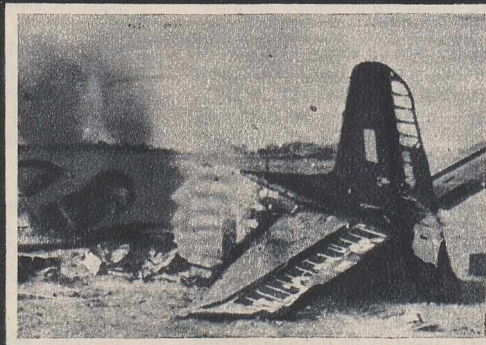
O subcomisie pentru a-facerile externe a Camerei Reprezentanților din S. U. A. — scria revista reacționară americană „Collier’s” în numărul ei din 28 mai — a ajuns la concluzia că America pierde în momentul de față bătălia pentru simpatia și sprijinul popoarelor asia-

tice, în ciuda celor peste 8 miliarde dolari cheltuiți pentru ajutor militar, tehnic și economic, de la sfîrșitul celui de al doilea război mondial. Subcomisia este de părere că, dacă banii ar fi putut fi un factor determinant, Statele Unite nu ar mai fi avut acum vreo problemă de rezolvat în Asia.

De la un capăt la altul al Indiei crește și se întărește mișcarea partizanilor păcii. În fotografie: aspect de la un miting pentru pace ținut la Bombay.

În Vietnam, Khmer, Patet-Lao, cotropitorii suferă mari pierderi în oameni și material. În fotografia (sus): un tanc francez și (jos): un avion de proveniență americană, distruse de forțele populare.

Concluzia: Asia de sud-est trebuie să fie condusă „de puterile occidentale, și în primul rând de Statele Unite“!

Și nu erau numai vorbe. Tot pe atunci, generalul Mac Arthur, căruia imperiaștii americani s-au căsnit ani de zile să-i făurească renumele de conquistador nr. 1 al Asiei, elabora „teoria“ biciului pe spinarea popoarelor asiatice; iar conducătorii americani investeau miliarde de dolari în încercarea de a salva și menține în China regimul feudal al lui Cian Kai-și.

Firește că o asemenea aventură nu putea decât să se prăbușească în mod rușinos. Marele popor chinez i-a izgonit pe Cian Kai-și și pe toți mandarinii și generalii săi corupți și subordonați imperialiștilor străini, și și-a luat soarta în propriile sale mâini. Calea libertății îi era clar indicată de gloriosul Partid Comunist Chinez, același partid care-l condusese cu fermitate și înțelepciune din victorie în victorie până în ziua de neuitat de 1 Octombrie 1949, ziua proclamării primului stat popular și democratic, cu adevărat independent, din istoria milenară a Chinei, Republica Populară Chineză.

„Catastrofa“, după cum denuște și astăzi John Foster Dulles eliberarea Chinei, se întâmplase. Cel mai numeros popor din lume, stăpîn al uneia dintre cele mai bogate țări din lume, se rupse, odată pentru totdeauna, din lanțurile robiei și exploatații coloniale. În Asia aceasta a fost cea mai însemnată consecință a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și a victoriei asupra fascismului în cel de al doilea război mondial.

Eliberarea Chinei a constituit o cotitură hotărîtoare în istoria luptei de eliberare a popoarelor din țările coloniale și în primul rînd din Asia. Mișcarea de eliberare națională din Indochina, Malaya, Indonezia, Filipine, se desfășoară impetuos, dînd lovitură necruțătoare agreso-

Un 1 Mai la Djakarta, în Indonezia. Manifestanții poartă drapelurile celor cinci mari puteri ca o chemare la încheierea unui Pact al Păcii, în vederea asigurării destinderii internaționale.

rilor de veacuri ai popoarelor Asiei.

Astăzi bătrînul continent asiatic renaște la o viață nouă. S-a terminat sau se termină perioada îndelungatei robii coloniale a țărilor Asiei. Cine nu înțelege acest lucru nu poate evita înfrîngerile.

Imperialiștii, în cap cu cei americani, au primit o lecție amară în Coreea, al cărei popor, mic dar eroic, și-a apărut cu succes libertatea în fața cotoșitorilor veniți de peste țări și mări. A ieșit la iveală cu acel prilej încă o caracteristică a vremurilor noi în Asia, caracteristică reductabilă pentru înrobitori: solidaritatea popoarelor Asiei față de agresorii imperialiști, manifestată în chipul cel mai concret prin ajutorul frățesc dat Corcei luptătoare de eroicii voluntari chinezi.

Imperialiștii primesc astăzi o lecție, asemănătoare lecției coreene, în Indochina. În războiul colonialist dus de ani de zile împotriva

popoarelor din Vietnam, Patet-Lao și Khmer, burghezia reacționară franceză, tot mai mult „ajutată“ și subjugată de imperialiștii americani, sacrifică resurse materiale și omenști din ce în ce mai mari. Dar colonialiștii nu au putut și nu pot evita înfrîngerile. Dien Bien Fu a fost unul din cele mai mari dezastru militare din istoria războaielor coloniale. Eroicii popor vietnamez e stăpîn în prezent pe mai mult de trei sferturi din țara sa. În Patet-Lao a fost eliberat jumătate din teritoriul țării, iar în Khmer mai mult de o treime.

Impotriva patrioților malayezi, colonialiștii englezi au aruncat peste trei sute de mii de oameni înarmați din armata engleză, din poliția și trupele coloniale. Și, totuși, după aproape șapte ani de

luptă, în Malaya flacăra războiului de partizani se ridică tot mai vie. Regiuni întregi sînt controlate de mișcarea patriotică de eliberare. Războiul de partizani împotriva regimului antipopular subordonat imperialiștilor americani continuă și în Filipine.

Dar chiar acolo unde lupta de eliberare nu se duce cu arma în mînă, popoarele Asiei știu să-și impună tot mai mult cuvîntul și drepturile. Lupta pentru independență economică și politică răbufnește în viguroase și cuprinzătoare manifestații și demonstrații de masă în țările asiatice și apusene ale Orientului Apropiat și ale bazinului Mediteranei. Imperialiștii au încercat și încearcă pe toate căile să-și consolideze stăpînirea în Iran, ca și în Egipt. În ambele țări însă marea lor dușman nu-l constituie partidele burghize naționaliste, ci marea și crescîndă ură antiimperialistă a maselor populare. La celălalt capăt al Asiei,

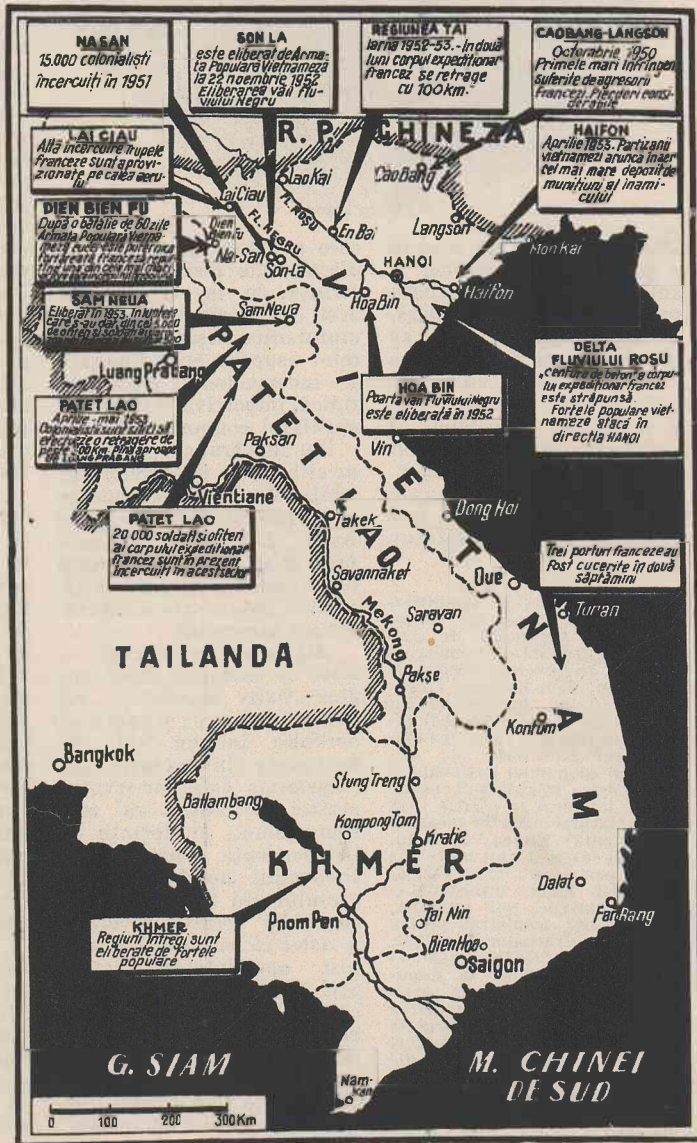
în Japonia ocupată de imperialiștii americani, crește cu putere lupta grevistă pentru drepturile clasei muncitoare și mișcarea generală pentru independență și pace.

Un semn deosebit de important al vremurilor noi este și faptul că mai multe țări asiatice au făcut în ultima vreme pași însemnați pe drumul cîștigării independenței, impunînd ascultarea cuvîntului lor în discuțiile menite a duce la rezolvarea chestiunilor internaționale, la asigurarea păcii și securității. Acesta este în primul rînd cazul Indiei, a doua țară mare din Asia, al cărei rol pozitiv în realizarea armistițiului din Coreea, iar azi, în tratativele pentru reglementarea problemelor coreeană și indochineze, este cunoscut. O dată cu India, cîștigă tot mai mult în importanță și alte țări asiatice, ca Indonezia și Birmania.

Astăzi în țările Asiei luptătoare s-a făurit un larg front național al luptei de

luptă. Harta arată principalele înfrîngeri suferite de colonialiștii francezi în Indochina. Rezistînd eroic cotoșitorilor și avîntîndu-se în lupta de eliberare, forțele populare au izbutit să elibereze pînă acum aproape 80 la suta din teritoriul Vietnamului, înghesuind pe colonialiști în regiunile de coastă, la Hanoi și Saigon. De asemenea a fost eliberat jumătate din teritoriul statului Patet Lao și o treime din cel al statului Khmer. Privind această hartă sugestivă și urmîrind desfășurarea evenimentelor din Indochina, este lesne să-ți dai seama că nu e departe ziua cînd și în această parte a lumii aventura militară franco-americană se va termina cu un eșec deplin. Popoarele Indochinei vor fi complet eliberate!

Una din puternicele demonstrații antiimperialiste ale populației din Teheran.

Un mare miting comunist la Tokio. Mulțimea protestează împotriva uneltirilor agresive ale ocupanților americani și cer să se pună capăt remilitarizării țării. În medallion: un aspect de la demonstrațiile de stradă împotriva politicii războinice a cliii lui Yoshida.

toemai în aceasta se va transforma“.

„Astăzi, — scrie și un alt ziar englez, „News Chronicle”, — în timp ce noi discutăm, cea mai mare mișcare de mase din anele omenirii pune stăpânire pe jumătate din lume. Se constată pur și simplu: Asia, care a ajuns în sfârșit la maturitate, bate la ușă. Pentru moment, mîna (care bate) este chineză, dar corpul este Asia: răsăritul s-a pus în mișcare“. Același ziar relevă solidaritatea crescîndă a popoarelor Asiei în lupta de eliberare, desemnînd-o sub numele de „coeziune sentimentală“.

Asemenea fapte ca recentul tratat încheiat între India și R.P. Chineză cu privire la Tibet, dar conținînd totodată prevederi care-l transformă într-un adevărat pact de neagresiune, sau cererea de recunoaștere a drepturilor R.P. Chineze formulate de primii miniștri ai Indiei, Indoneziei, Birmaniei, Pakistanului și Ceylonului, sau răsunetul pe care-l are în țările Asiei propunerea prezentată la conferința de la Geneva de ministrul de externe al R.P. Chineze, Ciu En-lai, cu privire la colaborarea țărilor Asiei în vederea apărării păcii și securității — dovedesc că această „coeziune sentimentală“ a țărilor Asiei se află în plină dezvoltare. Pe măsură ce solidaritatea țărilor Asiei în luptă pentru libertate și pace se dezvoltă, crește ostilitatea cu care popoarele Asiei privește acțiunile Statelor U-

nite, menite, după propria mărturisire a conducătorilor americani, să-i facă pe asiatici să lupte împotriva asiaticilor.

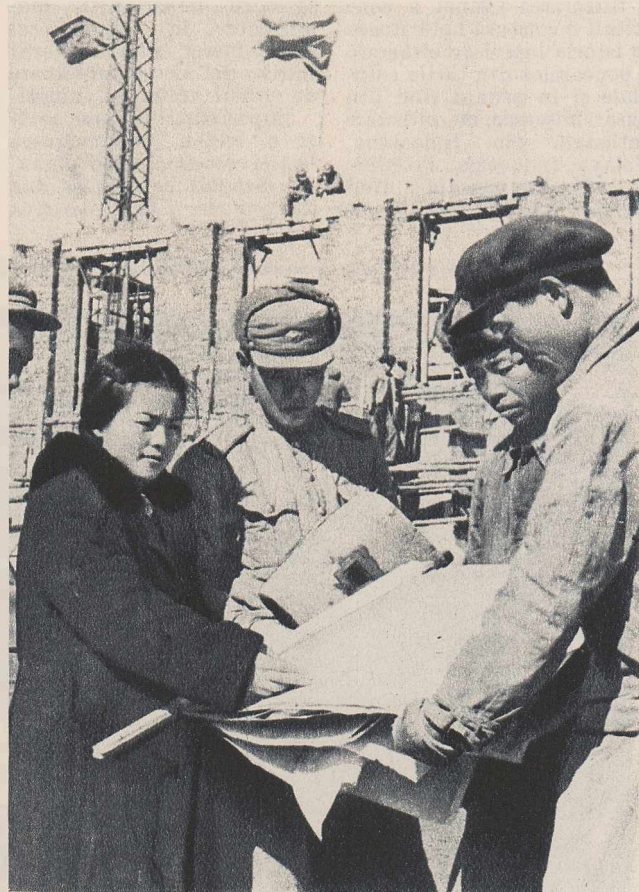
Toate eșecurile suferite în ultimii ani de politica americană în Asia se datoresc în fond faptului că imperialiștii americani au refuzat și refuză cu încăpăținare să recunoască istoricul proces revoluționar care s-a petrecut și se petrece în China și în Asia. Tot ceea ce au întreprins imperialiștii americani în Asia după 1949 — de la falimentarea lor aventură coreeană și pînă la înverșunatele lor încercări de astăzi de a extinde războiul din Indochina dus de colonialiștii francezi, de la refuzul lor de a recunoaște drepturile R.P. Chineze la O.N.U și pînă la uneltirile lor în vederea înjghebarii unei coaliții agresive în Asia de sud-est, de la scandalosul sprijin dat unor regimuri asiatice urite de popoare și pînă la ostilitatea arătată Indiei — totul se datorește tendinței, în mare măsură mărturisite, a cercurilor agresive din S.U.A. de a reveni în China, de a recuceri China, de a restabili dominația capitalului monopolist american în China. Pe un plan mai larg, aci este vorba de fapt de vechea tendință a imperialismului american de a stăvili și înăbuși lupta de eliberare a popoarelor din țările Asiei și din alte țări coloniale și

dependente, tendință pe care în zadar încearcă să și-o camufleze sub masca arborată din cînd în cînd a unui „anticolonialism“ de paradă.

Dar socotelile fătuse și secrete ale imperialiștilor americani se potrivesc din ce în ce mai puțin cu realitatea din Asia și din întreaga viață internațională. Aceasta reiese clar și din dezbaterile conferinței de la Geneva. Aceste dezbateri, ca și evenimentele din ultimele săptămîni, au arătat că în toate țările și chiar în Statele Unite ideea unei extinderi a războiului din Indochina și a unor noi complicații în Asia nu stîrnete nici cel mai redus entuziasm. O intervenție directă a occidentalilor în Indochina — a scris cunoscutul ziar englez „Times“ — se pare că nu a găsit sprijinul necesar în opinia publică americană. O asemenea politică de intervenție a fost calificată de unii ca politică de sinucidere.

Aceasta nu înseamnă desigur că cercurile agresive din S.U.A. nu vor pune la cale alte manevre și uneltiri împotriva popoarelor Asiei. Intreaga desfășurare a situației internaționale arată însă cu prisosință că voința popoarelor poate fi din ce în ce mai puțin ignorată pe arena internațională. Voința popoarelor constituie temelia trainică pe care se construiește pacea și libertatea de mîine a tuturor țărilor din lume.

Solidaritatea frățească a popoarelor luptătoare ale Asiei este o forță de nebiruit. Ea și-a spus cuvîntul în zilele grele ale războiului din Coreea și se manifestă acum sub forma ajutorului dat poporului-erou al Coreei în reconstrucția patriei sale. În fotografie: un grup de constructori chinezi și coreeni, în frunte cu inginerul proiectant Chim San Ob, absolventă a unui institut politehnic din U.R.S.S., studiază planul reconstruirii unei mari clădiri din Phenian.

eliberare *). Tocmai aceasta se prefac că nu înțeleg și caută să ascundă imperialiștii americani atunci cînd declară, cu vădită rea credință, că asemenea largă și combativă ridicare de masă cum este războiul de eliberare dus de popoarele Indochinei ar fi chipurile numai și numai o acțiune a comunistilor. Asemenea afirmații care falsifică realitatea au fost demascate de V. M. Molotov

care a arătat într-unul din discursurile rostite la conferința de la Geneva că acei care atribuie comunistului orice mișcare a popoarelor asupra spre libertate și independență națională ridică, împotriva voinței lor, prestigiul comunistilor.

Dar adevărul asupra luptei de eliberare a popoarelor din țările coloniale și dependente și, în primul rînd, din țările Asiei, începe să străbată pînă și în presa reacționară din occident, în ciuda susținerilor obtuze ale conducătorilor americani.

„Războiul indochinez — scrie de exemplu ziarul englez „Daily Herald“ — nu poate fi privit ca și cum s-ar dezvolta într-un vid. El face parte din revoluția care transformă Asia, iar izvorul acestei revoluții nu este comunismul, ci dorința de independență națională... Prea mulți membri ai Congresului din Statele Unite consideră această revoluție a Asiei ca un curent comunist amenințator, căruia S.U.A. trebuie să-i pună capăt. Dar răscoala milioanelor de locuitori ai Asiei este ceva ce nu poate fi stăvilit din afară. Dacă occidentalul i se împotrivesc invariabil, ca fiind comunism,

*) Este deosebit de semnificativă din acest punct de vedere componenta organelor de conducere ale Republicii Democratice Vietnam. În guvernul condus de Ho Și Min, Fan Ke Toai, ministrul afacerilor interne, și Bui Bang Doan, președintele Adunării Naționale, sînt foști mandarinii ai lui Bao Dai; Fan An, ministrul economiei naționale, a fost ministru în guvernul constituit de japonezi în martie 1945 (el s-a alăturat ulterior mișcării de rezistență), Nguen Van Guen, ministrul instrucțiunii naționale nu face parte din nici un partid, Hoang Min Ziam, ministrul afacerilor externe, este socialist, Vu Din Tung, ministrul pentru problemele invalizilor de război, este catolic. Ce înseamnă aceasta? Înseamnă că în Republica Democrată Vietnam participă la războiul dus împotriva colonialiștilor și la construcția de stat cele mai diferite părturi sociale și oameni de cele mai diferite convingeri politice (chiar și dintre cei care în trecut n-au făcut parte din lagărul progresist).

ARTA ANULUI REVOLUȚIONAR 1848

de Acad. prof. G. OPRESCU

Pentru a caracteriza ritmul năvalnic al desfășurării evenimentelor din țările romine în preajma și în vremea revoluției de la 1848, scriitorul moldovean Alecu Russo, părtaș el însuși la mișcare, are o comparație cum nu se poate mai sugestivă: „Mai mult a trăit Moldova — arată el într-una din scrierile sale — decât în cele cinci sute de ani istorici, de la descălecarea lui Dragoș... până în zilele părinților noștri, în 16 ani, de la 1835 la 1851“.

Sînt anii în care se accentuează procesul de destrămarea a orinduirii feudale și de dezvoltare a celei capitaliste, în care exponenții noii clase în ascensiune luptau pentru noi așezări social-politice, cerute de adîncile prefaceri survenite în economia societății. În epoca aceasta zbuciumată, dar clocotitoare de viață, răbufneau mai puternic contradicțiile sociale și sub impulsul acestora se schimba văzînd cu ochii felul însuși de a gîndi al oamenilor. În „vălmășagul veacului“ — de care vorbește același Alecu Russo — erau atrași toți cei

care doreau să contribuie la înfăptuirea schimbărilor sociale năzuite de întregul popor. Printre ei, alături de gînditori și istorici de felul lui Nicolae Bălcescu, de scriitori și de pceți, un loc de frunte îl ocupă artiștii, pictorii mai ales.

Chemării timpului lor, artiștii îi răspund atît prin participarea înflăcărată la acțiunile revoluționare, cît și prin însuși arta lor, printr-o înțelegere nouă a rostului artei și a misiunii artistului. „Un tablou sau o statuie — spunea în vremea aceea patriotul Al. G. Golescu-Arăpila, fruntaș al revoluției — este pietrificarea unui mare gînd național; poporul îl prinde, pentru că el are formă sensibilă care se transmite din generație în generație“. Făurind în anii revoluției asemenea opere, artiștii de la 1848 scot arta din saloanele îmbesite, de un lux fals și tipător, ale boierimii și ale negustorilor îmbogățiți, în aerul tare și proaspăt al luptei pentru libertate și progres. Ei nu pregătă a-și folosi talentul, — asemeni pictorului Louis David, care regiza cortegiile festive din vremea revoluției franceze de la 1789 — pentru organizarea serbărilor și manifestațiilor cu caracter revoluționar: ei ridică arcuri de triumf în piețele publice, proiectează monumente închinare revoluționarilor, închipuie imagini care să simbolizeze revoluția, decorează sălile în care urmau să se țină adunări.

Toate aceste trăsături, care încheagă, pentru prima oară la noi, imaginea artistului cetățean, își găsesc cea mai deplină întruchipare în pictorii Ion Negulici, Constantin Rosenthal și Barbu Iscovescu.

Viața lor, scurtă dar pilduitoare, este străbătută de revolta împotriva abuzurilor, a prejudecăților, a minciunii, revoltă care se împletește strîns cu lupta pentru ridicarea poporului din beznă neștiinței și a umilințelor, pentru răsturnarea regimului de opresiune feudal și statornicirea unor așezări mai drepte.

Iată-l pe Ion Negulici! Elev la Colegiul Sf. Sava, el se retrage de aici în 1827, din motive de sănătate, dar și pentru că — așa cum mărturisea el — „profesorii cei buni și adevărați și-au dat demisia, văzînd halul învățăturilor de acum și văzîndu-se popriți a spune adevărul de pe catedră“. Din 1830, cînd lucrează la Iași în atelierul lui Niccolo

Livaditi — refugiat politic italian din grupul carbonarilor — și pînă în anul 1848, Negulici își formează și își călește convingerile revoluționare, prin contactul neîntrerupt cu intelectualii progresiști ai vremii. El cunoaște acolo pe Vasile Alecsandri și Alexandru Ioan

Cuza, iar la București este alături de N. Bălcescu, în conducerea „Societății Literare“ care masca „Frăția“ revoluționară, asociație politică ce pregătea revoluția de la 1848. În 1839, însemnăm în viața lui de pictor un episod aproape de necrezut pentru acea vreme, episod care dovedește spiritul independent și demnitățile sa profesională, izvorită din conștiința înaltului rol al artistului. Solicitat de domnitorul Moldovei, Mihail Sturdza, să-i facă portretul, Negulici refuză să vie la palat, sub motiv că lumina și cadrul portretului nu sînt potrivite, și-i cere domnitorului să se ostenească pînă la atelierul său. Intensa activitate publicistică desfășurată de el în anii din preajma revoluției mărturisese și ea concepția nouă, democratică, a lui Negulici, dorința lui de a se pune în slujba ridicării culturale a întregului popor.

Revoluția îi scoate la iveală calitățile de organizator și agitator al maselor. „Printre cei dintîi revoluționari“, așa îi numește „Poporul Suveran“, ziarul lui Bălcescu, pe ocîrnitorul de Prahova, I. Negulici, și pe ploescenii lui. În anii grei ai exilului se verifică și mai bine tăria de caracter, fermitatea și consecvența revoluționară a lui Negulici. În corespondența dusă cu fostul său prieten, Eliade Rădulescu, el combate fără cruțare trufia, egoismul, politica de compromis și tendința acestuia de a nesocoti rolul poporului în revoluție. „...Nu guvernul — îi declară Negulici răspicat în scrisorile sale — a ținut buna ordine, cum zici dumneata... ci poporul a ținut-o...“ Și mai departe: „El (poporul — N. R.) și-a susținut mișcarea timp de trei luni, iar nu guvernul“.

Pictorul Constantin Rosenthal, nobilă și luminoasă figură a revoluției de la 1848, a venit în Țara Romînească chemat pare-se de Negulici, care l-a cunoscut la Viena și care l-a introdus în cercurile de revoluționari romîni. Născut la Budapesta, tînărul Rosenthal găsește în țara noastră, cu ajutorul bunilor săi prieteni, un sens înalt al vieții, în lupta pentru dreptate și adevăr, luptă căreia îi închină toată energia și capacitatea sa creatoare.

Izbucnirea revoluției îl găsește pe Rosenthal — reîntors între timp de la Paris — la București, alături de conducătorii revoluției. La 18 iunie 1848, el primește cetățenia romînă, „considerînd talentul său și partea activă ce a luat la revoluție“. „N-ăș fi crezut niciodată — îi scria el lui C. A. Rosetti — că sînt atît de valah, cum sînt; admir tot mai mult poporul romîn: ce inteligentă, ce blîndețe!“ Rosenthal înfiercează, de asemenea, în cuvinte aspre, disprețul clasei exploatoare pentru popor: „Toți sînt niște trădători, dar atît de ticăloși că nu-ți faci idee!... Eu, un străin, să fiu forțat a le explica virtuțile poporului lor și ei plîngîndu-se și spunîndu-mi că poporul lor este brută, necredincios, și dumnezeu mai știe ce încă.“ Rosenthal este printre puținii revoluționari care-și dau seama că burghezia va trăda:

„Nu numai proprietarii sînt mizerabili — scrie el — negustorii sînt asemenea acestora; într-un cuvînt, toți, căci toți ticăloșii își scapă pielea într-o clipită, fugind la turci.“

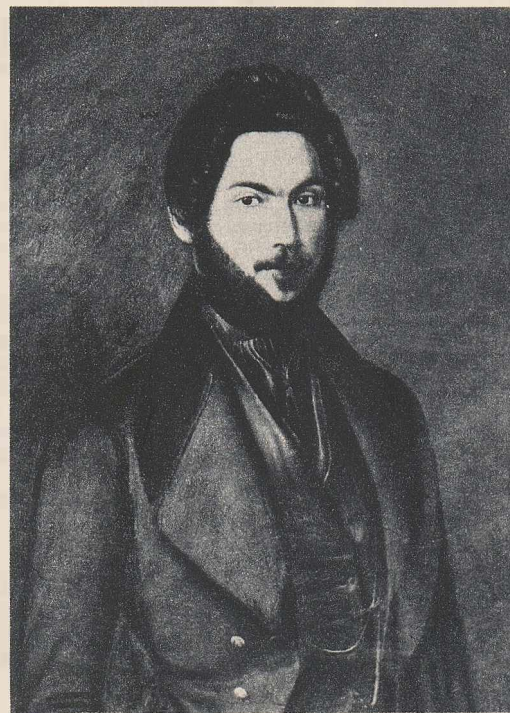
După înăbușirea revoluției, Rosenthal își cîștigă un nou drept la recunoștința noastră: împreună cu Maria Rosetti el reușește, sprijinit de populația romînă din Semlin, să-i elibereze pe capii mișcării, arestați și duși în susul Dunării pe un vas turcesc.

Convingerea lui Rosenthal în triumful revoluției rămîne nestrămutată. „Revoluția va veni și Romînia va reînvia“ — scria el la 23 aprilie 1851. O lună mai tîrziu, el primește misiunea primejdiaosă de a transporta în Ardeal material propagandistic revoluționar. Fără a pregeta, el părăsește totul și revine la Budapesta. Arestat de poliția habsburgică, pe care siguranța franceză o avertizase de sosirea și de intențiile lui, Rosenthal moare în noaptea de 22-23 iulie 1851, în urma torturilor suferite în închisoare, fără a-și fi trădat tovarășii și cauza.

Pe Barbu Iscovescu l-a îndreptat spre mișcarea revoluționară, mai mult chiar decât sărăcia în care și-a petrecut anii copilăriei, cunoașterea nemijlocită a vieții poporului, pe care i-au prilejuit-o peregrinările pe tot cuprinsul țării. În timpul revoluției, el își dovedește devotamentul nețărmurit pentru cauză executînd misiuni dintre cele mai grele. Cu drapelul revoluției, pictat de el însuși, Iscovescu se află în fruntea grupului venit la 11 iunie să-i ceară lui Bibescu semnarea Constituției. Flacăra entuziasmului său rămîne nestinsă și după înăbușirea revoluției. Deși bolnav, el continuă să-și cheltuiască întreaga energie pentru susținerea mișcării. Greutățile și amarăciunile exilului îl doboră, ca și pe fratele său de luptă Negulici, înainte de vreme. Anul acesta, la 24 octombrie, se va împlini un veac de la moartea sa în surghiun, departe de patrie, la Constantinople.

În focul acțiunii revoluționare, ca și din contactul de fiecare zi cu fruntașii mișcării, și Negulici, și Rosenthal, și Iscovescu, au învățat, înainte de toate, că vrednic de dragostea și prețuirea poporului este nu individul plin de egoism, îngust și mărginit, pe care-l pictaseră de multe ori în persoana mai marilor vremii, ci omul care luptă cu abnegație pentru

Ion Negulici: Autoportret.

Ion Negulici: Pictorul C. D. Rosenthal.

idealurile de dreptate și progres social. Întorcându-și privirile de la chipurile de negustori îndrăgostiți de persoana lor sau de boieri rapaci și vicleni, pictorii aceștia își îndreaptă tot mai mult atenția spre oamenii noi ai timpului, năzuindu-se să oglindească în figurile acestora, pe lângă o viață sufletească bogată, și ceva din voința și hotărârea întregului popor. Negulici se oprește asupra figurilor pline de noblețe ale lui N. Bălcescu, Al. Slătineanu sau a lui Rosenthal. Cu aceeași simpatie și înțelegere, Rosenthal pictează imaginile altor contemporani progresiști ca: N. Golescu, Davicion Bally, dr. Grunau. La rândul său, Iscovescu ne lasă o adevărată galerie de portrete de revoluționari români din Ardeal sau de revoluționari sârbi.

Cît de hotărîtoare a fost influența luptei revoluționare pentru îndrumarea pictorilor spre portretul cu caracter mobilizator, o arată limpede Rosenthal, în scrisorile sale: „Un timp am pictat tablouri sentimentale și am crezut că e vocația mea. Mai tîrziu am văzut că revoluția m-a zguduit, că revoluția mi-a intrat în suflet...” Și mai departe: „Nu pot crea nimic altceva decît figuri de femei, de mame, care să regenereze secolul nostru, care să ne corijeze corupția, figuri eroice, nobile...” Și într-adevăr, acest pictor care în portretul Elenei Negri sau al Anicăi Manu cu copilul ei, știuse să redea cu atîta duiosie chipul femeii iubite sau al femeii mame, reușește acum, pătruns de aceste tendințe înnoitoare, să exprime în figura și gestul energetic al unor femei toată setea de libertate a poporului răscolit, tot avîntul lui revoluționar. În 1850 Rosenthal pictează „România revoluționară”, operă care se înscrie ca un moment de seamă în dezvoltarea artei românești. În imaginea țărăncii luptătoare care salvează din vîltoarea bătăliei drapelul tricolor, simbol al ideilor revoluționare, este intruchipată ideea că poporul va ști să-și ducă mai departe singur lupta, pînă la victoria finală. O compoziție de mai mici dimensiuni. „România pe cîmpul libertății rupîndu-și cătușele”, era menită să slujească aceluiași scop mobilizator.

Opera și faptele pictorilor Negulici, Rosenthal și Iscovescu nu înfățișează însă tot ceea ce arta românească a dat revoluției de la 1848. Ideile ei au rodit și în sufletele altor artiști, strînși în jurul steagului de luptă al poporului. Așa cum reiese și din cercetările întreprinse în ultima vreme de Institutul de Istoria Artei al Academiei R.P.R., participarea sub o formă sau alta a artiștilor vremii la mișcarea revoluționară se dovedește a fi fost masivă și cu adevărat impresionantă.

La București, alături de Rosenthal și Iscovescu, la organizarea manifestațiilor și festivităților din timpul revoluției, contribuie și doi dintre primii noștri arhitecți, Alexandru Orăscu și Iacob Melic, cărora li se încredințează apoi și alte misiuni importante. Vasile Mateescu, „băiatul de țară” care pe vremea uceniciei

sale artistice avusese de îndurat atîta mizerie, regizează plin de înflăcărare cortegii revoluționare. Tot în capitala țării, un pictor despre care nu mai auzim nimic după revoluție, Costache Petrescu, înfățișează într-o acuarelă, cu mult simț al adevărului, grupul de revoluționari îndreptîndu-se spre palatul lui Bibescu, în frunte cu drapelul pictat de Iscovescu.

La Craiova, printre membrii „Clubului Revoluționar”, îl întîlnim pe Theodor Aman, deși pe atunci foarte tînăr: era doar elevul pictorului și patriotului ardelean Constantin Lecca, pe care guvernul contrarevoluționar îl îndepărtează din învățămînt după eșecul revoluției. O acuarelă reprezentînd dezrobirea țiganilor exprîmă entuziasmul lui Aman pentru reformele proclamate la 1848.

La Brașov, pictorul Mișu Popp luptă în fruntea grupurilor revoluționare înarmate pentru apărarea Brașovului împotriva armatelor austriace.

Roma, 1848... Pictorul Gh. Tattarescu, aflat aici la studii, dar dornic să servească revoluția din patrie, realizează compoziția „Deșteptarea României”, care atrage atenția publicului italian asupra evenimentelor din țările romîne. Un an mai tîrziu, pe baricadele ridicate de poporul Romei, răscolat împotriva tiraniei, luptă și singurează pictorul moldovean Gh. Năstăseanu.

La Paris, după 1850, Iscovescu și Aman desprindeau adevăratele chipuri ale voevozilor noștri din vechi stampe, scoase la iveală de Nicolae Bălcescu. În 1851, venit în acest oraș, Tattarescu pictează portretul marelui revoluționar Bălcescu, intruchiparea cea mai deplină a năzuințelor poporului său. Alături de „România Revoluționară” a lui Rosenthal, această operă luminează calea adevăratului progres pentru arta românească: apropierea de popor, dragostea pentru personalitățile care-i conduc lupta, patriotismul fierbinte. Pe această linie își vor înscrie succesele marii pictori ai celei de a doua jumătăți a secolului trecut, Aman și Grigorescu. Aceasta este moștenirea transmisă de pictorii de la 1848 generațiilor următoare.

GREVA DIN 1888 A MUNCITORILOR TIPOGRAFI

Istoriografia burgheză a trecut aproape complet sub tăcere marile lupte pe care proletariatul și țărănimia le-au purtat în cursul frămîntatului an 1888, cînd România burghezo-moșierească a fost zguduită de cele mai puternice răscoale țărănești din ultima jumătate a secolului XIX, și cînd au avut loc primele greve generale ale tînărului proletariat român: greva generală a ceferiștilor și cea a tipografilor. Greva tipografilor din iulie 1888 a început la atelierele grafice în care se tipărea organul liberalilor, „Romînul”. Proprietarul acestei tipografii, Vintilă C. A. Rosetti, consilier comunal, realiza beneficii grase de pe urma comenzilor constante pe care primăria le asigura tipografiei sale. El nu se mulțumea însă cu cît câștiga și, la un moment dat, hotărî să înlocuiască pe toți muncitorii cu practicanți, pe care-i putea salariza cu salarii mai mici. În acest scop, el denunță contractul cu lucrătorii săi, cu aproape nouă luni înainte de data consemnată în contract. Muncitorii răspund acestui act de provocare, declanșînd greva. Îndată li se alăturară muncitorii de

la tipografia „Cucu”, iar adunarea tipografilor din București, ținută la Cercul Muncitorilor, votă în unanimitate declararea grevei generale.

Muncitorii din tipografiile „Fr. Göbl”, „Indépendance”, „Epoca”, „Socec”, „Universul”, „Telegraful” și altele, în total 400 de greviști, căzură de acord asupra următoarelor revendicări: formarea și stabilirea unui tarif general, reducerea orelor de muncă la nouă ore pe zi și impunerea respectării zilelor de sărbătoare, reglementarea numărului elevilor, formarea unui sindicat. Dar patronii își luară și ei „măsurile” lor: în tipografiile apărură jandarmii... Puținele tipărituri pe care izbutiră să le mai scoată partidele politice, cu ajutorul cîtorva unelte ale patronilor și chiar cu contribuția aceloră dîntre patroni care erau de meserie tipografi, atacară vehement pe greviști.

În acele zile, ziarul lucrătorilor tipografi din București scria: „Grevele... nu sînt altceva decît semnele prevestitoare ale furtunii de mîine, ale acelei furtuni care va zdrobi în calea ei întreaga clădire socială... clădire pe care atît de bine au zgrăvit-o K. Marx

și Fr. Engels în manifestul lor...”

În rîndurile muncitorimii greva a avut un mare răsunet. În ziua de 2 iulie a fost publicat un manifest în care se spunea: „Tot ce este muncitor trebuie să susțină înțîia mișcare serioasă a lucrătorilor din România”.

În fabricile și atelierele Bucureștiului, în toate centrele muncitorești ale țării, s-au deschis liste de subscripții pentru ajutorarea greviștilor. Din marea masă a oamenilor simpli s-au ivit inițiative ca aceea a cizmarului Ioniță Florian din Calea Moșilor, membru al „partidei muncitorilor”, care a reparat gratuit încălțămîntea muncitorilor greviști. Patronii ziarului boieresc „La Liberté Roumaine” din București, adresîndu-se tipografilor din Ploiești pentru a-și tipări acolo fișica, s-au izbit de refuzul hotărît al acestora, care s-au solidarizat cu greviștii și au amenințat pe patroni cu greva în caz că aceștia vor primi comenzi de la București.

Greva tipografilor din București a avut un puternic ecou și peste hotare. Gazeta socialistă din Paris „Le Parti

ouvrier” scria: „Asigurăm că comitetul corpului lucrătorilor tipografi francezi nu va lipsi de la datorie față de frații lor de muncă din România”. Tipografiile din Paris au trimis o sumă de bani greviștilor din București.

În toată grevea, patronii ziarelor „Romînul” și „L'Indépendance” au făcut apel la muncitorii tipografi de peste hotare, din Constantinopol și Brașov, pentru a veni în România să lucreze, promițîndu-le avantaje. Dar și aceștia au refuzat să devină spărgători de grevă.

Greva generală a durat 20 de zile. Ea s-a terminat cu unele succese ale greviștilor ca: sporirea salariilor, silirea patronilor de a recunoaște sindicatul muncitorilor tipografi. A fost o adevărată școală politică pentru muncitorii tipografi. Acest detașament important al proletariatului din țara noastră a trecut în vara anului 1888 prin focul celei dintîi lupte greviste de masă inaugurînd astfel, alături de ceferiștii din București și Galați, șirul grevelor generale din istoria mișcării muncitorești de la noi.

Matei IONESCU

Responsabilul de grupă

— povestire —

de N. MINEI

Ilustrație de D. NEGREA

Infiorate de adierea molcomă a vântului călduț de sfârșit de primăvară, frunzele fragede ale castanilor se mișcă aproape fără să foșnească. Soarele umple de lumină bulevardul, iar copiii care joacă șotron îl umplu de larmă. Andrei trece însă fără să vadă nici soarele, nici castanii, nici copiii. Pășește absent, cu capul înfundat între umeri și cu privirea ațintită undeva, departe.

Peste un sfert de ceas va da cel mai greu examen din anul II. Dar ce-i pasă lui? Mai întâi că s-a pregătit din timp, cu minuțiozitate, așa cum face de obicei. Ce importantă mai are însă un examen — fie el și la chimie biologică — pentru un om în doliu, în doliu după dragostea lui, după prima, marea și singura lui dragoste!

Scurtă și chinuită viață a avut această dragoste. De altfel, el a înțeles că lucrurile or să iasă prost, încă din prima clipă în care și-a dat seama că, de câte ori o vede pe Marga, inima îi bate mai repede și mai neregulat. Din păcate, despre asemenea reacții ale acestui afurisit organ contractil nu pomenește nimic tratatul de fiziologie al lui Bîkov. Iată de ce Andrei, deși cunoaște pe din afară tot tratatul, este la fel de dezarmat în privința asta, ca orice muritor care nu e în anul II la Medicină.

A! dacă Andrei n-ar fi fost responsabil de grupă, și anume tocmai al grupei din care face parte și Marga, poate că dragostea lui ar fi avut o soartă mai fericită. Dacă nu ar fi fost responsabil de grupă!...

Și, totuși, toamna trecută, când grupa l-a ales responsabil, l-a votat și Marga. Lui Andrei i s-a părut atunci că zărește în ochii ei verzi și neastîmpărați o licărire de bucurie și chiar de... da, da, chiar de simpatie. Ce prost poate să fie omul cîte odată! Blestemată fie în vecii-vecilor ziua cînd a devenit responsabil de grupă.

Pentru că, din clipa aceea, între el și Marga s-a declanșat un război lung și crîncen, războiul dintre responsabilul de grupă și codașa grupei!

Prima mare bătălie a acestui război s-a desfășurat cu prilejul colocviului de chimie biologică, la care Marga a căzut. Pentru Andrei, asta a însemnat o dublă lovitură: grupa lui avea un restanțier și acest restanțier era Marga, tocmai Marga, Marga lui, pe care o iubea într-o deplină tăcere încă din anul I.

După ce s-a frămîntat trei zile, a pîndit-o la prînz la cantină și i-a spus tulburat:

— Marga, aș vrea să stau de vorbă cu tine... cît mai repede... într-o problemă importantă.

Marga l-a privit lung, și din nou i s-a părut lui Andrei că în verdele dulce al ochilor ei se ascunde ceva ce seamănă cu simpatia. Fata i-a răspuns moale:

— Bine, Andrei. Plecăm diseară împreună de la facultate.

Seara au pornit alături pe același bulevard, pe care merge

astăzi singur și care pe atunci era îmbrăcat în troiene uriașe. Gerul pătrundea pe sub paltoane și mușca cu mii de dinți mărunți, dar din clipa în care a început să vorbească, Andrei nu l-a mai simțit.

— Marga... aș vrea să-ți spun ceva.

Apoi s-a oprit, nemaistîind cum să continue.

— Te ascult, Andrei, i-a răspuns în șoaptă Marga.

Temîndu-se probabil să nu luncene pe zăpadă, și-a strecurat brațul sub brațul lui. Această apropiere l-a făcut pe Andrei să-și piardă cumpătul aproape cu desăvîrșire. A bîguit:

— Nu știu cum să încep... vezi, e greu... și n-aș vrea să te supăr...

— Nu mă supăr, Andrei, spune! l-a îndemnat ea.

Făcîndu-și curaj, el a luat taurul de coarne:

— E în legătură cu colocviul la care ai căzut... Vezi tu, chimia biologică...

Dar nu a mai apucat să expună importanța chimiei biologice, căci Marga și-a tras ca friptă brațul de sub al lui și a spus cu un glas care tremura, fără îndoială, de supărare:

— Despre asta... despre asta ai vrut să-mi vorbești? Dacă știam... Și eu care nu m-am dus la antrenament numai ca să...

Și după o clipă de tăcere, a adăugat cu răutate:

— Nu uităm niciodată că sîntem responsabil de grupă, nu-i așa? Avem muncă de răspundere și trebuie să facem morală celorlalți... ori cînd și ori unde. Mulțumesc tovarășului responsabil de grupă că și-a dat atîta osteneală cu mine. Dar nu era nevoie!

Apoi a plecat repede înainte, fără să-i pese de zăpada în care intra uneori pînă la genunchi. Andrei a rămas buimac pe loc, uitîndu-se la silueta ei mică, care se topea în întuneric.

De atunci toate convorbirile lor au avut același caracter furtunos. E adevărat că Marga a promovat în cele din urmă colocviul la chimie biologică, în schimb a obținut cu destulă greutate un „suficient“ la examenul de anatomie. Era singurul „suficient“ al grupei — toți ceilalți luaseră „bine“ și „foarte bine“. Andrei s-a simțit dator să discute asta cu Marga, dar ea l-a întrerupt de la primele cuvinte:

— Nu crede oare, tovarășul responsabil că-și depășește atribuțiile? Mie mi se pare că, din moment ce am luat examenul, tovarășul responsabil ar trebui să nu se mai frămînte pe chestia asta. Din păcate, nu sîntem toți la fel de înzestrați cu tovarășul responsabil, așa că luăm și noi ce calificativ putem.

părea o fetiță rătăcită între oameni mari. „E un copil, încă“, s-a gîndit Andrei, înduioșat.

În tot timpul meciului a privit-o numai pe ea, fără să se sinchisească de felul cum se desfășura jocul propriu zis, ale cărui reguli, de altfel, nici nu le cunoștea. Cu pași lungi și supli, Marga alerga de la un capăt la celălalt al terenului, scoțînd doar din cînd în cînd cîte un strigăt scurt, prindea din zbor mingea și sărea, destinîndu-se brusc, ca o pisică, pentru ca s-o strecoare în plasa fără fund, atîrnată de un inel de fier. De cîte ori izbutea, sala izbucnea în aplauze și Andrei privea fericit și mindru în jur, de parcă aplauzele i s-ar fi adresat și lui.

Spectatorii încurajau frenetic echipa Margăi:

— Hai „Știința“! Hai „Știința“!

Strigătele aveau un sunet deosebit, aproape muzical, modulîndu-se pe patru note coboritoare. Pe la mijlocul reprizei a doua, Andrei a auzit un strigăt mai nesigur, ca și cum cineva ar fi fredonat o melodie pe care n-o cunoștea bine:

— Hai „Știința“!

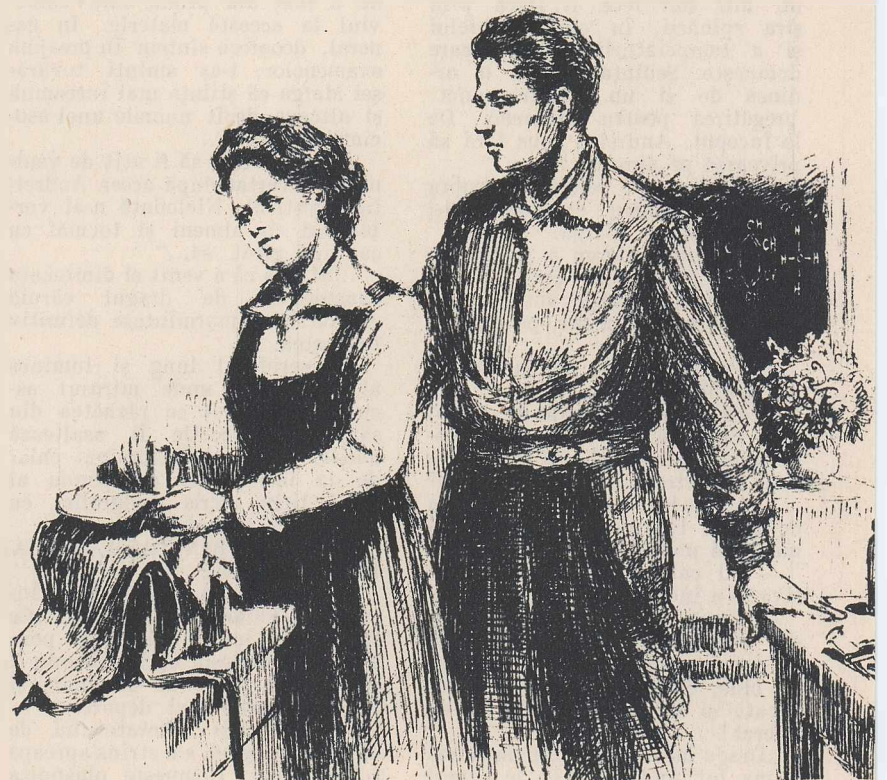
I-au trebuit cîteva clipe ca să-și dea seama că cel care strigase era chiar el...

A doua zi, la facultate, s-a hotărît să-i spună Margăi că a văzut-o jucînd. Introducerea a fost ocolită:

— Jocul ăsta de basket are reguli destul de complicate, nu-i așa?

Ochii verzi l-au privit o clipă întrebători, apoi a urmat o replică nimicitoare:

— Tovarășul responsabil de grupă ar face mai bine să-și menajeze scoarța cerebrală și să n-o mai încerce cu lucruri care n-au

nimic de-a face cu programa analitică!

Tratat cu atita brutalitate, avintul sportiv l lui Andrei a murit încă în fașă. Primul meci de basket la care a asistat, a fost în același timp și ultimul!

Lucrul de care se temea el cel mai mult era să nu descopere cineva sentimentele lui fără de noroc. Iată de ce, nici prin minte nu-i trecea să apeleze la ajutorul vreunui dintre tovarășii lui. Cum să te duci la secretarul comitetului de U.T.M., de pildă, și să-i spui: „Iubesc o fată care nu mă poate suferi fiindcă o sicii să învețe bine“!... Nu, problema nu putea fi rezolvată decât de el însuși. Mai bine zis, de cei doi „el însuși“, care se iviseră cam de când o iubea pe Marga: Andrei-îndrăgostitul și Andrei-responsabilul de grupă. Andrei-îndrăgostitul îi făcea mari mizerii celuilalt:

— Ești un prost și jumătate! În loc să-i faci curte...

— Nu pot! se încăpățina Andrei-responsabilul.

— ... să-i spui numai lucruri drăguțe...

— Nu pot!

— ... să-i treci cu vederea lipsurile...

— Dacă nu pot!

— Ce înseamnă: „Nu pot“? se revolta Andrei-îndrăgostitul. Uită-te și tu cât de frumos vorbește Tolstoi despre Levin și Kitty. Pentru Levin, „Kitty nu are nici un cusur, fiind o ființă mai presus de tot ce-i omenesc“. Dacă ai iubi-o și tu așa pe Marga...

— Levin și Kitty erau niște odrasle de moșieri din Rusia țaristă. Marga și cu mine sîntem studenți într-o republică populară.

— Ei și? Ce are asta de-a face cu dragostea?

— Are foarte mult de-a face. Dragostea, în loc să mă orbească, mie îmi pune un fel de lentile măritoare înaintea ochilor, care mă fac să văd pînă și cele mai mici defecte ale ei. Și dacă le văd, cum să nu le critic? Cum să nu fi criticat, de exemplu, atitudinea pe care a avut-o Marga la ultima ședință de grupă?

La amintirea acestei ședințe, un mic fior rece îi trece prin șira spinării, în ciuda soarelui și a temperaturii ridicate care domnește. Ședința a avut la ordinea de zi un singur punct: pregătirea pentru examene. De la început, Andrei a spus fără să privească pe nimeni:

— Propun ca referatul asupra pregătirii pentru examene să-l țină tovarășa Marga.

Bineînțeles, Marga a protestat:

— De ce tocmai eu?

Andrei a înghițit întîi nodul care i se urcase în gît, pe urmă a spus:

— Pentru că ești cea mai slabă din grupă!

Ochii verzi au scăpărat de mînie: „Vasăzică, așa? Tovarășul responsabil de grupă dă reprezentării de circ cu codașă grupei?”

— Marga! — i-a spus vecina de bancă trăgînd-o de mîncă — nu vorbi prostii!

— Fii calmă, Marga, și obiectiv! s-a încrunțat Mihai.

— Lăsați-mă în pace! Tovarășul responsabil de grupă caută să mă umilească cu orice prilej. Ei bine, eu refuz să mă las provocată și nu fac nici un fel de referat!

„Draga mea, strigă din răsputeri inima lui Andrei. De ce te superi

Florin MUGUR

Statuia

„Ești în progres, băiete, dă-i-nainte!“
Il îndemnară unli pe erou,
Il strînseră în brațe și, fierbinte,
Il lăudară bucuroși din nou.

Cum i-auzi, eroul, triumfal,
Se și urcă pe-un piedestal.
Și, cum avea cam gros obrazul,
Vestii cuprins de-înflăcărare,
Că-i mai viteaz decât Mihai Viteazu
Și mult mai mare ca Ștefan cel Mare.

L-au implorat prietenii: „coboară!“
Dar le-a răspuns cu vorbe de ocară.
A ridicat o mîna spre zenit
— Poziția corectă —
Și-a rămas acolo-nșepenit,
Ca o statuie care se respectă.

Iar oamenii, privindu-l puși pe haz,
Au început să-i deie peste nas.

Infuriat, eroul, făr'să mai stea pe gînduri,
A glăsuțit celebrele cuvinte:
„Vestifli, voi, solli mei, în patru vînturi:
Voi face un măreț pas înainte!“

Uitînd de piedestal,
Făcu un pas
Și — cum era normal —
Căzu în nas.

MORALA lesne-o vezi, ascunsă nu e:
E greu să-nalțezi cînd te socoți statuie.

pe mine? Nu înțelegi că te iubesc, te iubesc, te iubesc?“

Dar în micul amfiteatru în care se ținea ședința, nimeni nu auzea inima lui Andrei, în schimb cu toții i-au auzit glasul, care rosti rar și răspicat:

— Crizele de nervi nu sînt potrivite nicăieri, cu atît mai puțin într-o ședință de grupă. Tovarășă Marga să nu uite că primul examen e chimia biologică și că nu a luat din prima oară colocviul la această materie. În general, deoarece sîntem în preajma examenelor, i-aș aminti tovarășei Marga că știința mai înseamnă și altceva decât numele unei asociații sportive...

„Ce ți-a venit să fi atît de veninos? l-a certat după aceea Andrei-îndrăgostitul. Niciodată n-ai vorbit așa cu nimeni și tocmai cu ea ți-ai găsit să...“

...Și iată că a venit și dimineața examenului de dragul căruia Andrei își înmormîntase definitiv dragostea.

Pe coridorul lung și luminos al facultății, unde mirosul ascuțit de formol ce răzbătea din sălile de disecție îi asaltează nările, Andrei e întîmpinat chiar de la intrare de un panou al căruia titlu, scris caligrafic, cu litere roșii, glăsuiește:

CINSTE FRUNTAȘILOR LA INVĂȚĂTURĂ!

Fotografia lui îl privește încrunțată chiar de sub titlu: „Ce figură de imbecil am pe poza asta!“ se gîndește el, întorcîndu-și cu dezgust ochii de la panou și trecînd repede mai departe.

În fața ușii laboratorului de chimie biologică, s-a strîns aproape toată grupa. Domnește obișnuita

frămîntare a ultimelor clipe de dinaintea examenului. Iat-o pe Ana, care repetă ceva în șoaptă cu ochii ațintiți în tavan; pe Mihai, calm ca totdeauna, cu mîinile în buzunare și cu zîmbetul pe buze; pe Eugen, care se vaită în surdina oricui vrea să-l asculte:

— Nu mai știu nimic! E o harababură în capul meu!... Iat-o pe Valentina, cufundată într-un caiet de notițe și mușcîndu-și cu înfrigurare batista; pe Lenuta și Silvia, care, ca în ajunul oricărui examen, au dispuse științifice.

— Grupul oxidril e în poziția para!

— Dacă-ți spun că e în orto!

Iat-o și pe Doina, care cum îl vede pe Andrei, se repede la el:

— Întrebă-mă ceva! Orice, numai întreabă-mă, să văd mai țîn minte!

Andrei își trece privirea de la unul la celălalt și un val de căldură îi inundă inima. Li sînt atît de dragi oamenii din grupa lui! Ar face orice... orice, numai să iasă toți bine la examen!

Iat-o și pe Marga! Stă lîngă fereaștră, privind nemișcată, cu un aer visător, iarba înaltă din curtea interioară. „Etrasă la față! se gîndește Andrei. Și ce palidă e, sărăcuța! Cum o să se descurce oare?“

Asistentul deschide ușa:

— Pofțiți la examen!

— Succes, copii! le urează Andrei, dar numai imperturbabilul Mihai îi răspunde:

— Mulțumesc.

Cîteva mese din laborator au fost golite de aparate. La una din ele, acoperită cu o pînză roșie și împodobită cu două ghivece

de flori, stă profesorul. Incepe examenul...

Ca responsabil de grupă, Andrei e ascultat primul, pentru a putea urmări apoi felul în care se desfășoară examinarea celorlalți. După un sfert de oră, Andrei devine posesorul unui „foarte bine“ la chimie biologică, dar el însuși e mirat de indiferența cu care primește elogiile profesorului. Se instalează la o masă mai în spate și începe să aștepte adevăratul lui examen, cel la care va avea de răspuns Marga.

Timpul se scurge chinuitor de încet. Sînt ascultați Mihai, Eugen, Valentina. Urmează Lenuta. În sfîrșit, Marga. Andrei încleștează fălcile și se pregătește de suferință...

O voce limpede dezvoltă subiectul „metabolismul lipidelor“. Frazele se înșiruie ordonate, cuminiți, fără opriri, fără poticneli. Oare... Da, e vocea Margăi. A Margăi? A Margăi!

Marga a terminat ce avea de spus. Profesorul pune o întrebare. Ea răspunde. Din nou o întrebare. Din nou răspuns. Întrebare-răspuns. Întrebare-răspuns. Fără grabă, dar fără ezitare, Marga răspunde la toate întrebările profesorului.

— Bravo, tovarășă, spune acesta. Mărturisesc că, față de prezentarea din timpul anului, e o surpriză... Felicitările mele!

Cîtă fericire poate îndura un om? Andrei ajunge iute la concluzia că nu există limite în privința asta. „Marga! Dragostea mea!“

...Laboratorul s-a golit. Au rămas numai Andrei, care își face de lucru cu caietul de grupă, și Marga, care își strînge cu gesturi obosite cărțile. În liniștea care s-a lăsat, se aude picurînd rar un robinet.

Fără să se uite la ea, Andrei mormăie, ca pentru sine:

— Cine ar fi crezut că... L-ai dat gata pe... Ai răspuns cel mai bine din...

Nici un sunet nu se aude dinspre partea unde e Marga. Andrei înalță capul și încremenește: ochii verzi sînt plini de lacrimi. Ochii Margăi!

— Ce-i cu tine? Plîngi? Întrebă Andrei uluit.

Parcă atît ar fi așteptat. Lacrimile încep să șiroiască pe obraji Margăi, de o parte și de alta a nasului ei mic și cîrn. Glasul ei sună înăbușit, ca și cum ar trece pîntr-un perete de vată:

— Am vrut să-ți dovedesc... că nu sînt proastă și leneșă... cum crezi tu... tovarășe responsabil!

Cei doi Andrei ciulesc urechea: Andrei-responsabilul e gata-gata să sară cu gura:

— Nu se învață de ambiție. ca să dovedești unui om că...

Dar de data aceasta, Andrei-îndrăgostitul e mai tare și-l pune la punct pe celălalt:

— Lasă acuma morala! Vine vacanța. Vine anul III, anul IV... Vine viața toată... Ai timp! Gîndește-te că a învățat pentru tine! Pentru tine, prostule!

...Cadru clasic al primelor cuvinte de dragoste între un băiat și o fată este fie un pisc golaș de munte, fie malul unei ape repezi fie o pădure fremătătoare de molizi. Vă asigur însă că despre acest subiect se poate discuta de minune și într-un laborator de chimie biologică, între retorte, eprubete și becuri Bunsen. Dacă nu credeți întrebați-i pe Marga și Andrei

CASA-LABORATOR A COLECTIVIȘTILOR

Fără ajutorul științei agrotehnice progresul agriculturii nu este posibil. Acest lucru începe să fie tot mai bine înțeles de către oamenii muncii de la sate.

O mândrie a gospodăriei agricole colective din Pribești, regiunea Iași, e casa-laborator. Aici lucrează la rezolvarea problemelor legate de aplicarea metodelor înaintate de cultivare a pământului, inginerul Vasile Pociog, de la Institutul Agronomic din Iași, M. State, agronom la S.M.T. - Codăiești, Constantin Mititelu, brigadier al gospodăriei, și colectiviști fruntași ca: Constantin Șchiopu, Gh. T. Manea, Petru D. Cenușa și Panait Constantin.

În fotografie: brigadierul Constantin Mititelu în casa-laborator a gospodăriei colective.

I. VIȘINOVSCHI
corespondent

TRENUL COPIILOR

Zi obișnuită de duminică. Parcul de cultură și odihnă „Vasile Roaită” din Pitești e plin de vizitatori — muncitori și funcționari, cu familiile lor — veniți să se recreeze aici, după o săptămână de muncă rodnică. În liniștea dimineții, sunetul unei sirene taie văzduhul. După câteva minute, de undeva de pe drumurile mărginașe ale parcului, apare silueta unui tren. Nu este un tren ca toate celelalte, ci unul numai cu trei vagoane mici, cu mult mai mici decât vagoanele obișnuite.

Se oprește în fața unei tăblițe, pe care stă scris cu litere mari: „Stația Pionierul”. Aici, în chiote și rîsete, micuți zglobii primesc trenul care ocolește parcul în numai câteva minute, străbătînd o distanță de 2.100 m.

Activitatea în stație, desfășurată sub atenta supraveghere a maiștrilor ceferiști, e deosebit de vie. Fiecare dintre copii are ocupația, sarcina lui. Impiegatul Octavian Viesescu, din clasa VII-a a Școlii nr. 2 de băieți, dă semnalul de plecare. Și trenul zboară... La ferestre apar fețe buclălate, pe care se citește bucuria; cravate roșii fluturînd în vînt.

Gheorghe Frunză, șeful stației — un pionier de vreo 14 ani, cu ochii scînteietori — dirijează cu energie și pricepere întreaga activitate. La fel, Gabriela Bălăteanu, care poartă și ea cascheta roșie de șef de gară. La casă, pioniera Mariana Dragomir este foarte ocupată cu tăierea biletelor și cu păstrarea ordinii la ghișeu...

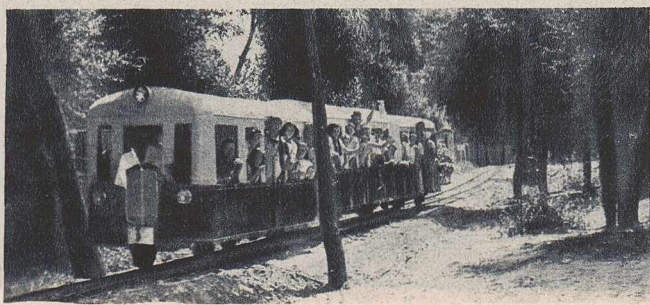
Atît la plecare, cît și la sosirea în stație, trenul este întîmpinat cu gravitate de acarul Cornelia Pană.

Dacă, surprins de iscusința cu care „personalul” stației lucrează, întrebî de unde au învățat micuții să dirijeze toată activitatea, ai de ascultat o grămadă de lucruri despre ajutorul pe care l-au primit din partea ceferiștilor în vîrstă. Cu ei au mers pionierii și au văzut cum lucrează acarii, impiegații de mișcare, casierii.

Copiii învață în felul acesta să iubească și să-și organizeze bine munca, pentru ca atunci cînd vor fi mari să fie temeinic pregătiți.

Marcel GHERBERNA
corespondent

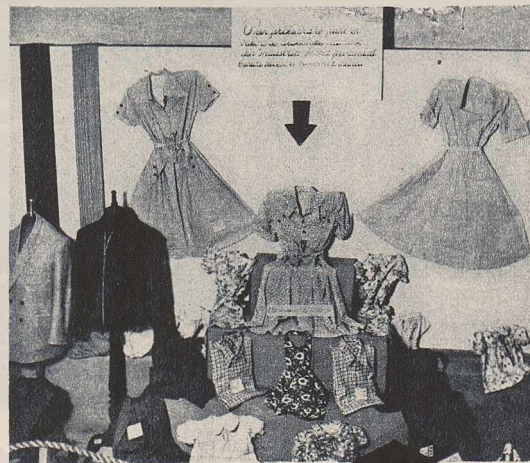
Trenul pe parcurs...

DIN RESURSE LOCALE

Cooperativa meșteșugărească din regiunea Iași a obținut în ultima vreme o serie de succese în folosirea resurselor locale, sporind producția bunurilor de larg consum și îmbunătățind calitatea produselor. Mobila executată la cooperativa „7 Noiembrie” din Iași este apreciată de oamenii muncii din regiune, ca și de cei din alte centre muncitorești ca Moinești, Comănești, Bacău, Buhuși etc. Calitatea produselor s-a îmbunătățit și la cooperativa „1 Mai”, care confecționează, din cupoanele rămase de la fabricile textile locale, cămăși, costume pentru copii, șepci etc. Cooperativa „1 Mai” din Roman valorificînd deșeurile, confecționează sandale, bocanci și pantofi de copii, genți de piele, portofele etc. Și cooperativele „Ilie Pintilie”, „Voința”, „Înainte” și „Progresul textil” din Iași, „8 Martie” și „9 Mai” din Vaslui, „Croitorul” din Huși, valorifică materiale locale, confecționînd diferite bunuri de larg consum.

Iată exemple încurajatoare și pentru alte cooperative meșteșugărești.

L. BENEȘ
corespondent — Iași

Rochii, bluze, haine, șorturi, cămăși, șepci, rochițe și treninguri pentru copii — iată bogatul asortiment de obiecte de îmbrăcăminte pe care-l execută cooperativa meșteșugărească „21 Ianuarie” din Iași, prin folosirea deșeurilor rămase din producția fabricilor textile locale.

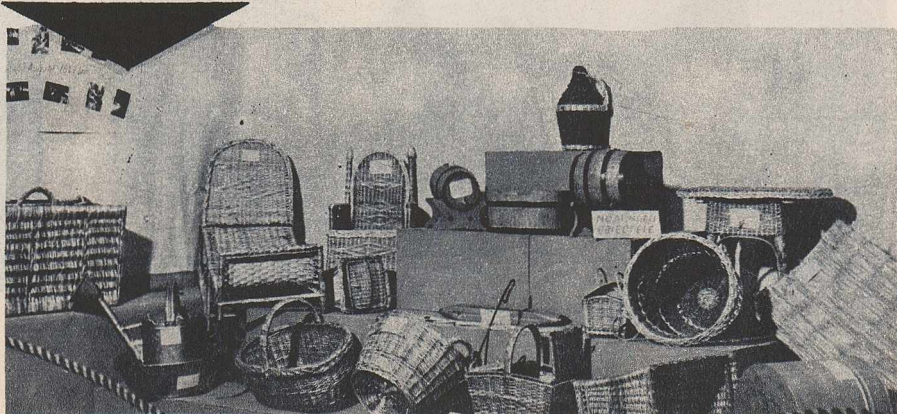

Numeroși oameni ai muncii se aprovizionează cu produsele confecționate de cooperativa „1 Mai” din Iași, din cupoanele procurate de la țesătoriile locale. Aceste cupoane sînt cu atîta calcul folosite de meșterii cooperativei, încît se obțin obiecte de îmbrăcăminte pe toate măsurile și de cea mai bună calitate.

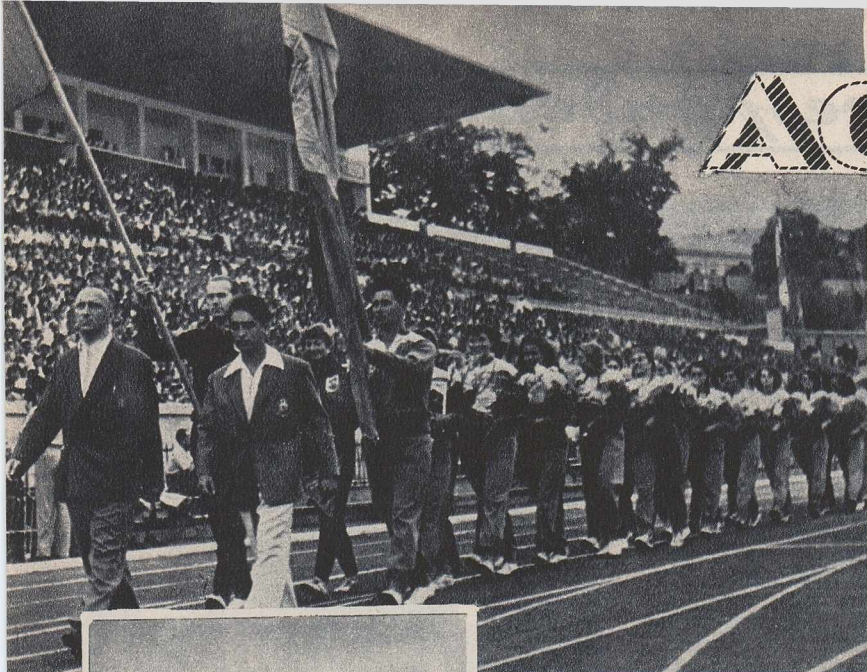
La rîndul ei, cooperativa meșteșugărească „30 Decembrie”, din Iași, folosește deșeurile rămase de la fabricile de încălțăminte, producînd încălțăminte pentru copii și pentru vîrstnici: sandale, pantofi, pîslari. De asemenea, cooperativa produce articole de marochinărie.

★

Articole confecționate de membrii cooperativei meșteșugărești „Înainte” din Iași. Cooperativa este alcătuită din invalizi, printre care numeroși orbi. Obiectele din fotografie sînt executate de cooperatorii orbi.

ACTUALITATI SPORTIVE

Timp de două zile Stadionul Republicii din Capitala patriei noastre a găzduit prima competiție athletică internațională din acest an, în cadrul căreia s-au întâlnit reprezentativele Republicii Populare Romine și Olandei. Intrecerea a luat sfârșit cu rezultatul de 171 — 158 puncte în favoarea reprezentanților noștri, care, în cea mai mare parte, au realizat cu acest prilej performanțe deosebite, ce se numără printre cele mai bune rezultate europene și mondiale. Priviți două aspecte de la această competiție: 1) Defilarea sportivilor înainte de începerea concursului; 2) Mircea Dumitrescu, din reprezentativa țării noastre, sărind cu prăjina peste ștacheta înălțată la 4 m., a ocupat primul loc la această probă.

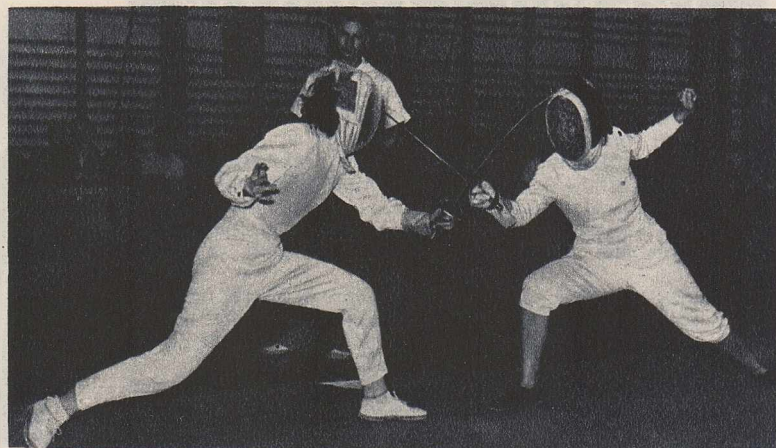
Pentru amatorii de rugbi a fost greu de apreciat un favorit al întâlnirii dintre C.C.A. și Dinamo, cunoscând valoarea apropiată a celor două echipe bucureștene.

Rezultatul de egalitate al meciului, 6—6 (0—0), a confirmat echilibrul de forțe al celor două formații și victoria obținută ulterior de C.C.A. asupra Locomotivei-Grivița Roșie face ca returul primei categorii din cadrul campionatului republican de rugbi să găsească neînvinse pe cele două frunțase ale clasamentului.

Fotografia noastră reprezintă o fază a meciului în care jucătorii din înaintările celor două formații își dispută o minge la tușă.

Cei mai buni motocicliști din țară s-au întrecut la 20 iunie a. c., în prima competiție motociclistă de viteză pe circuit, desfășurată anul acesta în Capitală, proba a 2-a a campionatului republican. În cadrul curselor s-au remarcat o serie de motocicliști, care prin măiestria lor au obținut de la publicul spectator aplauze meritate. Fotografia reprezintă la o turnantă pe motocicliștii C. Radovici de la Metalul (299) și N. Burcă de la Progresul (59), care s-au clasat respectiv pe locurile I și II, în proba de 350 cmc. curse.

Turneul final al probei de floreață femei, din cadrul campionatului republican de scrimă, a prilejuit o vie dispută între cele mai bune trăgătoare din țară. Maria Taitiș (Progresul Finanțe-Bănci), dispunând de o temeinică pregătire tehnică și fizică, a dovedit o superioritate netă față de adversarele sale, devenind astfel campioană a R.P.R. pe anul 1954. Iată pe Maria Taitiș (dreapta) în disputa cu M. Keszthelyi, pe care a învins-o cu 4—2.

De curînd s-a desfășurat pe lacul Herăstrău, în organizarea asociației Progresul, primul concurs feminin de vele (clasa snaip) din acest an. Startul probelor a fost luat de numeroase concurente, o bună parte dintre ele începătoare, de la colectivele sportive din Capitală. Primul loc pe echipe a revenit asociației Progresul, care a totalizat opt puncte. La individual, Maria Oprea, campioana țării la snaip, a reușit să se situeze în frunte, cîștigînd toate cele trei regate ale concursului.

Fotografia prezintă un aspect din timpul întrecerii.

Ca și acum 500 de ani, când Brunelleschi a conceput cupola marelui Dom ce străjuiește și astăzi cerul Florenței, în largă piață din jur își dau întâlnire, într-o anumită zi de primăvară, zeci de tineri toscani învestiți în pitorești costume de epocă. Dar ei nu vin aici pentru a asculta slujba vreunui prelat sau pentru a cocheta cu frumoasele florentine, ci pentru... a juca fotbal. Întâlnirea aceasta are loc exact ca acum 500 de ani. Este o evocare tradițională a acestui joc, pe care italienii îl consideră național (denumindu-l „calcio”), cum de altfel și-l revendică și alte popoare.

Este, desigur, greu de spus cărui popor aparține fotbalul ca sport național, deoarece acest sport se practică pretutindeni pe glob.

Desigur, sărbătoarea costumată a locuitorilor Florenței, transmisă și prin radio de un crainic care nu uită să se îmbrace și el după moda secolului al XV-lea, nu este urmărită decât de puțini curioși. În schimb, marile meciuri atrag în tribunele stadioanelor moderne zeci de milioane de pasionați ai acestui sport și de mai multe ori pe atât în jurul aparatelor de radio și televiziune. Tocmai de aceea nu-i de mirare că, în aceste zile, Elveția, țară care și-a făcut o glorie din ceasornice și hoteluri, vrea să-și adauge și pe aceea sportivă, prin organizarea campionatului mondial de fotbal. Ea atrage asupra sa privirile întregii lumi sportive, care urmăresc cu interes desfășurarea întrecerilor fotbalistice din cele șase orașe elvețiene: Berna, Zürich, Basel, Geneva, Lausanne și Lugano.

Acest campionat mondial este al V-lea care se dispută în istoria fotbalului. Primul a avut loc la Montevideo, în 1930, și a luat sfârșit prin victoria echipei gazde, Uruguay. Aceasta nu constituia, de fapt, decât confirmarea unei superiorități

demonstrată în precedentele mari competiții internaționale: Olimpiadele din 1924 și 1928. Ca și atunci, principalii adversari ai uruguayenilor au fost vecinii lor, argentinienii, cu care disputaseră o memorabilă finală în 1928 la Amsterdam (repetată după un prim meci nul). Acasă, la Montevideo, uruguayenii au învins din nou Argentina cu 4-2, iar ghitaristii locului au pus pe muzică această victorie entuziasmantă. Și astăzi se mai cântă în Uruguay vechiul tango, care avea să reintre în actualitate peste 20 de ani, când, la Rio de Janeiro, fotbalistii uruguayeni au re-

șește să o cucerească de trei ori. Dar aceasta este o performanță deosebit de grea pentru foștii campioni, mai ales dacă ținem seamă că, pe de o parte, aceste echipe nu mai arată valoarea de altă dată, iar pe de altă parte, că printre ceilalți competitori la titlu se găsește pretendenți mai autorizați. După calculele specialiștilor, patru echipe au pornit cu șanse mari pentru cucerirea titlului. Ziaristii elvețieni, amatori de pronos-

spectatori, care, cu câteva ceasuri mai înainte, sărbătoriseră anticipat victoria. După 64 de minute de totală dominare a echipei gazde, extremul dreapta uruguayan, Ghiggia, a primit balonul de la un coechipier, a făcut o cursă scurtă și a trimis apoi mingea cu putere pe sub plonjonul disperat al portarului brazilian Barbosa. Mingea parcă n-a lovit numai plasa porții Braziliei, ci și inimile spectatorilor... Stadionul gigant a amuțit complet; iar pe poarta de intrare un om se strecura cu precauție, pentru a pleca de pe stadion, din Rio și din Brazilia. Era Flavio Costa, conducătorul echipei braziliene, cel care jurase primul că echipa lui va câștiga cu siguranță... Dar în fotbal jurămintele și previziunile sint totdeauna riscante. Rezultatul depinde adesea de o serie de împrejurări ce n-au fost prevăzute.

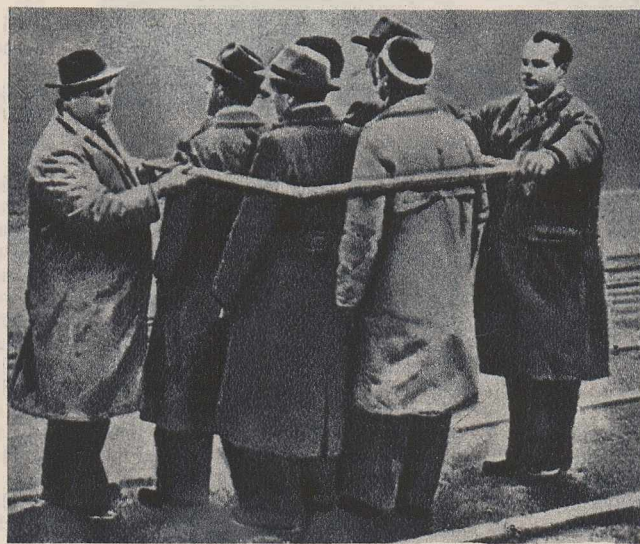
Acum, cea de a V-a ediție a campionatului mondial își trăiește întrecerile pe pământul Elveției. 16 echipe calificate, după grele competiții preliminare, și-au dat întâlnire în decorul pitoresc al Alpilor. Firește, fiecare iubitor al acestui sport și-a strâns de mult tot soiul de argumente pentru a demonstra care echipă merită să părăsească învingătoare, la 4 iulie, terenul Wankdorf din Berna, acolo unde se va juca mult așteptata finală. Și suporterii sint de obicei atât de discușiți, încât vor și să găsească argumentele, exact contrarii, și în caz că echipa lor favorită va fi învinsă...

Oricare va fi rezultatul, este evident că în Elveția se întrec câteva dintre cele

mai bune echipe de fotbal din lume. Prin performanțele obținute strălucește reprezentativa R. P. Ungare, actuala campioană olimpică, echipă care n-a mai pierdut nici un meci din 1950 pînă acum. De o reputație zgomotoasă se bucură Brazilia, campioana Americii latine, ca și Iugoslavia, finalistă la Olimpiada din 1952, apoi Austria, țară cu o veche tradiție în fotbal. Uruguay, Italia și Anglia au și ele un trecut glorios în sportul cu balonul rotund.

Dar Elveția nu găzduiește numai pe cele mai bune echipe de fotbal din lume, ci și o serie de personalități marcante ale acestei discipline sportive. Pe buzele tuturor stau numele celebrilor jucători Puskas (R. P. Ungară), Balthazar (Brazilia), Ockwirik (Austria), Boniperti (Italia), Matthews (Anglia) și alții alții. Aceștia combat pe teren; dar și în tribune se găsesc specialiști ai acestui sport care, desigur, vor consuma multă carneală după terminarea campionatului. Actul final îl va constituit remiterea trofeului învingătorilor de către însuși Jules Rimet, iubitorul de sport care a împlinit de curînd respectabila vîrstă de 80 ani. Aceasta va fi ultima sa contribuție la cauza fotbalului, ultimul act din cariera sa de entuziast sportiv, fiindcă al XXVII-lea congres al Federației Internaționale de Fotbal a ales în locul său un alt președinte.

R. VOINIC

Organizatorii elvețieni ai actualului campionat mondial țin la sistemul transformării spectatorilor meciurilor de fotbal în... sardale. Iată doi „experți” ai comisiei de organizare a campionatului mondial, măsurînd cîți spectatori încap pe un metru pătrat stînd în picioare... Aceasta pentru a stabili cîți bani se vor realiza din vânzarea biletelor de intrare...

cucerit titlul mondial după o senzațională victorie în fața Braziliei. Interesant este că și celelalte două ediții ale campionatului au fost câștigate tot de o singură țară, Italia; amărunt important, deoarece Cupa donată de Jules Rimet, președintele Federației Internaționale de Fotbal (F.I.F.A.), revine definitiv echipei care reu-

șește să o cucerească de trei ori, au dat chiar și ordinea „precisă”: R. P. Ungară, Brazilia, Austria, Iugoslavia. Dar toate aceste previziuni sint foarte relative fiindcă în fotbal se întîmplă adesea surprize. Să nu uităm că, la 14 iulie 1950, pe stadionul Maracana din Rio de Janeiro, echipa Braziliei a pierdut Cupa în fața privirilor dezolate a 198.000 de

Meci tradițional la Florența. Pînă și reportajul radiofonic e transmis de un crainic îmbrăcat în costum din epoca Renașterii...

Rezultatele înregistrate pînă la închiderea ediției revistei noastre sint:

OPTIMI DE FINALĂ:

grupa I-a: Brazilia - Mexic 5 - 0; Iugoslavia - Franța 1 - 0; Franța - Mexic 3 - 2; Brazilia - Iugoslavia 1 - 1.

grupa II-a: R.P. Ungară - Coreea de sud 9 - 0; Germania occidentală - Turcia 4 - 1; R.P. Ungară - Germania occidentală 8 - 3; Turcia - Coreea de sud 7 - 0; Germania occidentală - Turcia 7 - 2.

grupa III-a: Austria - Scoția 1 - 0; Uruguay - R. Cehoslovacă 2 - 0; Uruguay - Scoția 7 - 0; Austria - R. Cehoslovacă 5 - 0.

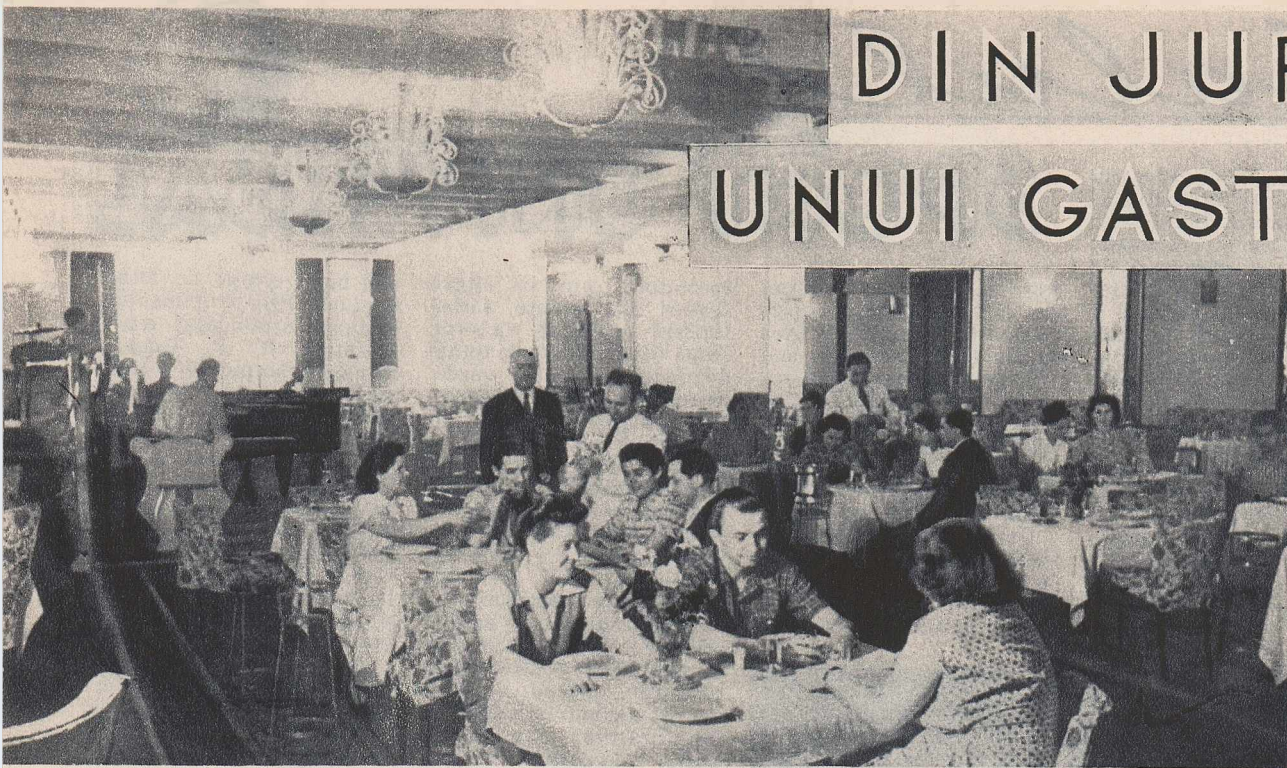
grupa IV-a: Elveția - Italia 2 - 1; Anglia - Belgia 4 - 4; Italia - Belgia 4 - 1; Anglia - Elveția 2 - 0; Elveția - Italia 4 - 1.

SFERTURI DE FINALĂ:

R. P. Ungară - Brazilia 4 - 2; Germania occidentală - Iugoslavia 2 - 0; Uruguay - Anglia 4 - 2; Austria - Elveția 7 - 5.

DIN JURNALUL UNUI GASTRONOM

de N. VĂLMARU

Restaurantul „Ambasador”. Masa îmbelșugată, vinul de calitate și serviciul conștiincios fac să vină repede buna dispoziție.

Degeaba mă tachinează nevastă-mea pe chestia jurnalului meu. N-are dreptate. La urma urmii generalii, poeții sau actorii au drept să-și întocmească jurnale intime — și eu să n-am acest drept? Mare greșală. Un gurmand este un om cu o sensibilitate deosebită, apropiată de aceea a unui artist. Gastronomía are înrudiri mari cu poezia și adeseori a fost o autentică muză a poezilor...

N-am să pomenesc decît de admirabilul poem asupra gastronomiei scris de Brillat-Savarin, deși un gurmand mai erudit decît mine v-ar putea da și alte exemple. Mai este, oare, vreo îndoiială?

În consecință, nevastă-mea n-are dreptate, și eu îmi continui ne-turburat jurnalul.

Eu am criteriile mele și sînt un om intransigent. Unii judecă un oraș după stilul clădirilor, după parcuri, după monumentele de

artă. Eu îl judec după restaurante. Iată, de pildă, Bucureștiul. Dintr-o veche pasiune statistică m-am informat asupra acestei probleme și am aflat că cel dintîi oraș al țării are aproape 600 de restaurante, bufete, patiserii și alte asemenea... instituții de cultură gastronomică. E ceva. E destul. E mult. Adică, stai nițel, să nu mă pripesc cu entuziasmul. Mi se pare că, în ce privește calitatea acestor instituții (așa-mi place mie să le numesc), nu stăm tocmai bine. Este drept că în vreo cîteva restaurante centrale, nici măcar Lucullus n-ar avea cine știe ce să obiecteze. Unul dintre ele ar fi cel de la hotelul „Alhéné-Palace”. Altul ar fi restaurantul hotelului „Ambasador”. Armai fi „București” (fost „Capșa”), prin veche tradiție loc de reuniune al lumii artistice. Cum zic, aici mesele sînt pregătite cu grijă, și chiar cu nițel rafinament. Ospătarii te servesc civilizată, te ascultă cu răbdare pînă îți spui toate dorințele și te sfătuiesc, dacă ai ezitări, să faci așa cum e mai bine. Este drept că la aceleași restaurante mai funcționează din plin străvechiul obicei al bacșișului, care are trei atribute certe: este de la sine înțeles, este generos și se însușește cu ireproșabilă demnitate. Totuși (cînd zic „totuși”, nu fac, totuși, nici o concesie bacșișului) e plăcut să iei masa aici.

Dar ce se întîmplă în altă parte?

Unii ospătari, și sînt destui, din păcate, te privesc ca pe un inamic personal. Cînd te lasă să aștepti un ceas întreg și nu te învrednicească nici o privire, poți să fii mulțumit: ai scăpat ieftin. Altcori se poate întîmpla și mai și. Cîte unul te ațîntește crunt, știind bine că ai venit să-i tulburi tihna cu mofturile dumitale de om flămînd.

La un oarecare restaurant, la „Moldova”, am întîlnit un om foarte nervos. Îl chema Gheorghe Cheluță, și era ospătar. De la indiferență față de consumatori și pînă la necuviință sădea nu e decît un pas: tovarășul Cheluță făcea pasul cu mare dezinvoltură.

La restaurantul „Viilor” am cu-

noscut-o pe bufetiера Elena Dobrescu. La bufetul „Tușnad” l-am cunoscut pe ospătarul Șerban Hîrșu. Nu semănau de loc cu Cheluță. Erau politicoși, fără să fie servili. Erau demoi, fără să fie indiferenți. Îi sfătuiau pe consumatori, îi vorbeau cuviincios, îl ascultau cu răbdare.

M-am întrebat: „de ce sînt unii așa, și de ce sînt alții altminteri?” Toți hrănesc poporul, desigur. Iată o sarcină de noblete, și nelipsită de noblete — da, da, de noblete... Dar oamenii de felul lui Cheluță sînt ca mamele vitrege: nu-i iubesc pe cei cărora le dau să mînce...

Cîteva ciudățenii.

De cîte ori am vrut să mîncine mămăliguță cu lapte dulce afumat (gustul meu, ce vreți!) niciodată n-am reușit. La cele cîteva „lacto-vegetariene” din oraș poți să găsești orice, în afară de produse lactate. Ba o dată, cerînd un pabar de lapte la Lacto-vegetarianul de pe Bulevardul Magheru, fata care mă servea mi-a rîs în nas, cu un rîs cristalin pe care nici pînă azi nu l-am uitat, de parcă aș fi făcut cea mai bună glumă din lume.

„Do ce rîdeți?” m-am întrebat intrîgat. Și m-am uitat într-o oglindă, prinsă alături, în perete, de teamă să nu fiu mînjit pe obraz. Dar nu, pe față n-aveam nimic. Fata rîse pentru că i se păruese foarte nostim faptul că cineva cere lapte la un restaurant lacto-vegetarian...

Sau eram, altădată, la „Vînătorul”.

Am cerut iepure.

Nu era.

Am cerut rață sălbatică.

Nu era.

Am cerut prepelețe.

Nu erau.

Am întrebat, atunci, ce fel de vînat au.

Aveau: curcan la tavă, crap pescăresc, salată de boeuf, tocăniță de vițel, pui pané, antricoate de purcel... Și pe perete o interesantă pictură murală, adevărată misterioasă oasei firme a localului.

Azi am făcut vizite. Am fost, mai întîi, la laboratorul unui trust de alimentație publică. Simpatice atmosferă. Unde îți aruncați privirea, numai vanilie, zahăr ars, ciocolată. Ce să zic, mi-a plăcut. Era foarte curat, și am tras tot timpul cu coada ochiului, să-i duc ceva rețete noi nevastă. Teribil, ce se mai lucrează aici 18.000 de prăjituri într-o zi. Bomboane, vreo trei sute de kilograme M-am gîndit cu nostalgie la fabricile noastre de zaharicale. Cînghețată grozavă făcea, astă-vară fabrica „Urs de Dorna”! Și „Bucureștiul” luera binîșor; ați uitat fai moasele trufe de ciocolată? Az parcă s-au lăsat pe tînjeală e toate. În cap cu „Fraga”. Lucrează

— „Vînătorul”? Bine, dar n-au niciodată vînat... — Tocmai d-ai, probabil. Vor cu tot dinadinsul să fie originali...

doar câteva feluri de prăjituri sau de bomboane, să fie. Poate că vor să nu ne pună în cine știe ce hamletică dilemă, când o fi să alegem...

Nu că mă laud, dar mă pricep nițel să gătesc. Maioneza, mai ales, e specialitatea mea numărul unu. Nevastă-mea, femeie cu principii învechite, nu mă poate suferi în bucătărie. „Fugi d-aci — mă gonește ea — că mai rău mă-neurci“. Un om ferm ca mine nu se demoralizează, însă, dintr-atâta lucru. Eu îmi văd de treabă. Studiez arta culinară (că e artă, nu o simplă vorbă) și

Fiindcă sînt om obiectiv, l-am întrebat:

— Dar cu lipsurile cum stați? Celălalt a zîmbit, dintr-odată înșeninat:

— Avem și noi lipsuri, ca toată lumea. Cine n-are lipsuri, nene Sandule?

Aici avea dreptate, ce mai! Pentru ce, mă rog, s-ar sezisa trusturile alimentației publice de monotonie și lipsa de fantezie cu care se alcătuiesc menu-urile restaurantelor din București — pentru ce s-ar sezisa și de altele, de vreme ce toată lumea are lipsuri?

Apropos de monotonie. Am cercetat listele de bucate ale câtorva restaurante, nădăjduind să găsesc nițică originalitate. Nimic, domnule. Marți aveau toate crap „à la grecque“. Miercuri, numai șalău prăjit. Joi era și mai și: n-aveau pește de loc. Parcă se înțeleseseră. Ce să mai zic, lectura listelor de bucate a devenit ca versurile unor anumiți poeți rețetari: nu te mai emoționează de loc.

Înainte de prînz, am trecut pe la poștă, să dau o telegramă. Am un nepot la Birlad, și vreau să-l însor. l-am găsit fată bună, — de ce să stea singur? Nu e păcat?

După ce am dat telegrama, m-am abătut nițel pe la „Carul cu bere“. M-am așezat la o masă și am cerut o halbă. Mare lucru e o berărie, mi-am zis. Întîlnești aici fel de fel de oameni. Și mai buni, și mai răi...

Nu știu cum, mi-am amintit că și Caragiale a fost într-o vreme berar. Și că cineva îi făcuse o epigramă:

„Iancu Luca Caragiale
Ne dă berea cu măsură
Face și literatură
Însă nu face parole“...

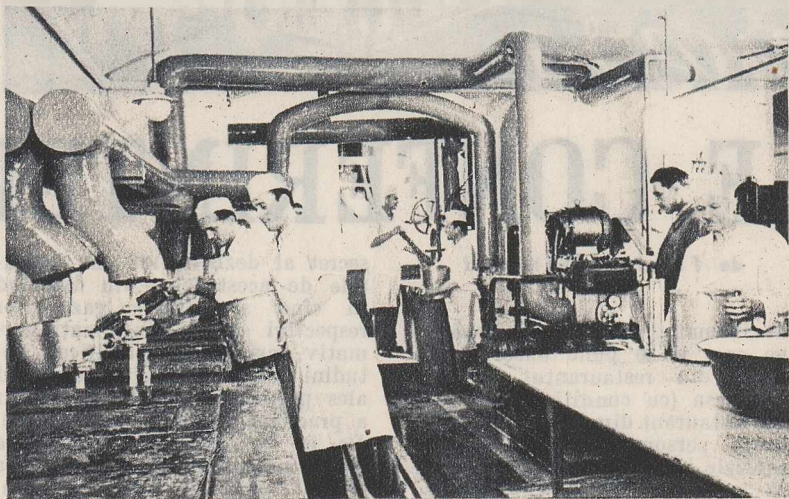
Am stat așa, o vreme, sub farmecul evocărilor literare. Dar berea tot nu venea. Intrigat, l-am chemat pe ospătar, și i-am amintit:

— Nu-mi aduci halba?
— Ce halbă?
— Halba mea. Sau nu mai e bere?
— Este, dar s-a terminat...

... În consecință, am fost și eu la „Carul cu bere“, și am plecat.

Zilele trecute am intrat nițeluș la bufetul „Ambasador“, să iau o gustare. Când intrai înaintea aei, parcă era un birt de la Fetești. Aveau numai ghiveci călugăresc și iahnie de fasole. Acum mi-a plăcut. Au renovat localul, l-au dichisit cum se cuvine și au organizat, pe deasupra, un bufet strașnic. Așa mai zic și eu. Să se civilizeze, domnule, peste tot. Să se facă restaurante mari, frumoase, să se mîndrească țara cu ele. Dar, vezi dumneata, să nu ne civilizăm numai la centru. Fiindcă, uite, avem prin cartiere restaurante de țî-e rușine cu ele. Eu mă duc uneori pe Dudești, la un nepot, la Mișu. Mișu, cum mă vede, începe să mă prelucreze cum știe el: „Hai, nene Sandule — zice — să luăm un aperitiv la „Ciocanul“. Să nu mă tratezi cu refuz, că mă supăr“. N-am încotro și primesc, să nu-l supăr pe Mișu. Ajungem la „Ciocanul“ și ne așezăm la o masă. Nu ne bagă nimeni în seamă, așa că avem vreme să observăm locanta. Să dai și să fugi! Murdărie și gălgăie! Noroc că Mișu se are bine cu casierul, Îmbărușanu, care ne face cinstea să ne servească personal. Înghițim repede aperitivul, și ne simțim fericiți cînd ne vedem afară. Mișu zice să mergem în parcul de alături, să mai luăm aer.

Spuneți și dumneavoastră: nu e păcat?

Laboratorul cofetăriei „Albina“. Aici se fabrică zilnic 1000 Kgr. de înghețată.

unde nu știu ceva, nu mă feresc să-i întreb pe alții. Printre bucătari mi-am făcut mulți prieteni. Cei mai apropiați îmi sînt cei doi maiștri bucătari de la restaurantul „Pescarul“: unul e Grigore Grădinaru și celălalt, Gheorghe Petrescu. Amic bun sînt și cu Gheorghe Popa de la „Macul Roșu“, cu Gică, cum îi zic eu. Am fost, de curînd, și la „Postăvarul“. Mi-a plăcut cum se gătește, și am ținut musai să-i cunosc și pe bucătari. Unii credeau că-s de la trust, și mi-au cerut delegația, dar le-am explicat că sînt simplu particular în documentație culinară. M-au privit ei cam cruciș, dar pînă la urmă m-au lăsat să intru în bucătărie... Așa i-am cunoscut pe Gheorghe Popa și pe Onisim Oprea, mari specialiști în bufet rece, după cum mi-am dat seama. Mai tîrziu a venit acolo și maestrul Dionisie Răchițeanu, specializat în confecționarea pieselor de mare artă — diferite „medalioane“: curcani în aspic, găini decorate și alte orăzării la tavă, înconjurate cu ornamentații de mare efect estetic.

Plin de entuziasm, mi-am zis: „Dați-mi o sută de oameni ca acești tovarăși, și schimb alimentația publică în Capitală!“

Stăteam odată de vorbă cu un tovarăș de la unul dintre trusturile din Capitală. Omul se vîlcărea:

— E greu, frate. — îmi explica — trebuie să ai niște nervi de oțel. Sfînta birocrație, dom'le! Abatorul nu-ți trimite carnea la timp; Baza de desfacere M.I.A. îți livrează alte produse zaharose decît cele pe care le-ai cerut; Datecoop-ul, Baza Lapte-lui, U.R.C.C.-ul îți încercă ouăle și laptele, brînzeturile și untul. Poftim, descuică-te, dacă poți! Știu că ești om obiectiv; spune și dumneata!

100.000 DE VOLUME

Îmi trebuia, în vederea întocmirii unui studiu, o carte veche și rară. Cum n-o găseam nicăieri, m-am adresat unui amic erudit, rugîndu-l să-mi vină într-ajutor. Acesta m-a sfătuit să încerc la Biblioteca Centrală a Sfatului Popular al Capitalei, de pe strada Batiștei.

Sfatul s-a dovedit excelent. Am găsit volumul mult rîvnit și am putut să-mi întocmesc studiul cum se cuvine.

Biblioteca aceasta vastă este dotată cu 100.000 volume. Literatură, știință, ideologie, tehnică, o comoară uriașă în plin centrul Bucureștilor nostru. În afară de cărțile în limba romînă, cititorul găsește și volume în limbile rusă, franceză, engleză, germană și maghiară; ba, ceva mai mult, pentru cititorii de limba maghiară biblioteca și-a înființat o filială specială, situată pe strada Zalomit, în vecinătatea Cișmigiuului.

În afară de sălile de lectură, funcționează aici o secție de cărți de împrumut pentru adulți, și o alta pentru tineret. Membrii acestor secții (vreo 2.000 la maturi și vreo 600 la tineret) pot împrumuta orice le poartă în inimă, fără să plătească vreo taxă.

Biblioteca e cercetată cu asiduitate de un mare număr de cititori. Numai în primul trimestru al anului ea a fost frecventată de 4.217 cititori, care au venit aici de 24.368 ori și au citit 37.036 cărți. Mi se pare că aceste cifre, pe care directorul bibliotecii, tovarășul Andrei Barfa, mi le-a pus la dispoziție îndată ce i le-am

cerut, sînt, cum se spune cu o expresie cunoscută: „cifre care vorbesc“.

Fișierele bibliotecii, judicios întocmite, sînt de mare folos cititorilor; ades consultat este fișierul recenziilor. Merită să arătăm, de asemenea, grija deosebită ce se poartă aici cititorilor, în special celor tineri. Pentru aceștia se întocmesc bibliografiile la cerere și planuri speciale de lectură, pe probleme și chiar pe simple dorinți. (Un exemplu: a venit pionierul Eugen Sighința din cl. V-a elementară, spunînd că-l interesează cărți despre viața animalelor. Peste câteva zile tovarășii de aici l-au pus

la dispoziție un plan de lectură foarte bogat).

Biblioteca este înzestrată cu lucrări de artă, cu cărți vechi, cu atlase și enciclopedii splendide. Singurul său cusur e faptul că sălile de lectură sînt cu desăvîrșire neîndestulătoare pentru aflutul de cititori. Mă întreb ce ar fi dacă Sfatul Popular al Capitalei s-ar hotărî să doteze biblioteca cu niște săli de lectură încăpătoare care, avînd în vedere că e vorba și de obrazul orașului, ar putea să fie chiar somptuoase?

N. V.

Biblioteca Sfatului Popular al Capitalei. Aici se cercetează fișierele.

DOCUMENTUL MISTERIOS POVESTESTE...

Senatorul Knowland, unul dintre adeptii infocați ai politicii agresive a S.U.A., a prezentat în Congres un „document” misterios adus, cică, de Ciu En-lai, în 1953, la Moscova, document care — pretinde el — ar fi un așa zis plan de revoluție mondială, realizabil în... 20 de ani.

Pînă și o serie de ziare burghize au calificat acest „document” drept un fals grosolan.

Pe masa de lucru a senatorului Knowland se află coli de hîrtie cu diferite inscripții: „Chewingum-ul Whrigley alungă durerile de măsele”; „Loțiunea Maxwell vă scapă de chelic” etc... Prin bunăvoința liderului republican însă, una dintre aceste coli de hîrtie avea să iasă din anonim. Dacă ar fi fost înzestrată cu simțul și o posibilitatea de a se exprima, ea ne-ar fi putut povesti următoarele:

„Intr-o bună dimineață, mister Knowland a primit un vizitator de seamă, cu care s-a întreținut îndelung. Deși n-am putut auzi nimic din cele ce-au vorbit, totuși presupun că liderul republican a fost muștră de oaspete, căci era într-o stare de nervi de nedescris. Rămăs singur, Knowland s-a așezat la birou și furios a rupt niște discursuri pregătite pentru Congres. Apoi mă înșfăcă cu putere, scoase stiloul-revolver și începu să mă gîdile pe spinare (Am uitat să vă spun că în prealabil studiasem cu luare-amînte cărțile lui Gobbels, care — după cum spun colegile mele — era maestru în confecționarea falsurilor). Așa că dintr-o simplă bucată de hîrtie amărită și neluată în seamă de nimeni am devenit un document celebru, cu titlul „Plan de 20 ani pentru revoluția mondială”. Am informații precise că mister Knowland nu o consultase pe ghicitoarea Betsy, fostă call-up girl, pe care o folosește deseori în activitatea sa politică. Totuși, el a însemnat pe mine, în acest plan, tot felul de bazaconii despre intențiile roșilor de a impune comunismul în Japonia, în anul... 1960 (aici senatorul, pînă a ajunge la o cifră rotundă a mai modificat de cîteva ori), Indonezia și India în 1965 etc... Din cite îmi amintesc, mister Knowland mi-a spus că (scuzați-mi lipsa de modestie) voi produce vilvă și îi voi face knock-out pe comuniștii chinezi.

Astfel am ajuns eu, o biată bucată de hîrtie, dintr-un simplu afiș de reclamă, un instrument propagandistic al Departamentului de Stat.

Nu mai știu cum s-au desfășurat lucrurile, dar în ultimele zile l-am văzut pe ilustrul senator Knowland foarte întunecat la chip; parcă i s-ar fi înecat corăbiile în marea Chinei. Acum îmi aruncă într-una priviri mînioase; zărele au scris că a comis o „gafă”, prezentîndu-mă în Congres. Sărmanul Knowland”

O COALĂ DE HIRTIE

pentru conformitate.

D. MANOLE

IN ZILELE CONFERINTEI

de Florica ŢELMARU

Palatul Națiunilor scilicet, alb, în verdeața unui parc imens, pe o colină domoală care domină lacul Lemán. Fost sediu al Societății Națiunilor, el aparține astăzi Organizației Națiunilor Unite și adăpostește o serie de organisme ale acesteia. Aci s-a desfășurat, de la 26 aprilie la 15 iunie, conferința chemată să examineze problema coreeană și continuată să se desfășoare conferința pentru restabilirea păcii în Indochina. La cea dintii au participat Uniunea Sovietică, R.P.Chineză, R.P.D.Coreeană, precum și cele 16 state care au purtat războiul de agresiune împotriva R.P.D. Coreene (printre ele, trei dintre marile puteri occidentale: Statele Unite, Marea Britanie și Franța). La cea de a doua, participă cele cinci mari puteri, R.D. Vietnam, guvernul baodaist, precum și celălalte două guverne marionetă din Indochina. Precurtat, în cercurile conferinței se spune „cei 19”, cînd este vorba despre cei ce au discutat problema coreeană, și „cei 9”, cînd este vorba despre cei ce discută problema restabilirii păcii în Indochina.

Există de altfel un „limbaj aritmetic genevez”, pe care îl folosesc în convorbirile curente diplomați și gazetari și care uneori pătrunde și în ziare, spre nedumerirea cititorului. Numărînd pe degete, acesta se trudește să identifice țările despre care se vorbește în limbajul expeditiv al cifrelor. Căci, dacă nu e greu de știut că „cei cinci” sînt reprezentanții celor cinci mari puteri, iar „cei trei” reprezentanții marilor puteri occidentale, e mai greu de ghicit că „cei șase”, de pildă, desemnează pe cei trei precedenți plus reprezentanții guvernelor marionetă din Indochina. Și așa mai departe.

Însăși sîrguința cu care cititorul obișnuit încearcă să descifreze aceste exprimări aluzive și ermetice vădește interesul pe care-l poartă conferinței de la Geneva. Chiar și elvețianul de rînd, educat în tradiția îndelungatei neutralități (mai mult juridice decît politice, de altfel) a țării lui, își dă seama că discuțiile care se desfășoară astăzi în albul palat de pe malul lacului Lemán pot duce la o întărire a păcii nu numai în Asia, dar în întreaga lume. Preocuparea aceasta se manifestă în feluri variate: de la discuțiile pe care le surprinzi în tren, în autobus sau în pauză

la cinematograful, și de la întrebările pe care ți le pune uneori chelnerul din restaurantul în care iei masa (cu condiția să nu fie un restaurant din prima categorie: acolo personalul servește cu o precizie impasibilă și mută), pînă la grupurile de oameni care se strîng în jurul mașinilor „Z.I.M.” și „Z.I.S.”, lîngă poarta Palatului Națiunilor sau lîngă hotelul „Metropol”, sediul delegației sovietice. O altă formă în care se exprimă interesul pentru conferință al genevezilor — în general destul de indiferenți față de înfîlnirile internaționale care, pe planurile cele mai variate, constituie o tradiție deja veche a orașului lor — este curiozitatea pe care o arată față de „Casa Presei”. Sîmbăta după amiază și duminica, mai cu seamă, cînd localnicii sînt liberi de îndeletnicirile lor obișnuite, vezi deseori apărînd în holul „Casei Presei” cîte o pereche de oameni într-o două vîrste, îmbrăcați modest, care se uită cu atenție timidă la oamenii și lucrurile din jur, cu invidie respectuoasă la scările pe ale căror trepte nu poți pași decît înarmat cu legitimația de corespondent de presă și care duc spre sălile de lucru ale ziariștilor. Apoi, perechea se apropie de barul instalat într-un colț al holului și, sorbind o limonadă sau o cafea, trage cu urechea la discuțiile zgomotoase ale gazetarilor din jur, cu nădejdea de a pleca mai informată despre perspectivele de pace ale lumii.

Această „Casă a Presei”, instalată într-o clădire veche cu patru etaje aparținînd unui mare magazin genevez, este în centrul conferinței, aproape cît și Palatul Națiunilor.

La Palatul Națiunilor, unde după amiază se desfășoară ședințele miniștrilor de externe, rămîn numai cîteva gazetari „de încredere” ai anumitor delegații occidentale: chiar atunci cînd ședințele sînt „închise”, purtătorii de cuvînt ai aceluiași delegații — călcînd astfel hotărîrea comună a conferinței cu privire la caracterul

secret al dezbaterilor din ședințele de acest fel — vin din cînd în cînd și șoptesc gazetarilor respectivi cîteva informații normative, menite să „justifice” atitudinea care nu se pot justifica. (Mai ales purtătorul de cuvînt francez a practicat pe larg acest sistem). De pe la orele 16, majoritatea corespondenților sînt la „Casa Presei” — care în sălile de lucru, care în hol.

În zilele cînd sînt ședințe plenare, ei așteaptă — citind ziare, schimbînd păreri sau informații — conferințele de presă, care se țin 20-30 minute după ridicarea ședinței de la Palatul Națiunilor. Cum aceste conferințe — adeseori în număr de patru, cinci, șase — se țin simultan, ele pun ziaristului problema alegerii, pe care aranjamentele între colegi nu o pot rezolva decît parțial. Și este semnificativ faptul că la conferințele de presă sovietice și chineze este mai totdeauna năvală și îngheșuală. Unii dintre gazetarii occidentali își mărturisesc deschis că preferă aceste conferințe de presă, pentru că sînt siguri că vor

Fotoreporterii au dat peste „subiect”: în parcul Palatului Națiunilor ei au fotografiat un păun, pasăre care, potrivit tradițiilor populare chineze, este simbolul fericirii. După cum se vede, păunul s-a suit chiar pe mașina delegației chineze pentru... a se lăsa fotografiat.

pleca posedind asupra ședinței din ziua aceea o informație completă și serioasă (pe care însă nu totdeauna ei o folosesc complet și serios). Sînt și „ziariști” care vin la aceste conferințe cu unicul scop de a pune întrebări pe care ei le socot istețe și care sînt doar provocatoare — deși experiența a arătat că acest soi de „întrebări” primesc, cu regularitate, răspunsuri calme și spirituale care constituie cea mai necruțătoare punere la punct. Uneori, zeloși să nu lase să se stingă „războiul rece” care-i hrănește, anumiți așa-zisi gazetari se reped să pună „întrebări” care îi demască, dezvăluind rosturile adevărate ale prezentei lor. Astfel, la o conferință de presă a delegației sovietice se discuta despre o informație privitoare la dezbaterile asupra Indochinei, publicată de ziarul francez „Liberation” (Eliberarea). Brusc, dintr-un colț, un glas întrebă în englezește, cu puternic accent american și intonație agresivă: „Să ne spună purtătorul de cuvînt ce trebuie să înțelegem atunci cînd se vorbește despre eliberare în legătură cu Indochina?” După o clipă de stupoare, întreaga sală izbucni într-un enorm hohot de rîs: presupusul gazetar care pusese întrebarea ignora existența ziarului „Liberation” — deși e un ziar îndeajuns de cunoscut — dar urechea lui de formație maccarthystă se alarmase că acest termen... subversiv revenise de cîteva ori în discuție. În timp ce salanu izbutea să-și potolească rîsul, în spatele meu, un gazetar american exclamă enervat: „Idiotul!” Iar un altul de lingă el completă: „De! Nu prea știe meserie!” (Ulterior aveam să aflu că pregătirea profesională a omului cu întrebarea — și pe care îl văzusem cînd pe la conferințele de presă, cînd prin holul „Caschi Presei” și la barul ziaristilor — era mai mult polițienească decît gazetărească). N. F. Ilcey, reluînd cuvîntul, a sintetizat impresia tuturor celor de față, amintind că uneori „ridicolul ucide”. Și în zilele următoare mulți dintre corespondenții americani se arătau stingheriți de orice aluzie la acest incident. Ceea ce constituia pentru colegii lor din Europa occidentală un motiv în plus de a li-l reaminti...

De altfel în convorbirile personale, mulți dintre corespondenții ziarelor din apusul Europei — și nu mă refer aci la corespondenții presei democratice — nu-și ascund lipsa de simpatie nu numai pentru confrății lor americani, dar pentru tot ce aceștia reprezintă și, în primul rînd, pentru tonul de „eu plătesc, eu poruncesc” pe care se desfășoară politica americană de imixtiune brutală în treburile interne ale țarilor respective. Uneori aceste atitudini sînt sincere, altele determinate de presiunea opiniei publice; la unii, ea străbate și în comentariile scrise, la alții nu. Dar este fapt cunoscut, de pildă, că dintre numeroșii gazetari francezi acreditați la conferință, majoritatea covârșitoare consideră că restabilirea păcii în Indochina este nu numai posibilă, dar și necesară Franței; că propunerile făcute în acest scop de Fam Van Dong, V. M. Molotov și Ciu En-lai deschid căi de înțelegere; că politica dusă la Geneva de către Bidault nu a servit nici interesele păcii și nici pe acelea ale poporului francez. La o conferință de presă a delegației franceze, în zilele următoare ruperii unilaterale de

către comandamentul francez a acordului încheiat la Dien Bien Fu, purtătorul de cuvînt a fost supus de gazetarii francezi de mai toate culorile politice unui veritabil baraj de întrebări indignate — cărora, lucru explicabil de altfel, nu a reușit să le dea decît răspunsuri cu totul insuficiente.

Este semnificativ felul în care, în cercurile de presă, se vorbește despre contribuția adusă conferinței de către delegațiile sovietică și chineză. Deși din cînd în cînd — și de altfel cu o ciudată simulanitate, ca la apăsarea unui buton — presa conservatoare din occident se plînge de „rigiditatea delegațiilor răsăritene”, corespondenții acestei presei recunosc, în particular, eforturile depuse de-a lungul întregii conferințe de către cele două delegații pentru a înlesni negocierile. Și dacă la începutul conferinței unii gazetari, avînd legături strînse cu anumite delegații occidentale, încercau să conteste calitatea de mare putere a R.P. Chineze, astăzi nimeni nu consideră că poate adopta fără a fi ridicol o asemenea poziție. Nimeni, în afară de oficialitatea americană și de acei gazetari pe care nu-i stînjenește calitatea notorie de anexe ale acestei oficialități.

Acrobațiile protocolare la care Dulles s-a datat, în timpul scurtei sale șederi la Geneva, pentru a se face că „ignoră” prezența ministrului de externe al R. P. Chineze, au constituit pentru gazetari un bogat izvor de haz. Cu atît mai mult cu cît largă și realista viziune politică care a caracterizat fiecare dintre intervențiile delegației R. P. Chineze, contribuția efectivă pe care a dus-o la desfășurarea conferinței, sînt într-adevăr acelea ale unei mari puteri, conștiente de răspunderile ce-i

revin. O semnificativă manifestare a interesului pe care ziaristii occidentali îl arată față de tot ceea ce privește R. P. Chineză și normalizarea relațiilor cu această țară, a constituit-o numărul enorm al celor care au solicitat declarații și interviuri ministrului adjunct al comerțului R. P. Chineze, membru în delegația de la Geneva. Acest interes este de altfel expresia celui manifestat de foarte largi cercuri din occident, care califică fără menajamente politica dușmănoasă a S.U.A. față de China. Un gazetar englez de opinii politice liberale spunea, într-una din nenumăratele discuții care se duc la Geneva, în legătură cu rolul și importanța R. P. Chineze în lume și în organismele internaționale: „Membră sau nu a O.N.U., China Populară există, se dezvoltă, acționează într-un sens favorabil păcii — și toate acestea ca o mare putere. Dar O.N.U. fără China Populară nu este ceea ce ar fi O.N.U. cu China Populară — nici din punct de vedere al autorității, nici din punct de vedere al eficacității.”

În cercurile conferinței sînt foarte mulți cei care împărtășesc părerea exprimată recent de deputata laburistă Barbara Castle că, dacă negocierile de la Geneva ar eșua, cauza reală a eșecului ar fi numai și numai „refuzul Statelor Unite de a admite China în comunitatea națiunilor”. Diplomația americană, a adăugat diplomața britanică, este „otrăvită și deformată” de îndărătnicia cu care Departamentul de Stat refuză să recunoască legitimitatea guvernului Chinei Populare și „consideră toate mișcările din sud-estul asiatic ca pe o agresiune chineză”.

Felul cum delegația S. U. A., secondată de delegațiile celor 15 care acum patru ani s-au asociat agresiunii împotriva R. P. D. Co-

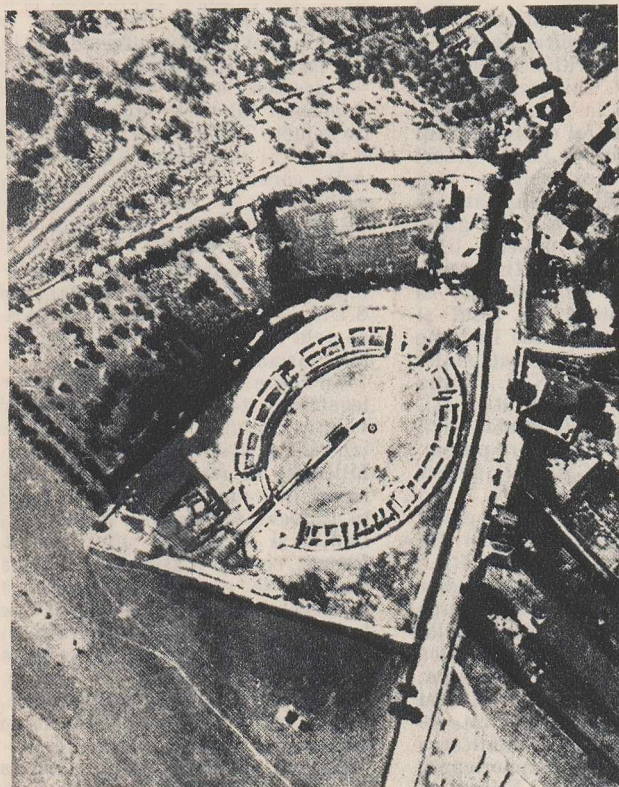
reene, au împiedicat la Geneva, de-a lungul a șapte săptămîni, să se progreseze în sensul reglementării problemei coreene; felul cum, după aceste șapte săptămîni, simțindu-se tot mai descoperite în fața opiniei publice internaționale, au bruscat încheierea discuțiilor — acestea arată că aprecierile deputatei laburiste nu sînt lipsite de temei. Trăsătura caracteristică a politicii americane în sud-estul Asiei constă în efortul îndrîjit de a înconjura R. P. Chineză cu state ostile. Faptul că aceste state sînt șubrede și guvernele lor urite de popoarele respective, nu stingherește cercurile conducătoare din S.U.A. — dimpotrivă. Căci marionetele au nevoie de sprijinul forțelor armate americane.

Cu toate acestea, eforturile delegațiilor statelor democratice și voința comună a popoarelor au izbutit să păstreze deschise posibilitățile de realizare a unei înțelegeri în vederea restabilirii păcii în Indochina. Căderea guvernului Laniel și alcătuirea unui guvern francez, care și-a asumat ca primă misiune să realizeze o asemenea înțelegere în prima sa lună de funcționare, dau măsura presiunii de opinie publică care se exercită în acest sens. Și dacă în Franța, pe care problema o privește direct, voința populară se afirmă cu o amploare și o energie deosebite, prețuîndu-i popoarele își dau seama că restabilirea păcii în Indochina ar fi o contribuție de mare însemnătate la întărirea păcii generale.

Lucrul acesta se știe (și se recunoaște deseori) și în mai toate cercurile conferinței. Și în general, se apreciază — fără a se anticipa asupra mersului ulterior al discuțiilor, oricum s-ar desfășura ele — că întîlnirea de la Geneva a miniștrilor de externe „a și intrat în istorie ca un eșec al politicii americane”.

Delegațiile Uniunii Sovietice și Angliei în timpul discuțiilor problemei Indochinei.

Sarmisegetuza — vederea din avion a amfiteatrului.

Datorită săpăturilor din ultimii ani, s-a putut constata că Sarmisegetuza, vechea capitală a dacilor — zidită la începutul secolului II de către trupele romane, după ocuparea Daciei — se întindea pe întreg teritoriul actualei comune Grădiște.

Aspectul cetății se poate vedea după urmele vechilor ziduri, în interiorul cărora se aflau diferite clădiri cu caracter oficial. În afara zidurilor se înălțau templele, amfiteatrul și numeroase case ale celor avuți. Cetatea propriu zisă — în formă pătrată, înconjurată de ziduri puternice, întărită în exterior cu blocuri de piatră mari, dreptunghiulare, prevăzută cu porți, turnuri de apărare, sisteme de șanțuri și încălzire centrală în apartamentele oficialităților, — se întindea pe o lungime de 500—600 m. Până acum au fost dezgropate și cercetate arheologic clădirea Augustinilor, Ferul, templele închinată lui Jupiter, Bal Hamon, Nemesis, Aesculap, Hygea, Malagbel, precum și alte construcții.

Cea mai impunătoare, piața publică (Forul), e împărțită în două, dintre care o parte, acoperită cu țiglă, avea zidurile îmbrăcate în marmoră. De jur împrejur, pe lângă ziduri, erau așezate — cum se văd și astăzi — postamente pe care se ridicau statui, reprezentând diferite personalități ale epocii.

Edificiul care s-a conservat cel mai bine, e amfiteatrul, clădire în formă elipsoid-

dală, unde se adunau coloniștii, funcționarii și căpeteniile trupelor cotropitoare, pentru a se distra asistând la lupte de gladiatori. Construit în întregime din piatră (din cărămidă sînt numai bolțile de deasupra intrărilor) — amfiteatrul se impune și astăzi cu zidurile lui, ce se ridică la 3—4 metri deasupra temeliei. Chiar dacă în timpul săpăturilor nu s-au găsit toate blocurile de piatră la locul lor inițial — totuși se cunosc aproape toate elementele componente ale vechiului monument. Astfel, s-au putut reconstitui și celulele lunguiețe din dreapta și stînga intrărilor, care, probabil, erau rezervate animalelor ce serveau la barbarele reprezentații.

Amfiteatrul, cu axa principală de 90 m. și axa secundară de 70 m., putea cuprinde aproximativ 8000 de spectatori — de unde se deduce că arena de la Sarmisegetuza se numără ca mărime printre amfiteatrele mijlocii ale imperiului. Băncile dinăuntrul edificiului erau din piatră; numai unele, purtînd inițialele persoanelor oficiale ale timpului, erau din marmoră. În mijlocul arenei este un coridor subteran de piatră, care duce spre exterior, folosit probabil pentru scurgerea apei și pentru curățirea arenei.

Săpăturile, importante sub raport istoric, continuă la Sarmisegetuza, pentru o cît mai amănunțită cunoaștere a acestei cetăți.

INDUSTRIA TEXTILĂ

ORIZONTAL: 1. Ultima operație în fabricarea produselor textile — Importanță materie primă a industriei textile. 2. Substanță care, prin puterea ei de lipire, are proprietatea de a umple țesătura și de a o întări — Dizolvat. 3. Șters — Pînză groasă de ață pentru haine de vară — Vas folosit în diferite operații de laborator. 4. Tabără — Veac — Reuni! — Octavian Constantinescu. 5. Una dintre laturile triunghiului dreptunghiu — A reface defectele țesăturii. 6. Se întrebuițează în cantitate mare în finisajul țesăturilor — Una din cele patru clasificări ale fibrelor textile (masc.) 7. A transporta — A trece firul pe moșoare — De ros. 8. Asortiment de țesături de lînă apertă pentru costume. 9. În șorț! — Lac cu apă sărată ce are comunicație cu mare — Nume feminin. 10. Operație de îndepărtare a coloranților dintr-o țesătură. — Gît. 11. Postav din industria casnică țărănească — Frînghii marinărești — Deșeurile rămase de de pe urma bumbacului tras la mașină. 12. Operație specială făcută țesăturilor pentru a le da un aspect buclat pe una din fețe — Val de pînză, hîrtie, tablă etc. 13. Andrei pe malurile Senei... — Pînză puțin flexibilă, întrebuițată pentru a întări piepții hainelor bărbătești. 14. Pantaloni țărănești — Mișcările speței la războiul de țesut. 15. Plantă textilă — Un fir al împletiturilor... muzicale! — Cînepa

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1		T	I				A			L	I	N	A	
2		E	D				M						A	
3		S		D	O	C								
4		A				A						O	C	
5	C	A	T	E	T	A						T	S	
6		O									N	L		
7	C	A	R	A		D	E	P	A	N	A		D	S
8														P
9	R	T		L	A	G	O	N	A				M	A
10	D	E	C	O	L	O	R	A	R	E			O	L
11	A	B	A								V	A	Z	A
12		A	T										O	T
13														R
14			I	T	A	R	I							T
15	I	N											D	A
16	T	E											B	I

din peninsula Iukatan, extrasă dintr-o plantă carnoasă — Desigur! 16. Sînt de lemn sau carton, de diferite forme și mărimi după felul materialului și al războiului de țesut — Cînepă de Bengal — A curăța materialul textil în scopul vopsirii.

VERTICAL: 1. Plantă textilă originară din Asia, ale cărei fructe conțin fibre ce cresc spre interior din coajă. — Operațiuni făcute țesăturilor în scopul eliminării complete a impurităților și a fibrelor scurte — Spetează înfășurată cu ițe. 2. Țesătură fină — Cetate an-

tică renumită — Inel rupt. 3. Lucrători textiliști — Căutat 4. Idem — Renunța — În floare! — Cultivatorii de in. 5. În industria textilă se cere unul special, mic, care să treacă ușor prin ochiurile cocleților și prin dinții spatei, rezistent și care să nu se vadă în țesătură — Pronume — Mașini folosite la apretat. 6. Aduce îmbunătățire unei mașini sau procesului de producție — Operațiuni efectuate asupra firului și, mai rar, asupra țesăturii. 7. Calciu — Operație făcută la producția catifelelor — Pronume (trans.) 8. Posed — Altă operațiune textilă — Flocc de lînă (Băn). 9. Jaf (arhaism) — Operațiune făcută țesăturilor pentru ca să ia lățimea cerută — Ghiveci pentru flori. 10. Curmei de viță — Fișia, de obicei de altă culoare, care formează marginea unui postav. 11. Cele mai întrebuițate aparate de spălare a lînei — Parte a războiului de țesut ce are rolul de a da suveicii un drum de conducere, de a o reține în timpul bătăii în cutie și, cu ajutorul spatei, de a bate bătătura în rost. 12. Cu ea își cos ciobanii cojoacele — Tine! — Substanțe chimice întrebuițate în industria textilă (art.). 13. Natriu — Capitală europeană — Inima mașinii — Dumitru Bărbulescu. 14. Pînză rară și subțire — Operațiune făcută țesăturilor nu numai în țesătorii, ci și la domiciliu — Desparți în mai multe părți o bucată de pînză.

Cuvinte rare : SIZAL, CAPOC.

ARITMOGRIF

I

7	8	5	11	14	18	2	12	1	2	15	7	4								
14	8	4	1	2	17	12	11	4	3	4	14	9	8							
				5	11	1	7	2	8	15	12	2	3	8	17	2	15	7	4	
				5	8	1	11	8	19	8	17	4	15							
11	6	17	2	14	12	8	1	8	17	4										
5	11	13	8	11	14	16	8	10	11	16	6	9	14	4						
10	11	7	12	6	1	2	3	12	11	5	11	4								
				12	4	16	6	1	5	4	15	8	12	2	15	7	4			
									8	4	1	2	14	19	8	1	8	17	9	8
17	11	7	6	14	8	2	12	8	4	12	4									
				8	16	1	11	8	17	1	6	9	6	20						
13	6	1	11	8	14	6	10	11	17	2	15	7	4							
				1	8	16	4	19	6	4	1	2	8	17	4					
									12	4	16	6	1	15	6	11	5	8	1	4

II

Găsiți cei cincisprezece dramaturgi romîni contemporani de pe rîndurile orizontale și de pe diagonala I-II.

REDACȚIA: BUCUREȘTI, Casa Postală 56, PIATA ȘCINTEII, Tel. 7.60.10 Int. 1788

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR 3 luni: 9 lei, 6 luni: 18 lei, un an: 36 lei

CALEAȘCA CU 8 CAI

Deasupra Golfului Persic coborau umbrele nopții. De pe mal se profila silueta imensă a rafinării din Abadan. Două bărci cu motor tăiau cu repeziciune valurile albăstrii, îndreptându-se spre crucetorul britanic „Mauritius”, care ancorase în golf. În ele se aflau „experții” societății petrolifere anglo-iraniene...

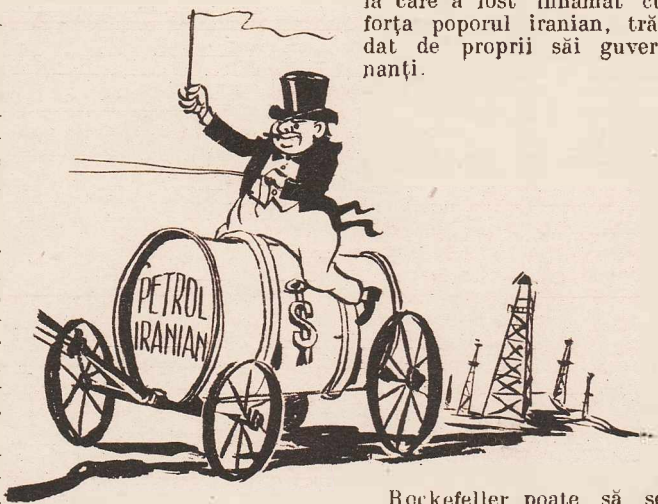
Așa au părăsit Iranul, în seara de 4 octombrie 1951, ultimii împuterniciți ai societății petrolifere anglo-iraniene. Au plecat ca niște delicvenți surprinși asupra faptului.

Jumătate de secol a strălucit asupra Abadanului steaua lui „Anglo-Iranian Oil Company”. Steaua a apus însă. Acum, simbol al exploatarei nemiloase a petrolului iranian este — așa cum scriu unele ziare occidentale — „caleașca cu opt cai”.

Pentru lămurirea cititorilor neavizați trebuie să arătăm că cei opt cai nu sînt altceva decît cele... opt companii petrolifere care au concesionat, în scop de jaf, petrolul iranian. Este vorba de cinci trusturi americane, care acționează mai mult sau mai puțin fățiș sub controlul lui „Rockefeller Standard Oil”, de faimoasa „Companie Anglo-Iraniană”, de „Royal Dutch Shell”, controlată de capitalul anglo-olandez, și de o companie franceză.

În anul 1946, nu mai puțin de 52% din petrolul Orientului Mijlociu era în

mîinile engleze, iar 42% în mîinile americane. Raportul acesta s-a schimbat, însă, neîncetat în favoarea americanilor. La un moment dat se vorbea de un „echilibru petrolifer”. Dar și echilibrul acesta s-a... dezechilibrat, desigur tot în folosul aliați-

lor yankei ai Angliei, care au impus condițiile noului tîrg petrolifer de pe piața persană.

Acum numai 40% din acțiuni aparțin englezilor, iar restul, sub diferite forme, americanilor. În legătură cu aceasta, ziarul londonez „Sunday Express” a scris că este vorba de „un nou și rușinos capitol al lichidării puterii și prestigiului britanic în Orientul Mijlociu”.

Dar dincolo de regretul

londonez pentru cîteva procente pierdute, oamenii de afaceri englezi și americani și-au strîns mîinile bucurîndu-se de tranzacția făcută. Ziarele lor s-au repezit să scrie că „caleașca cu opt cai” a intrat în funcțiune. Este însă vorba de o inexactitate a presei dolarizate, căci se confundă iar dorințele cu realitatea. Și realitatea are grijă să corijeze greșeala. De fapt, nu este vorba de o „caleașcă cu opt”, ci de carul jafului colonialist, la care a fost înhămat cu forța poporul iranian, trădat de proprii săi guvernânți.

Rockefeller poate să se considere stăpînul Abadanului. Zahedi poate să-și numere comisionul încasat. În City-ul londonez se pot face tot soiul de calcule. Dar toate calculele acestea se vor destrăma prin lupta poporului iranian.

„Caleașca” jefuitoarelor colonialiști va fi cîndva întoarsă din drum și azvîrlită în mare. Trustmenii străini se reîntorc acum în Iran, dar mîine ei ar putea deveni din nou fugari...

Edgar OBERST

CU COMENTARI I

Business Week”, o revistă americană al cărei titlu arată din „capul locului ce hram poartă, a anunțat într-un număr recent o „veste bună”. Și anume:

Clubul bilionarilor (cu „b” de la... bombă) a mai primit un membru în sînul său, astfel că numărul total al membrilor s-a ridicat la 29. Trebuie să arătăm însă că membrii acestui club prețios (cu „p” de la... pușcă), nu sînt persoane singulare, cum ar fi, de pildă, onoratul mister Morgan (cu „M” chiar de la moarte) sau mister Dupont (cu „d” de la Dulles, Pentagon și război atomic). Membrii clubului de bilionari sînt înseși societățile, trusturile sau cartelurile cărora le-au crescut

capitalurile și cîștigurile (cu „c” de la crime — pentru ambii termeni) cu peste 1 bilion dolari...

În fruntea listei tronează Societatea de telefoane „Bell”, cu 11,9 bilioane dolari, urmată în ordine ierarhică de: „Standard Oil—New-Jersey” cu 5,3 bil., „General Motors” 4,4 bil., „United States Steel Corp.” 3,2 bil., „Pennsylvania Railroad” 2,5 bil., „Socony—Vacuum Oil” 2,1 bil., „Standard Oil” din Indiana 2 bil., „N. Y. Central Railroad” 1,9 bil., „E. I. Dupont” 1,8 bil. etc. etc.

Ultimul membru este „Humble Oil & Co.”, care figurează „doar” cu 1,1 bil.

Și-acum să-l ascultăm pe A. Iacobus, membru în Comitetul școlar din Hanford—

California, care declară — (în aceeași țară, S. U. A., dar nu în aceeași publicație, „Business Week”):

„15 la sută dintre copiii din școală vin la școală nemîncați. Mulți dintre ei se îmbolnăvesc grav de stomac atunci cînd — rareori — mîncă o supă caldă oferită de comitetul școlar. Motivul îmbolnăvirii se datorește neobișnuinței copiilor cu o mîncare caldă, precum și inaniției cumplite de care sînt atinși”.

Și aceasta se întîmplă nu numai în California lui „Standard Oil”. Ci și în Pennsylvania, și în Indiana, și în...

În titlul acestei note am promis comentarii. Am renunțat.

Maria ARSENE

Un bărbat între două vîrste, cu o înfățișare robustă, de sportiv pasionat, ieșea nu demult pe poarta închisorii Loos, situată în apropierea orașului francez Lille. Elegant, cu o valiză în mînă, făcea impresia unui vizitator, care s-a oprit pe aici cîteva ore. În urma lui și-au făcut apariția, pe aceeași poartă, cîteva persoane, între care puteau fi recunoscuți unii înalți funcționari parizieni. Îl petreceau, plini de respect, acordîndu-i toate onorurile...

Personajul acesta, care pășea grav și plin de sine, nu era nimeni altul decît faimosul diplomat nazist Otto Abetz, fost ambasador al lui Hitler la Paris între anii 1940 și 1944. Nu se reîntoarcea de la o simplă vizită făcută închisorii. Trăise între zidurile ei 5 ani, după ce justiția franceză îl condamnase la 20 ani muncă silnică pentru crimele săvîrșite de el în anii ocupației hitleriste. Totuși, se pare că guvernul de azi ai Franței au socotit sentința prea aspră și s-au grăbit să dea drumul fiarei din cușcă.

Ordinul de eliberare — semnat de președintele statului, de primul ministru și de ministrul apărării naționale — a fost trimis direcției închisorii printr-o delegație specială. Și, pentru ca acest act oficial să aibă și o latură de cavalierism, a fost expediată o telegramă oficială la Düsseldorf, prin care Frau Abetz era invitată să-și întîmpine soțul chiar la ieșirea din închisoarea Loos. Ast-

fel, reprezentanții autorităților franceze au asistat și la o impresionantă scenă familiară...

Induioșăți la culme, eliberatorii lui Abetz au hotărît să dea uitării toate faptele săvîrșite de acesta în numele zvasticii naziste. Dar poporul francez, care i-a cunoscut bine pe bestiile cafenii în uniformă militară sau în frac diplomatic, nu a uitat că Abetz, înainte de a deveni ambasador al Reich-ului hitlerist, a fost șeful spionajului german în Franța și unul dintre organizatorii grupărilor fasciste și al clicilor de politicieni trădători care au adus apoi Franței rușinea înfrîngerii și groaza ocupației naziste. Expulzat în 1939, Herr Otto Abetz se întoarse în Franța peste un an, o dată cu tancurile lui Guderian, și își făcu un titlu de glorie din prigonirea sălbatică a patrioților francezi, ordonînd deportări și execuții în masă, înfometînd fără milă milioane de bărbați, femei și copii.

Poate fi înblînziată o asemenea fiară în cinci ani de închisoare confortabilă? Inușii călăul Abetz n-ar putea răspunde afirmativ la această întrebare. Dimpotrivă. Nici n-a apucat să treacă granița germană că s-a și grăbit să facă un popas la Aix-la-Chapelle, pentru a declara ziaristilor: „Sînt fericit că Aix-la-Chapelle este cel dintîi oraș al Germaniei pe care îl pot vizita la întoarcerea mea din captivitate: căci orașul lui Carol cel Mare este deseori amintit astăzi în legătură cu noul

spirit de înțelegere europeană. Mi se pare confortant faptul că acest spirit este încă viu”. Cu alte cuvinte, fostul ambasador al lui Hitler la Paris nu are să-și impute nimic, nimic din tot ce a făcut. El se arată doar încîntat de faptul că „spiritul de înțelegere europeană” (în înțeles hitlerist — N.R.) este menținut de către urmașii yankei ai agresorilor naștiți. Și „spiritul de înțelegere europeană” — în numele căruia este pregătită „comunitatea defensivă europeană” și refacerea Wehrmacht-ului — nu mai putea îngădui ca un om cu atîta experiență și cu ambiții încă atît de vii în materie de aventuri războinice să mai zacă în închisoare. Mai poate mira oare pe cineva faptul că guvernul francez este elogiât, pentru eliberarea lui Abetz, doar de dușmanii Franței?

Anton CELARU

Biblioteca Centrală
Reg. onală
Hunedoara-Deva

